Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

# UČNI NAČRTI PREDMETOV

# DOKTORSKEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

# SLOVENISTIČNE ŠTUDIJE

Vsebina

Dialektologija5
Dialectology5
Didaktika jezika9
Language Didactic9
Didaktika književnosti12
Literature Didactic12
Ekološka paradigma v novejši slovenski književnosti17
Ecological Paradigm in Newer Slovene Literature17
Geolingvistika22
Geolinguistics22
Individualno raziskovalno delo 127
Individual research work 127
Individualno raziskovalno delo 230
Individual research work 230
Individualno raziskovalno delo 333
Individual research work 333
Individualno raziskovalno delo 436
Individual research work 436
Individualno raziskovalno delo 539
Individual research work 539
Individualno raziskovalno delo 642
Individual research work 642
Individualno raziskovalno delo 747
Individual research work 747
Izdelava in zagovor doktorske disertacije50
Preparation and defense of the doctoral dissertation50
Jezik in mediji54
Language and Media54
Jezikovna kultura – med narečnim in knjižnim58
Language Culture – between Dialectal and Literary58
Jezikovni korpusi62
Language corpora62
Književnost in Sveto pismo66
Literature and the Bible66
Književnost slovenskih avtoric 20. stoletja70
Slovene Female Writers Literature of the 20th century70
Kritična diskurzivna analiza74

Critical Discourse Analysis74
Leksikologija79
Lexicology79
Medkulturna komunikacija83
Intercultural Communication83
Novejša književnost 1880–195087
Newer Literature 1880–195087
Novejša slovenska književnost po letu 195091
Newer Slovene Literature after the Year 195091
O besedilih v raznovrstnih komunikacijskih položajih95
About text in different communication situations95
Prenosljiva znanja99
Transferable knowledge99
Prevajanje slovenske literature v tuje jezike103
Translation of Slovene Literature into Foreign Languages103
Primerjalna literarna zgodovina107
Comparative literary history107
Primerjalno slovansko jezikoslovje111
Comparative Slavic Linguistics111
Razvoj slovenske leksike115
Development of Slovene Lexis115
Slavistične teme119
Slavic Themes119
Slovenska esejistika 20. stoletja .... **Napaka! Zaznamek ni definiran.**Slovene Essayistic of the 20th century..... **Napaka! Zaznamek ni definiran.**
Slovenska jezikovna politika ..... 115
Slovene Language Policy..... 115
Slovenska književnost 20. stoletja v evropskem kontekstu .....120Slovene Literature of the 20th century in the European Context ..... 120
Slovenska mladinska književnost..... 123
Slovenian Children's Literature ..... 123
Slovenska skladnja..... 127
Slovenian Syntax..... 127
Slovenska zgodovinska morfologija..... 131
Slovene historical Morphology..... 131
Starejša književnost do 1800..... 136
Older Literature until 1800..... 136
Starejša književnost 1800−1880..... 140

Old Literature 1800−1880 ..... 140
Zgodovina slovenskega jezika ..... 144
History of the Slovene language ..... 144
Znanstvenoraziskovalne metode 1 ..... 148
Scientific Research Methods 1 ..... 148
Znanstvenoraziskovalne metode 2 ..... 152
Scientific research methods 2 ..... 152
Znanstvenoraziskovalne metode 3 ..... 156
Scientific research methods 3 ..... 156

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet: | Dialektologija |
| Course title: | Dialectology |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | Izbirni predmet za področje Jezik |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Mihaela Koletnik |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | Slovenščina/Slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

| | |
|---|---|
| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |

| | |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

## Vsebina:

Razvoj slovenskih narečij in slovenskega jezika od praslovanskega obdobja naprej.

Fonološke, morfološke in skladenjske značilnosti posameznih narečij (še posebej slovenskih koroških, štajerskih in panonskih).

Narečna leksikografija.

Narečna frazeologija.

Jezikovni stik in jezikovne interference.

Nova vloga narečij v razmerah globalizacije in njihova raba v medijih in popularni kulturi.

## Content (Syllabus outline):

The evolution of Slovene dialects and Slovene language from Proto-Slavic period.

The phonological, morphological and syntactic characteristics of dialects (especially the Carinthian, Styrian and Pannonian).

Dialectal lexicography.

Dialectal phraseology.

Language contact and language interference.

New role of dialects in the process of globalization and their use in the media and popular culture.

## Temeljni literatura in viri / Readings:


Marc L. Greenberg, 2002: *Zgodovinsko glasoslovje slovenskega jezika*. Maribor: Aristej.
Tine Logar, 1996: *Dialektološke in jezikovnozgodovinske razprave*. Ljubljana: ZRC SAZU.
Mihaela Koletnik, 2001: *Slovenskogoriško narečje*. Maribor: SD:.
Fran Ramovš, 1935: *Historična gramatika slovenskega jezika. VII. Dialekti*. Ljubljana: Učiteljska tiskarna.
Fran Ramovš, 1995: *Kratka zgodovina slovenskega jezika I.* Ljubljana: ZRC SAZU. (Ponatis).
Alenka Valh Lopert, Mihaela Koletnik, 2018: *Non-Standard features of the Slovene language in Slovene popular culture*.
Zinka Zorko, 2009: *Narečjeslovne razprave o koroških, štajerskih in panonskih govorih*. Maribor: FF, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti.


## Cilji in kompetence:

Poznavanje narečij kot posebnih sestavov slovenskega jezika.
Poznavanje zakonitosti narečij v primerjavi z drugimi narečnimi skupinami in knjižnim jezikom - enakosti in razlike v razvoju, starejše in mlajše inovacije.
Uporaba teoretičnega slovaropisnega znanja pri uslovarjenju govorjene in pisane besede.
Razumevanje medbesednih in frazeoloških razmerij v slovenskih narečjih.

## Objectives and competences:

Knowing the dialects as special parts of Slovene language.
Knowing the laws of the dialects compared to other dialectic groups and literary language – and differences in the development, older and newer innovations.
Use of theoretical lexicographic knowledge at arranging in dictionary spoken and written words.
Comprehension inter lexical and phraseological relations in the Slovene language.
Recognizing inter dialectic and inter language at all

| | |
|---|---|
| Prepoznavanje mednarečnih in medjezikovnih prepletanj na vseh jezikovnih ravninah, še posebej na izrazijski.<br>Prepoznavanje različnih jezikovnih zvrsti in njihove vloge v popularni kulturi. | language levels, especially expressional.<br>Recognizing language varieties and their role in popular culture. |

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
|---|---|
| Znanje in razumevanje:<br>Študent že obvlada temeljne zakonitosti slovenskega jezikovnega razvoja, zato bodo nova spoznanja nadgradila vedenje o zgodovinskem razvoju slovenskega jezika zaradi zgodovinskih, geografskih, sociooloških in drugih vzrokov ter bo zavedanje in razumevanje narečnih razvojev globlje uzavestilo dojemanje največje narodnostne vrednote - knjižnega jezika ob številnih ohranjenih narečjih.<br><br>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>Študenti so sposobni samostojno slediti aktualnim dialektološkim raziskavam. Pridobljeno znanje neposredno uporabijo pri nastajanju disertacijske naloge. | Knowledge and Understanding:<br>The student has already mastered the basic laws of Slovene linguistic development that is why newly gained knowledge about historical evolution of Slovene language because of historical, geographical, sociological and other causes will be upgraded. Awareness and understanding of dialectical development will deeper root the perception of the greatest national value – literary language with a multitude of preserved dialects.<br><br>Transferable/Key Skills and other attributes:<br>Students are capable of independent tracking of contemporary lexical research.<br>Direct use of gained knowledge when writing the dissertation. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Predavanje s poslušanjem narečnih posnetkov.<br>Delo z narečnimi besedili.<br>Terensko delo z informatorji.<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Lectures with listening to dialectic recordings<br>Work with dialectic texts.<br>Field work with informers.<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt) | | Type (examination, oral, coursework, project): |
| Seminarska naloga. | 50 % | Seminar paper. |
| Ustni izpit. | 50 % | Oral exam. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

KOLETNIK, Mihaela. Prekmursko besedje iz pomenskega polja živali v Pleteršnikovem slovarju. V: JESENŠEK, Marko (ur.).

Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine. Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja. Veliki madžarsko-slovenski spletni slovar, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 135). Maribor: Univerzitetna založba: = University Press. 2020, str. 372-392. [COBISS.SI-ID 27132419]

KOLETNIK, Mihaela, GUNGL, Benedikta. Oblačilno izrazje pri Sveti Trojici v Slovenskih goricah. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 15, št. 2, str. 5-26. ISSN 1855-6302. https://journals.um.si/index.php/slaviacentralis/article/view/2445, Digitalna knjižnica Slovenije- dLib.si. [COBISS.SI-ID 129052419]

KOLETNIK, Mihaela. Narečno besedje iz pomenskega polja sadovnjak v Murkovem drsteljskem govoru. Slavia Centralis, ISSN 1855-6302. [Tiskana izd.], 2020, letn. 13, št. 2, str. 64-82. [COBISS.SI-ID 56969475], [SNIP]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet: | Didaktika jezika |
| Course title: | Language Didactic |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije (3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies (3rd Degree) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | izbirni/optional |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija - ID | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Simona Pulko |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | slovenščina/slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisits: |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
|---|---|
| • Jezikovna didaktika.<br>• Sporazumevalna zmožnost (jezikovna in pragmatična zmožnost).<br>• Bralna zmožnost.<br>• Bralna pismenost.<br>• Metode jezikovne didaktike – raziskovalni vidik.<br>• Strukturiranost sporazumevalne zmožnosti<br>• Razvijanje sporazumevalne zmožnosti.<br>• Uporaba sodobne izobraževalne tehnologije pri jezikovni vzgoji.<br>• Znanstvenoraziskovalne metode jezikovne didaktike.<br>• Eksperimentalno in kvazieksperimentalno | • Language didactic.<br>• Communication capacity (linguistic and pragmatic capability).<br>• Reading capacity.<br>• Reading literacy.<br>• Language didactic methods – research aspects.<br>• Structureness of communication capability.<br>• Development of communication capability.<br>• Use of contemporary educational technologies at language education.<br>• Scientific research methods of literary language didactic.<br>• Experimental and quasi-experimental planning of |

načrtovanje jezikovne vzgoje.
- Kvalitativne metode preučevanja v jezikovni didaktiki.
- Kvantitativne metode preučevanja v jezikovni didaktiki.
- Načrtovanje in evalvacija implementacije novih jezikovnodidaktičnih metod.

language education.
- Qualitative methods of research in language didactic.
- Quantitative methods of research in language didactic.
- Planning and evaluating new linguistic didactic method implementation.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Marja BEŠTER, Lara GODEC SORŠAK, 2016: Kaj spremeniti pri pouku za dvig ravni bralne pismenosti. V: DEVJAK, Tatjana (ur.), SAKSIDA, Igor (ur.). *Bralna pismenost kot izziv in odgovornost*. 1. izd. Ljubljana: Pedagoška fakulteta. 119–142.
Simona PULKO, 2007: *Sporočanje v osnovni šoli.* Maribor: Zora.
Simona PULKO, Melita ZEMLJAK JONTES, 2015*: Slovensko ali knjižno – kako je prav?* Maribor: Aristej.
Simona PULKO, Melita ZEMLJAK JONTES, 2017: Razmisleki o načinih razvijanja jezikovne zmožnosti predšolskih otrok. V: HARAMIJA, Dragica (ur.). *Bralna pismenost v predšolski vzgoji in izobraževanju*. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 47–55.
Simona PULKO, 2017: Usmerjeno tiho branje kot aktivna učna metoda pri pouku slovenščine. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Med didaktiko slovenskega jezika in poezijo: ob 80-letnici Jožeta Lipnika.* (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 119). Maribor: Univerzitetna založba. 30–41.
Melita ZEMLJAK JONES, 2014: *Jezikovna kultura v teoriji in (šolski) praksi*. Maribor: Litera.

Cilji in kompetence:

Cilj predmeta je študente seznaniti z raziskovanjem na področju didaktike slovenščine ter usvojiti znanja o sodobnih didaktičnih pristopih poučevanja in preučevanja jezika in razvijanja sporazumevalne zmožnosti kot temeljnega cilja jezikovnega pouka.

Objectives and competences:

The objective is to acquainte students with researches in field of Slovene language didactic and to gain knowledge about contemporary teaching and researching language didactic approaches and to develop communication capabilities as fundamental language class aim.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben
- izkazati razumevanje težjih problemov na področju razvijanja sporazumevalne(jezikovne in pragmatične) zmožnosti,
- izkazati znanje in razumevanje, kdaj uporabiti posamezne znanstvene metode za reševanje težjih problemov na področju razvijanja sporazumevalne zmožnosti.
- Znal bo načrtovati eksperiment, v katerem bo preveril uspešnost posamezne metode za reševanje težjih problemov na področju razvijanja sporazumevalne zmožnosti.
- Znal bo uporabiti kvalitativne in kvantitativne metode preučevanja uspešnosti metod v jezikovni didaktiki.

Znal bo načrtovati in evalvirati implementacijo

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
After completing this course students will be capable
- To present understanding difficult problems in field of development of communication (linguistic and pragmatic) capability,
- To present knowledge and understanding when to use particular scientific methods for solving difficult problems in field of communication capabilities development.
- To plan an experiment in which he/she will verify particular methods.
- To use qualitative and quantitative research methods for researching successfulness of methods in linguistic didactic.
- To plan and evaluate new linguistic didactic method's implementation.

| | |
|---|---|
| novih jezikovnodidaktičnih metod.<br><br>Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>• *Spretnosti komuniciranja:* ustno izražanje pri zagovoru raziskovalnega seminarja. Pisno izražanje pri pisanju raziskave.<br>• *Uporaba informacijske tehnologije.*<br>*Reševanje problemov:* sposobnost reševanja težjih didaktičnih problemov. | Transferable/Key Skills and other attributes<br>• *Communication skills:* oral expressing at research seminary defend. Written expressing at research writing<br>• *Use of information technology.*<br>*Problem solving:* capability of solving difficult didactic problems. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| • predavanja<br>• seminar s projektom<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | • lectures,<br>• seminary and project<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| • projekt<br>• ustni izpit | 70 %<br><br>30 % | • project<br>• oral exam |

Reference nosilca / Lecturer's references:

PULKO, Simona, KRANJEC, Eva. Odziv na besedilo in tvorjenje besedil : 8. gradnik. V: HARAMIJA, Dragica (ur.). Gradniki bralne pismenosti : teoretična izhodišča. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze: Pedagoška fakulteta; Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 2020, str. 213-236. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/515/631/1148-2, doi: 10.18690/978-961-286-403-3.7. [COBISS.SI-ID 37513987]

PULKO, Simona, ZEMLJAK JONTES, Melita. Razvijanje jezikovnih kompetenc in medkulturne zmožnosti šolskih otrok = Encouraging pupils' language competences and intercultura competences. V: HARAMIJA, Dragica (ur.), PULKO, Simona (ur.). Pogledi na slovenščino kot neprvi jezik v zgodnjem izobraževanju. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba: Pedagoška fakulteta. 2021, str. 135-170, ilustr., tabele. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/583, doi: 10.18690/978-961-286-488-0.6. [COBISS.SI-ID 72070915]

HARAMIJA, Dragica, PULKO, Simona. Vpliv informativne literature v izbranih elektronskih virih na razvoj gradnikov bralne pismenosti = The influence of informative literature in selected electronic sources on the development of components of reading literacy. V: ULČNIK, Natalija (ur.), ANTLOGA, Špela. Slovenščina na dlani 4. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba. 2021, str. 137-153, ilustr. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/615, doi: 10.18690/978-961-286-521-4.8. [COBISS.SI-ID 79617283]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

# UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

| | |
|---|---|
| Predmet: | Didaktika književnosti |
| Course title: | Literature Didactic |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | Izbirni predmet |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Alenka Žbogar |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | Slovenščina/Slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

| | |
|---|---|
| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |

| | |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

Vsebina:

- Recepcijska in sistemska didaktika književnosti.
- Literarna teorija – literarnorecepcijska perspektiva, strukturiranost recepcijske zmožnosti, razvijanje recepcijske zmožnosti.
- Literarnosistemska perspektiva: relacije med bralcem oz. bralko, avtorjem oz. avtorico, institucijami, repertoarjem, trgom in produktom ter poučevanje literarne zgodovine.
- Procesnorazvojni cilji pouka književnosti na primarni in sekundarni stopnji vzgoje in izobraževanja s poudarkom na kompetenčnem pristopu (razvijanju literarne zmožnosti, zmožnosti med- in znotrajpredmetnega povezovanja ter kulturne zmožnosti).
- Metodika didaktike književnosti.
- Načrtovanje in evalvacija implementacije novih metod pouka književnosti.
- Uporaba interaktivne/digitalne izobraževalne tehnologije pri književnem pouku na primarni in sekundarni stopnji vzgoje in izobraževanja.
- Metodologija književnodidaktičnega raziskovanja.
- Eksperimentalno in kvazieksperimentalno načrtovanje pouka književnosti.
- Kvalitativne raziskovalne metode v didaktiki književnosti.
  - Kvantitativne raziskovalne metode v didaktiki književnosti.

Content (Syllabus outline):

- Reader response and literary system literature didactics.
- Literary theory and reader response literature didactics, the structure of reception competence, developing reception competence.
- Literary system perspective: relations between the reader, author, institutions, repertoire, market and product and teaching of literary history.
- Processional-developmental goals and objectives of teaching literature at the primary and secondary level of education with an emphasis on the competence approach (developing literary competence, competence of intra- and interdisciplinary connections, and cultural competence).
- The methods of teaching literature.
- Planning and evaluation of implementation of new methods teaching literature.
- The use of interactive/smart educational technology at literature class at the primary and secondary level of education.
- Methodology of literature dodactics.
- Experimental and quasi-experimental planning in literature class.
- Qualitative research methods in literature didactics.
- Quantitative research methods in literature didactics.

*Planning and evaluation of implementation of new literary didactics methods.*

Temeljni literatura in viri / Readings:

Norman K. Denzin and Yvonna S. Lincoln, 2018: *The SAGE Handbook of Qualitative Research*. Sage Publishing.
Boža Krakar Vogel, 2020: *Didaktika književnosti pri pouku slovenščine*. Ljubljana: Rokus.

Metka Kordigel Aberšek, 2008: *Didaktika mladinske književnosti*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Alenka Žbogar, 2013: *Iz didaktike slovenščine*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije.

Alenka Žbogar (ur.), 2014: *Recepcija slovenske književnosti*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Alenka Žbogar, 2023. Metoda obrnjenega učenja pri pouku slovenščine (književnosti). *Jezik in slovstvo* 68/2. 19-30.

Alenka Žbogar, 2023. Metoda reševanja književnih problemov in problemski šolski esej v gimnaziji. *Slavia Centralis* 16/2. 308-325.

Alenka ŽBOGAR, 2020. Razvijanje literarne zmožnosti s Hemingwayjevo kratko zgodbo. *Pedagoška obzorja: časopis za didaktiko in metodiko* 35/2. 38-51.

| Cilji in kompetence: | Objectives and competences: |
|---|---|
| Cilj predmeta je študentke in študente seznaniti z raziskovanjem na področju didaktike slovenščine ter usvojiti znanja o sodobnih didaktičnih pristopih poučevanja in preučevanja branja in recepcije literature. | The aim of the subject is to teach students how to research on the field of L1 (mother tongue) didactics and to get acquainted with the knowledge of current methods of teaching and researching of reading literature. |

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
|---|---|
| Znanje in razumevanje:<br><br>Po zaključku tega predmeta bo študentka oz. študent sposoben:<br>• izkazati razumevanje težjih problemov na področju razvijanja recepcijske in drugih zmožnosti, ki se razvijajo s poukom književnosti;<br>• izkazati znanje in razumevanje literarnosistemske perspektive: relacij med bralcem, avtorjem, institucijami, repertoarjem, trgom in produktom (tudi z vidika poučevanja literarne zgodovine);<br>• izkazati znanje in razumevanje, kdaj uporabiti posamezne znanstvene metode za reševanje težjih problemov na področju razvijanja recepcijske zmožnosti;<br>• uporabljati raznolike metode pouka književnosti;<br>• uporabljati interaktivno/digitalno tehnologijo na primarni in sekundarni stopnji vzgoje in izobraževanja;<br>• načrtovati eksperiment, v katerem bo preveril uspešnost posamezne metode za reševanje težjih problemov na področju razvijanja recepcijske zmožnosti;<br>• uporabiti kvalitativne in kvantitativne metode preučevanja uspešnosti metod v literarni didaktiki;<br>• načrtovati in evalvirati implementacijo novih književnodidaktičnih metod.<br><br><u>Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</u><br><br>• *Spretnosti komuniciranja:* ustno izražanje pri zagovoru raziskovalnega seminarja. Pisno izražanje pri pisanju raziskave. | Knowledge and understanding:<br><br>On completion of this course the student will be able to:<br>• show the understanding and knowledge of complicated problems on the field of teaching the reception of literature and other competences, developed at literature class;<br>• show the understanding and knowledge of literary system perspective: relations between the reader, author, institutions, repertoire, market and product (also from the teaching of literary history point of view);<br>• show the knowledge and understanding, when to use particular scientific methods for solving complicated problems on the field of teaching the reception of literature;<br>• use a diverse methods in teaching literature;<br>• use interactive/digital tehnology at primary and secondary level of education;<br>• plan the experiment for checking particular method for solving complicated problems on the field of developing the reception of literature;<br>• use qualitative and quantitative methods for checking methods, used in literature didactics;<br>• plan and evaluate the implementation of new didactics methods.<br><br><u>Transferable/Key skills and other attributes:</u><br><br>• *Communication skills*: oral communication at the defense of research seminar. Scientific writing communication skills at writing of research report.<br>• *Use of ICT*.<br>• *Solving problems*: the ability of solving |

| | |
|---|---|
| • *Uporaba informacijske tehnologije.*<br>  • *Reševanje problemov:* sposobnost reševanja težjih didaktičnih problemov. | complicated problems in the education process. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| • predavanja,<br>• seminar s projektom.<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | • lectures,<br>• seminary with research project.<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| ustni izpit | 50 % | oral exam |
| projekt | 50 % | project |

Reference nosilca / Lecturer's references:

ŽBOGAR, Alenka. Metoda obrnjenega učenja pri pouku slovenščine (književnosti). Jezik in slovstvo. [Tiskana izd.]. 2023, letn. 68, št. 2, str. 19-30.

Žbogar, Alenka. Strniševa Večerna pravljica po metodi obrnjenega učenja. Pedagoška obzorja: časopis za didaktiko in metodiko. 2023. 38-3/4. 67-83.

Žbogar, Alenka. Metoda reševanja književnih problemov in problemski šolski esej v gimnaziji. Slavia Centralis. 2023. 16/2. 308-325.

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet: | Ekološka paradigma v novejši slovenski književnosti |
| Course title: | Ecological Paradigm in Newer Slovene Literature |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| Vrsta predmeta / Course type | Izbirni/optinal |
|---|---|
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| Nosilec predmeta / Lecturer: | Jožica Čeh Steger |
|---|---|

| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | Slovenščina/Slovene |
|---|---|---|
| | Vaje / Tutorial: | |

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

| | |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
|---|---|
| Predmet izhaja iz teoretskih izhodišč ekokritike (Buell 1995, Glotfelty 1996, Coupe 2000, Gersdorf/Mayer 2005, Hofer 2007, Stobbe/Krusse/Ermisch 2010 idr.) in kulturne ekologije (Finke 2003, Zapf 2002, 2008 idr.), ki sta v literarno vedo pomembno umestili ekološko paradigmo oziroma kritično preizpraševanje razmerij med človekom in nečloveško naravo. Posebna pozornost bo posvečena terminologiji ekološkega preučevanja književnosti (narava kot subjekt, razmerje med okoljem, naravo, divjino, pokrajino, ekosistemom idr.), analogijam med ekološkimi procesi in književnostjo kot kulturnim ekosistemom (Finke) ter opredelitvi ekološke funkcije književnosti v smislu kulturnokritičnega metadiskurza, imaginativnega protidiskurza in obnovitvenega interdiskurza (Zapf).<br>Na tej teoretski podlagi bo potekala interpretacija in analiza reprezentacij in transformacij narave, kakor se kažejo v izbranem korpusu slovenske pripovedne proze skozi različne odnose in koncepte (antropocentrične, ekocentrične, razpoloženjske, simbolne idr.), žanre (npr. idilo, utopični/antiutopični roman, potopis), metaforiko in simboliko. Pri izbranih pisateljih in pisateljicah bo posebna pozornost namenjena tistim konceptom narave, ki nakazujejo odmik od prevladujočega antropocentrizma (npr. v ekocentrizem, biocentrizem, vegetarijanstvo in zagovorništvo narave), ponujajo različne ekološko-etične modele, opozarjajo na zapletenost razmerij med človekom in naravo/okoljem ter prispevajo k širjenju ekološke komunikacije v družbi. | The course is derived from the theoretical stand-points of eco-criticism (Buell 1995, Glotfelty 1996, Coupe 2000, Gersdorf/Mayer 2005, Hofer 2007, Stobbe/Krusse/Ermisch et al 2010.) and cultural ecology (Finke 2003, Zapf 2002, 2008 et al.), both of which significantly enriched the literary science with an ecological paradigm or critical deliberation on the relationship between man and inhuman nature. Special attention is given to the terminology in the ecological study of literature (nature as an entity, the relationship between the environment, nature, wildlife, landscape, ecosystem, etc.), analogies between environmental processes and literature as a cultural ecosystem (Finke), and the definition of the environmental function of literature in terms of cultural-critical meta-discourse, imaginative counter-discourse and recovery inter-discourse (Zapf).<br>This theory is the basis of the interpretation and analysis of the representations and transformations of nature, as reflected in the selected corpora of Slovene narrative prose through a variety of relations and concepts (anthropocentric, eco-centric, atmospheric, symbolic, etc.), genres (e.g. idyll, utopian/anti-utopian novel, travelogue), metaphor and symbolism. In the case of selected male and female writers special attention will be given to those concepts of nature, which imply a departure from the dominant anthropocentrism (e.g. toward eco-centrism, bio-centrism, vegetarianism and advocacy of nature), offer a variety of eco-ethical models, point to the complexity of the relationships between man and nature/ the environment, and contribute to the proliferation of eco-communication in society. |

Temeljni literatura in viri / Readings:


Lawrence Buell, 1995: *The Environmental Imagination. Thoreau, Nature Writting, and the Formation of American Culture*. Cambridge: The Belknap Press of Harward UP.
Jožica Čeh Steger, 2015*: Ekokritika in literarne upodobitve narave*. Maribor: Litera, 2015
Jožica Čeh Steger, 2012: Ekologizacija literarne vede in ekokritika. *Slavistična revija* 60/2. 199–212.
Jožica Čeh Steger, 2014: Die zerstörte Dorfidylle an der österreichisch-slowenischen Grenze. Maja Haderlaps *Engel des Vergessens*. V: Werner Nell (ur.). *Imaginäre Dörfer. Zur Wiederkehr des Dörflichen in Literatur, Film und Lebenswelt*. Bielefeld: transcript V. 339–355.
Jožica Čeh Steger, 2014: Idilični prostori kot drugi prostori v pripovedni prozi Pavline Pajk. *Slavia Centralis* 7/1. 73–85.
Jožica Čeh Steger, 2010: Ekološko usmerjena literarna veda in Prežihove samorastniške novele. *Jezik in slovstvo* 55/3–4. 53–62.
Jožica Čeh Steger, 2013: Narava in pokrajina v Potrčevem pripovednem opusu. *Časopis za zgodovino in narodopisje* 84/2–3. 5–28.
Peter Finke, 2003: Kulturökologie. Ansgar in Vera Nünning (ur.): *Konzepte der Kulturwissenschaft*. Stuttgart, Weimar. 248–279.
Stefan Hofer, 2007: *Die Ökologie der Literatur. Eine systemtheoretische Annäherung. Mit einer Studie zu Werken Peter Handkes*. Bielefeld: transcript Verlag.
Jelka Kernev Štrajn, 2007: O možnosti ekokritiškega pogleda na tematizacijo „nečloveške subjektivnosti" v literaturi. *Primerjalna književnost* 30/1. 39–54.
Suzana Marjanić (ur.), Antonija Zaradija Kiš (ur.), 2012: *Književna životinja, 2. Kulturni bestijarij*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada: Institut za etnologiju i folkloristiku.
Urte Stobbe, Ulrike Krusse, Maren Ermisch (ur.), 2010: *Ökologische Transformationen und literarische Repräsentationen*. Göttingen.
Hubert Zapf (ur.), 2008: *Kulturökologie und Literatur. Beiträge zu einem transdisziplinären Paradigma der Literaturwissenschaft*. Heidelberg: Universitätsverlag Winter.
Evi Zemanek (ur.), 2018: *Ökologische Genres. Naturästhetik, Umweltethik, Wissenspoetik. Göttingen*.


Cilji in kompetence:

– usposobiti študenta za poglobljeno razumevanje in kritično recepcijo teoretskih izhodišč ekokritike in kulturne ekologije;
– uzavestiti pri študentu zanimanje za med- in čezdisciplinarno preučevanje književnosti;
– usposobiti študenta za prepoznavanje analogij med ekosistemom in književnostjo kot kulturnim ekosistemom oziroma med ekološkimi procesi in kulturnimi učinki literarne imaginacije.
– usposobiti študenta za prepoznavanje ekološke funkcije književnosti, tj. književnosti kot kuturnokritičnega metadiskurza, imaginativnega protiskurza in obnovitvenega interdiskurza;
– usposobiti študenta za intrepretacijo in analizo ekološke dimenzije v književnih besedilih in žanrih;
– usposobiti študenta za analizo in interpretacijo različnih konceptov narave v korpusu slovenske pripovedne proze;

Objectives and competences:

– to train the student for profound understanding and critical reception of theoretical standpoints towards eco-criticism and cultural ecology;
– raise interest in the student for inter- and cross-disciplinary study of literature;
– to train the student to identify analogies between ecosystems and literature as cultural ecosystems or between ecological processes and cultural effects of the literary imagination.
– to train the student to identify the ecological functions of literature, i.e. literature as cultural-critical meta-discourse, imaginative counter-discourse and recovery inter-discourse;
– to train the student for interpretation and analysis of environmental dimensions in literary texts and genres;
– to train the student for the analysis and interpretation of different concepts of nature in the

| | |
|---|---|
| – usposobiti študenta za reprezentacijo narave in njeno transformacijo skozi metaforiko in simboliko v korpusu slovenske pripovedne proze;<br>– usposobiti študenta za kritično presojo moralno-etičnih pogledov na naravo v razvoju slovenske pripovedne proze;<br>– uzavestiti pri študentu vlogo književnosti pri razvijanju ekološke komuniakcije v družbi. | corpus of Slovene narrative prose;<br>– to train student for the representation of nature and its transformation through metaphors and symbolism in the corpus of Slovene narrative prose;<br>– to train the student for critical assessment of moral-ethical perspectives on nature in the development of Slovene narrative prose;<br>– to raise awareness in the student of the role of literature in the development of environmental communication in society. |
| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
| Znanje in razumevanje:<br>– poglobljeno razumevanje in kritična recepcija teoretskih izhodišč ekokritike in kulturne ekologije;<br>– poznavanje in kritična recepcija terminologije in metodoloških modelov ekokritike in kulturne ekologije;<br>– poglobljeno razumevanje ekološke funkcije književnosti (kulturnokritični diskurz, imaginativni protidiskurz, obnovitveni interdiskurz);<br>– praktična uporaba teoretskih izhodišč in metodološkega aparata pri analizi in interpretaciji književnih besedil in žanrov v izbranem korpusu slovenske pripovedne proze;<br>– prepoznavanje, poglobljeno razumevanje in interpretacija različnih konceptov narave v izbranem korpusu slovenske pripovedne proze;<br>– prepoznavanje in poglobljeno razumevanje reprezentacij narave in njenih transformacij skozi metaforiko in simboliko v izbranem korpusu slovenske pripovedne proze;<br>– poglobljeno razumevanje moralno-etičnih pogledov na naravo/okolje v razvoju slovenske pripovedne proze. | Knowledge and Understanding:<br>– in-depth understanding and critical reception of theoretical standpoints of eco-criticism and cultural ecology;<br>– knowledge and critical reception of terminology and methodological models of eco-criticism and cultural ecology;<br>– in-depth understanding of the environmental functions of literature (cultural-critical discourse, imaginative counter-discourse, recovery inter-discourse);<br>– practical application of the theoretical standpoints and the methodological apparatus in the analysis and interpretation of literary texts and genres in the selected corpus of Slovene narrative prose;<br>– identification and in-depth understanding and interpretation of different concepts of nature in the selected corpus of Slovene narrative prose;<br>– identification and profound understanding of the representations of nature and its transformations through metaphors and symbolism in the selected corpus of Slovene narrative prose;<br>– profound understanding of moral-ethical views of nature/the environment in the development of Slovene narrative prose. |
| Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br><br>– razumevanje pomena med- in čezdisciplinarnega preučevanja književnosti;<br>– ozaveščanje pomena književnosti pri razvijanju ekološke komunikaciji v družbi;<br>– razvijanje ekološke in moralno-etične senzibilnosti pri študentih. | Transferable/Key Skills and other attributes:<br><br>– understanding the importance of inter - and cross-disciplinary study of literature;<br>– raising awareness of the importance of literature in the development of environmental communication in society;<br>– the development of environmental and moral-ethical sensitivity in students. |

| | |
|---|---|
| | |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Med- in čezdisciplinarni pristop, analiza, sinteza, interpretacija, delo z besedilom, kontekstualistične metode.<br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Inter- and cross-disciplinary approach, analysis, synthesis, interpretation, work with texts, contextual methods.<br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)<br>Ustni izpit. | 100 % | Type (examination, oral, coursework, project):<br>Oral exam. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. Mit o Lepi Vidi v kontekstu slovenske emigracije : na primeru Simčičeve povesti Trije muzikantje ali Povratek Lepe Vide. V: PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izobraževanju. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 53-69. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 149. ISBN 978-961-286-670-9. DOI: 10.18690/um.ff.12.2022.4. [COBISS.SI-ID 139559939]

ČEH STEGER, Jožica. Književnost kot kulturna ekologija na primeru Geistrovega romana Risarica. Slavistična revija apr./jun. 2021, letn. 69, št. 2, str. 211-224. https://srl.si/ojs/srl/article/view/3931. [COBISS.SI-ID 69523203], [SNIP]

ČEH STEGER, Jožica. Literarno-likovna medmedialnost v Cankarjevi zgodnji kratki prozi. Jezik in slovstvo. [Tiskana izd.]. 2021, letn. 66, št. 4, str. 27-37, 139. ISSN 0021-6933. http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-2OK3WYTX. [COBISS.SI-ID 94489347], [SNIP]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet: | Geolingvistika |
| Course title: | Geolinguistics |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | izbirni/optional |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| | | |
|---|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Jožica Škofic | |
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | slovenščina/slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

| | |
|---|---|
| Ni posebnih zahtev. | No special prerequisites. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
|---|---|
| – Uvod v geolingvistiko (opredelitev vede, temeljni pojmi, zgodovina). | – Introduction to geolinguistics (definition of science, basic concepts, history). |
| – Metode v geolingvistiki (zbiranje, analiza in predstavitev gradiva na jezikovnih kartah). | – Methods of geolinguistics (collecting, analysis and presentation of the material on the language map). |
| – Slovenski lingvistični atlas. | – Slovene Linguistic Atlas. |
| – Slovanski lingvistični atlas. | – Slavic Linguistic Atlas. |
| – Evropski lingvistični atlas. | – European Linguistic Atlas. |
| – Regionalni lingvistični atlasi. | – Regional linguistic atlases. |
| – Lingvistični atlasi sosednjih jezikov. | – Linguistic atlases of neighbouring languages. |
| – Vrste jezikovnih kart (po jezikovnih ravninah, glede na način prikaza jezikovnega pojava in stopnjo generalizacije kartiranih podatkov). | – The types of language maps (by language planes, depending on the display mode of the language phenomenon and the rate of generalizaion of the data). |
| – Metode kartiranja in GIS. | – The methods of mapping and GIS. |
| – Aplikativnost geolingvističnih raziskav. | – Applicability of the geolinguistical research. |

Temeljni literatura in viri / Readings:


F. Benedik (1999): *Vodnik po zbirki narečnega gradiva za Slovenski lingvistični atlas (SLA)*. Ljubljana: Založba ZRC.

T. Logar (1975): *Slovenska narečja*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

OLA (2000): *Obščeslavjanskij lingvističeskij atlas, Serija leksiko-slovoobrazovatelnaja, Vypusk 2, Životnovodstvo.* Warszawa.

J. Škofic (2006): Uporaba GIS v dialektologiji. V: D. Perko et al.: *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2005–2006*. Ljubljana: Založba ZRC, 233–241.

J. Škofic (2013): Priprava interaktivnega Slovenskega lingvističnega atlasa: Jezikoslovni zapiski 19/2. Ljubljana: Založba ZRC, 95–111.

W. Viereck (2006): The Atlas Linguarum Europae – A Brief Presentation. *Dialectologia et Geolinguistica* 14/2006, Journal of the International Society for Dialectology and Geolinguistics, Berlin/New York, 104–110.

SLA 1.1 = *Slovenski lingvistični atlas* 1: *človek (telo, bolezni, družina)*, 1: *Atlas*, ur. Jožica Škofic, Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011 (Jezikovni atlasi).

SLA 1.2 = *Slovenski lingvistični atlas* 1: *človek (telo*, *bolezni*, *družina)*, 2: *Komentarji*, ur. Jožica Škofic, Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011 (Jezikovni atlasi).

SLA 2.1 = *Slovenski lingvistični atlas* 2: *kmetija*, 1 *Atlas*, ur. Jožica Škofic, Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2016 (Jezikovni atlasi).

SLA 2.2 = *Slovenski lingvistični atlas* 2: *kmetija*, 2 *Komentarji*, ur. Jožica Škofic, Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2016 (Jezikovni atlasi).

## Cilji in kompetence:

### Cilji:

– Cilj predmeta je seznaniti študente z zgodovino in metodami geolingvistike, pregledno predstaviti rezultate raziskav slovenskega jezika in njegovih narečij v nacionalnih, regionalnih in mednarodnih geolingvističnih projektih in njihove perspektive, dati znanje o različnih načinih zbiranja narečnega gradiva in njegovega kartiranja ter pripraviti študente na samostojno geolingvistično delo.

– Cilj predmeta je tudi, usposobiti študente za kritično vrednotenje geolingvističnih raziskav in njihovega pomena za klasifikacijo jezikov, raziskovanje razvoja jezikov v času in prostoru, za raziskovanje diastratične in diatopične raznolikosti/razslojenosti jezikov ter za razumevanje meja med jeziki in njihovimi različki.

### Splošne kompetence:

– razumevanje osnovnih konceptov znanstvenih izhodišč stroke, ki študenta/študentko usmerjajo k analiziranju in reševanju problemov,

– razvijanje zmožnosti za iskanje, izbiro in uporabo relevantnih podatkov in informacij izmed možnosti, ki jih ponujajo različni viri in sodobna tehnologija.

## Objectives and competences:

### Objectives:

– The aim of the course is to acquaint the students with the history and methods of geolinguistics, present the research results of the Slovene language and its dialects in the national, regional and international geolinguistical projects and their perspectives, to give knowledge about different methods of collecting dialect material and its mapping, and to prepare students to independent geolinguistical work.

– The aim of the course is also to train the students for critical evaluation of the geolinguistical research and their significance for the classification of languages, research on the development of languages in time and space, to explore diastratic and diatopic diversity of languages, and to understand the boundaries between languages and their variants.

### Common competences:

– understanding of the basic concepts of the scientific starting points of the profession, that guide students to analyse and solve problems,

– developing the ability to search for, select and use relevant data and information from the possibilities offered by different sources and modern technology.

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
| --- | --- |
| Znanje in razumevanje:<br><br>Študent bo:<br>– poznal in ustrezno navajal osnovne pojme stroke, teorijo in poglede na geolingvistiko<br>– razumel teoretične in aktualne praktične probleme stroke,<br>– sposoben razumeti jezikovne karte (glede na njihovo vsebino in način kartiranja),<br>– sposoben urediti narečno gradivo v podatkovni bazi, ga analizirati in predstaviti v obliki jezikovne karte,<br>– sposoben izkazati razumevanje jezikovnorazvojnih procesov, kot se kažejo v jezikovnih atlasih,<br>– sposoben najti sorodne pojave v jezikih v stiku,<br>– sposoben sklepati na vzroke za diastratične in diatopične spremembe v jeziku,<br>– sposoben kritično uporabljati strokovno in znanstveno literaturo z obravnavanega področja.<br><br>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>– spretnost komuniciranja (pisno in ustno izražanje),<br>– spretnost pridobivanja gradiva od narečnih govorcev,<br>– uporaba informacijske tehnologije (iskanje informacij na svetovnem spletu ter oblikovanje in uporaba podatkovnih baz in programskih orodij za kartiranje (GIS),<br>– razumevanje kartografskih informacij,<br>– uporaba jezikovnih atlasov za študij dialektologije in sorodnih jezikovnih ved. | Knowledge and understanding:<br><br>The student will:<br>– know and properly cite the basic concepts of the profession, theory and views on geolinguistics,<br>– understand the theoretical and current practical problems of the profession<br>– be able to understand the language maps (depending on their content and the way of cartographing the data),<br>– be able to edit dialectal material in a database, analyse and present it in the form of linguistic maps,<br>– be able to demonstrate understanding of the developing processes of language, as reflected in the language atlases,<br>– be able to find the related phenomena in the languages in contact,<br>– be able to conclude on the causes for diastratic and diatopic changes in the language,<br>– be able to critically apply professional and scientific literature with the treated areas.<br><br>Transferable/Key Skills and other attributes:<br>– communication skills in written and oral expressing,<br>– communication skills at collecting and recording dialect material from native speakers,<br>– use of information technology (searching information on www and creating as well as using data-bases, connected with GIS),<br>– understanding mapped information,<br>– using of dialectal atlases in studing dialectology and related linguistic sciences. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Oblike dela:<br>– frontalna oblika poučevanja (predavanja),<br>– delo v manjših skupinah (seminar in seminarske vaje),<br>– samostojno delo študentov (zbiranje gradiva na terenu),<br>– e-izobraževanje.<br><br>Metode dela:<br>– razlaga,<br>– razgovor/diskusija,<br>– delo z narečnim gradivom,<br>– proučevanje primerov,<br>– reševanje nalog,<br>– terenske vaje,<br>– vključevanje gostov iz prakse.<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Working arrangements:<br>– lecture,<br>– group work,<br>– individual student work,<br>– distance learning can partly replace contact hours in case of small groups.<br><br>Working methods:<br>– explanation,<br>– discussion,<br>– work with dialectal material,<br>– case analysis,<br>– exercises,<br>– field work,<br>– guest lectures.<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| – ustni izpit | 60 % | – oral exam |
| – sprotne naloge | 10 % | – coursework |
| – projekt | 30 % | – project |

Reference nosilca / Lecturer's references:

ŠKOFIC, Jožica. Fonološki opis govora kraja Zibika (SLA T334). Jezikoslovni zapiski : zbornik Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša. [Tiskana izd.]. 2024, 30, št. 1, str. 173-194. ISSN 0354-0448. https://ojs.zrc-sazu.si/jz/article/view/13631, DOI: 10.3986/JZ.30.1.08. [COBISS.SI-ID 202980867]

ŠKOFIC, Jožica. Tradicionalni poklici gorenjskega podeželja kot motivacija narečnih hišnih imen. V: JESENŠEK, Marko (ur.). Narečno besedje slovenskega jezika : v spomin na akademikinjo Zinko Zorko. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 132-153, 281, 286, tabele, fotogr., zvd. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 148. ISBN 978-961-286-627-3. [COBISS.SI-ID 127281667]

ŠKOFIC, Jožica. Tržiški govor v Cerkvenem glasniku za tržiško župnijo. Kronika : časopis za slovensko krajevno zgodovino. [Tiskana izd.]. 2020, letn. 68, št. 3, str. 633-642, ilustr. ISSN 0023-4923. [COBISS.SI-ID 95210755]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet: | Individualno raziskovalno delo 1 |
| Course title: | Individual research work 1 |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. | 1. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1 | 1. |

| Vrsta predmeta / Course type | obvezni/obligatory |
|---|---|
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 10 | | | | 440 | 15 |

| Nosilec predmeta / Lecturer: | izbrani mentor_ica/chosen mentor |
|---|---|

| Jeziki /<br>Languages: | Predavanja / Lectures: | slovenščina/slovene |
|---|---|---|
| | Vaje / Tutorial: | |

| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
|---|---|
| Študent_ka v okviru predmeta in v sodelovanju z mentorjem opredeli temo svoje doktorske disertacije in pripravi kratek osnutek dispozicije. Pri tem preveri stanje raziskav na področju, ki ga_jo zanima; pripravi svoje raziskovalne teze; razišče, katero strokovno literaturo bo lahko uporabil_a pri svoji raziskavi; prepozna raziskovalne probleme in oceni primernost izbrane teme. | Within subject and in collaboration with mentor student determines his/her PhD dissertation theme and prepares a short draft of the disposition. By doing so he/she checks the researches in the field of interest, prepares his/her research theses, researches the professional literature/readings he/she intends to use in his /her research, recognizes research problems and evaluates the chosen theme suitability. |

**Temeljni literatura in viri / Readings:**

Miran HLADNIK, 2016: *Nova pisarija: strokovno pisanje na spletu*. Učbenik. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Petra MIHOLIČ, Dorjan MARUŠIČ, 2011: Pisanje (znanstvenih) člankov. *Bilt - Ekon Organ Inform Zdrav*; 27 (1). Dostopno na: http://evro-pf.si/media/website/2013/03/Pisanje-znanstvenih-%C4%8Dlankov1.pdf.

Tina LENGAR VEROVNIK, Nataša LOGAR BERGINC, Monika KALIN GOLOB, 2013: *Slovenščina kot strokovni jezik na slovenskih univerzah: pregled stanja ter razčlenitev pomena, načina in možnosti njene večje vključitve*. Ljubljana. Dostopno na: http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/raziskave-analize/slovenski_jezik/Slovenscina_kot_strokovni_jezik_na_slovenskih_univerzah_01.pdf.

Literatura, ki bo določena individualno, upoštevajoč raziskovalni interes posameznega študenta_ke. / Literature/Readings assigned individually, taking particular student's research interest into account.

| Cilji in kompetence: | Objectives and competences: |
|---|---|
| Študent_ka pripravi kratek osnutek dispozicije, v kateri opredeli temo in namen svoje disertacije, določi temeljne raziskovalne metode in navede predvidene vire. | Student prepares a short draft of the disposition in which he/she defines the theme and purpose of his/her dissertation, determines research basic methods and indicates the intended readings. |

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
|---|---|
| Znanje in razumevanje:<br>Študent_ka zna oblikovati raziskovalna vprašanja in pregledno pozna metode, s pomočjo katerih lahko razišče svoje teze.<br><br>**Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:**<br><br>Razume osnovna načela raziskovanja (upošteva stanje raziskav, uporablja relevantno literaturo ipd.). | Knowledge and understanding:<br><br>Student knows how to form research questions and gains basic knowledge of methods needed to research his/her theses.<br><br>Transferable/Key Skills and other attributes:<br>He/she understands basic research principles (considers the state of the researches, uses relevant literature, etc.). |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Samostojno delo študenta_ke.<br>Individualno raziskovalno delo<br>razgovor<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Individual student's work.<br>Individual research work<br>discussion<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Individualno raziskovalno delo.<br><br>Opomba: Ocenjuje se z opisno lestvico: opravil_a/ni opravil_a. | 100 % | Individual research work.<br><br>Note: The course is evaluated with a grade of passed/not passed. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

| |
|---|
| Reference izbranega mentorja_ice. / References of chosen mentor. |

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet: | Individualno raziskovalno delo 2 |
| Course title: | Individual research work 2 |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. | 2. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. | 2. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | obvezni/obligatory |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike<br>študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 10 | | | | 710 | 24 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | izbrani mentor_ica/chosen mentor |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | slovenščina/slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

Vsebina:

*Individualno raziskovalno delo 2* je namenjeno teoretičnim in praktičnim pripravam na raziskovalno delo, ki zajemajo:
– študij relevantnih virov in iskanje literature po različnih podatkovnih zbirkah,
– diskusija z mentorjem in izbiro tematike raziskovalnega dela,
– osnovne priprave in iskanje teoretičnih ter empiričnih metod za raziskovalno delo.

Content (Syllabus outline):

The *Individual research work 2* is intended to theoretical and practical preparations for research work that consist of:
– study of relevant sources and searching for the literature in different databases,
– discussion with mentor and selection of the topics of research work,
– basic preparation and searching for theoretical and empirical methods for research.

Temeljni literatura in viri / Readings:


Björn GUSTAVII, 2012: *How to prepare a scientific doctoral dissertation based on research articles*. Cambridge: Cambridge University Press.

Miran HLADNIK, 2016: *Nova pisarija: strokovno pisanje na spletu*. Učbenik. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Michael Jay KATZ, 2007: *From research to manuscript. A guide to scientific writting*. Dordrecht: Springer.

Brigitta MALMFORS, 2004: B: *Writing and presenting scientific papers*. Nottingham: Nottingham University Press.
Milenko ROŠ, 2005: *Pišem! Priročnik za pisanje strokovnih in znanstvenih del*. Ljubljana: GV založba.

Ratko ZELENIKA, 2015: *Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela*. Rijeka.


Cilji in kompetence:

Teoretične in praktične priprave na konkretne raziskave.

Objectives and competences:

Theoretical and practical preparation for the selected research.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študent_ka zna povezati vsa relevantna teoretična znanja in jih praktično uporabiti.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Študent_ka zna:
- izbrati ustrezno metodologijo za znanstvene raziskave,
- iskati po bazah podatkov s področja znanstvene periodike.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
The student shall demonstrate the ability to synthesize all relevant theoretical knowledge and apply it in practice.

Transferable/Key Skills and other attributes:
The student shall demonstrate the ability to:
– select appropriate methodologies for scientific research,
– conduct searches within databases of scholarly periodicals.

| | |
|---|---|
| | |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Mentor_ica sproti usmerja študenta pri pridobivanju relevantnih teoretičnih in praktičnih znanj ter preverja priprave na raziskovalno delo in ustreznost izbranih metod.<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | The mentor supervises and directs the student in gaining the relevant theoretical and practical skills as well as examines the course of preparations for research work and appropriateness of the selected methods.<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Individualno raziskovalno delo.<br><br>Opomba: Ocenjuje se z opisno lestvico: opravil_a/ni opravil_a. | 100 % | Individual research work.<br><br>Note: The course is evaluated with a grade of passed/not passed. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

| |
|---|
| Reference izbranega mentorja_ice. / References of chosen mentor. |

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet:<br>Course title: | Individualno raziskovalno delo 3<br>Individual research work 3 |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 2. | 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 2. | 3. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | obvezni/obligatory |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 10 | | | | 710 | 24 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | izbrani mentor_ica/chosen mentor |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki /<br>Languages: | Predavanja / Lectures: | slovenščina/slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
| --- | --- |
| *Individualno raziskovalno delo 3* je namenjeno izvedbi bistvenega raziskovalnega dela, ki je neposredno vezano na vsebine, ki bodo zajete v doktorski disertaciji. | The *Individual research work 3* is assigned to realization of the main scientific research that is in direct connection with the contents of doctoral dissertation. |

| Temeljni literatura in viri / Readings: |
| --- |
| Vsa relevantna literatura, ki jo študent_ka uporabi pri raziskovalnem delu in je neposredno vezana na vsebine v doktorski disertaciji. / Relevant readings that will the student use in his/her research work and that is related to the contents of doctoral dissertation. |

| Cilji in kompetence: | Objectives and competences: |
| --- | --- |
| Izvedba konkretnih raziskav, povezanih z vsebinami, ki bodo sestavni del doktorske disertacije. | To carry out the research, connected with the contents of doctoral dissertation. |

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
| --- | --- |
| Znanje in razumevanje:<br>Študent_ka zna povezati vsa relevantna teoretična znanja in jih praktično uporabiti.<br><br>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>Študent_ka zna:<br>– sintetizirati in aplicirati pridobljena znanja,<br>– samostojno razvijati nova znanja in reševati najzahtevnejše probleme,<br>– uporabljati standardne in moderne raziskovalne metode,<br>– uporabiti pridobljena znanja na izbranem konkretnem raziskovalnem področju (literarnih ved, jezikoslovja, didaktike jezika ali didaktike književnosti). | Knowledge and understanding:<br>The student shall demonstrate the ability to synthesize all relevant theoretical knowledge and apply it in practice.<br><br>Transferable/Key Skills and other attributes:<br>The student shall demonstrate the ability to:<br>– synthesize and apply the acquired body of knowledge,<br>– independently generate new knowledge and address the most complex problems,<br>– employ both standard and contemporary research methodologies,<br>– apply the acquired knowledge within a selected research domain (literary studies, linguistics, language didactics, or literature didactics). |

| | |
|---|---|
| | |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Mentor_ica nadzoruje in sproti usmerja študenta pri raziskovalnem delu.<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | The mentor supervises and directs the student in research.<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Individualno raziskovalno delo.<br><br>Opomba: Ocenjuje se z opisno lestvico: opravil_a/ni opravil_a. | 100 % | Individual research work.<br><br>Note: The course is evaluated with a grade of passed/not passed. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

| |
|---|
| Reference izbranega mentorja_ice. / References of chosen mentor. |

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

# UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

| | |
|---|---|
| Predmet: | Individualno raziskovalno delo 4 |
| Course title: | Individual research work 4 |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 2. | 4. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 2. | 4. |

Vrsta predmeta / Course type: obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>Work | Druge oblike študija<br>Other study forms | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 10 | | | | 890 | 30 |

Nosilec predmeta / Lecturer: izbrani mentor_ica/chosen mentor

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | slovenščina/slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
|---|---|
| *Individualno raziskovalno delo 4* je namenjeno izvedbi raziskovalnega dela, ki je neposredno vezano na vsebine, ki bodo zajete v doktorski disertaciji, in pripravi znanstvenega članka.<br><br>Priprava dispozicije doktorske disertacije. | The *Individual reserach work 4* is assigned to realization of the scientific research that is in direct connection with the contents of doctoral dissertation – the preparation of the draft for the article to be published in the journal.<br><br>Preparing the disposition of the doctoral dissertation. |

Temeljni literatura in viri / Readings:


Michael Jay KATZ, 2007: *From research to manuscript. A guide to scientific writting*. Dordrecht: Springer.

Brigitta MALMFORS, 2004: B: *Writing and presenting scientific papers*. Nottingham: Nottingham University Press.

Petra MIHOLIČ, Dorjan MARUŠIČ, 2011: Pisanje (znanstvenih) člankov. *Bilt - Ekon Organ Inform Zdrav*; 27 (1). Dostopno na: http://evro-pf.si/media/website/2013/03/Pisanje-znanstvenih-%C4%8Dlankov1.pdf.

Milenko ROŠ, 2005: *Pišem! Priročnik za pisanje strokovnih in znanstvenih del*. Ljubljana: GV založba.

Sonja STARC, 2007: Struktura znanstvenega besedila in njegova zunanja členjenost, kot se kažeta v primerih besedil Jezika in slovstva. *Razvoj slovenskega strokovnega jezika*. Ur. Irena Orel. Obdobja 24. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.


Literatura, ki bo določena individualno, upoštevajoč raziskovalni interes posameznega študenta_ke. / Literature/Readings assigned individually, taking particular student's research interest into account.

| Cilji in kompetence: | Objectives and competences: |
|---|---|
| Izvedba konkretnih raziskav.<br><br>Evalvacija, analiza in organizacija pridobljenih rezultatov. | To carry out and finalize the research.<br><br>Evaluation, analysis and organisation of the obtained results. |

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
|---|---|
| Znanje in razumevanje:<br>Študent_ka zna povezati vsa relevantna teoretična znanja in jih praktično uporabiti.<br><br>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>Študent_ka zna:<br><br>– sintetizirati in aplicirati pridobljena znanja,<br>– samostojno razvijati nova znanja,<br>– predstaviti pridobljene znanstvene izsledke v obliki publikacije. | Knowledge and understanding:<br>The student shall demonstrate the ability to synthesize all relevant theoretical knowledge and apply it in practice.<br><br>Transferable/Key skills and other attributes:<br>The student shall demonstrate the ability to:<br>– synthesize and apply the acquired body of knowledge,<br>– independently generate and advance new knowledge,<br>– disseminate scientific findings through scholarly publications. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Mentor_ica nadzoruje in sproti usmerja študenta_ko pri raziskovalnem delu.<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | The mentor supervises and guides the student in his or her research work.<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Individualno raziskovalno delo.<br><br>Opomba: Ocenjuje se z opisno lestvico: opravil_a/ni opravil_a. | 100 % | Individual research work.<br><br>Note: The course is evaluated with a grade of passed/not passed. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

| |
|---|
| Reference izbranega mentorja_ice. / References of chosen mentor. |

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet: | Individualno raziskovalno delo 5 |
| Course title: | Individual research work 5 |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 3. | 5. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 3. | 5. |

| Vrsta predmeta / Course type | |
|---|---|
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 10 | | | | 800 | 27 |

| Nosilec predmeta / Lecturer: | izbrani mentor_ica/chosen mentor |
|---|---|

| Jeziki /<br>Languages: | Predavanja / Lectures: | slovenščina/slovene |
|---|---|---|
| | Vaje / Tutorial: | |

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

| | |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
|---|---|
| *Individualno raziskovalno delo 5* je namenjeno predstavitvi dispozicije doktorske disertacije.<br><br>*Individualno raziskovalno delo 5* omogoča pripravo na pisanje doktorske disertacije. Študent_ka v sodelovanju z mentorjem_ico predhodno že oblikuje osrednje teze, vsebinski načrt in seznam temeljne literature za izdelavo doktorske disertacije. | *Individual research work 5* is dedicated to students presenting the disposition of their doctoral dissertation.<br><br>*Individual research work 5* enables students to prepare themselves for writing their PhD dissertation. Together with the mentor they predefine the central theses, content plan and a list of key literature needed for completing their PhD dissertation. |

Temeljni literatura in viri / Readings:

Vsa relevantna literatura, ki jo študent_ka uporabi pri pisanju dispozicije doktorske disertacije. Vse (praviloma) humanistične baze podatkov, po katerih študent_ka preverja disertabilnost. /

Any relevant literature used by the student in writing his or her disposition for the doctoral dissertation. All (generally) humanistic databases which are used to prove dissertability.

| Cilji in kompetence: | Objectives and competences: |
|---|---|
| Študent_ka javno predstavi teze doktorske disertacije, ki vsebujejo vse sestavine, zahtevane za prijavo disertacije (utemeljitev predlagane teme; cilji, teze in pričakovani izvirni znanstveni prispevek predlagane doktorske disertacije; predpostavke in omejitve; metode raziskovanja; izvirnost in aktualnost teme).<br><br>Mentor_ica (in morebitni somentor_ica) predstavi(ta) strokovno oceno dispozicije.<br><br>Cilj je, da kandidat_ka popravi morebitne pomanjkljivosti in v potrditev odda relevantno dispozicijo doktorske disertacije.<br><br>Kandidat_ka po opravljeni predstavitvi teme doktorske disertacije v okviru IRD 5 odda dokončno | Through a public presentation of the theses of his or her doctoral dissertation, which include all the elements required to declare the dissertation (substantiation of the suggested subject; goals, theses and the expected original scientific contribution of the proposed doctoral dissertation; assumptions and limitations; research methods; originality and topicality of the subject).<br><br>Mentor (and possible co-mentor) present/s their expert judgement of the candidate's disposition<br><br>The objective of this is for the candidate to correct possible weaknesses and submits for approval a relevant disposition of the doctoral dissertation.<br><br>After presenting the subject of his or her doctoral |

| | |
|---|---|
| (morebiti popravljeno) vlogo za prijavo teme doktorske disertacije v obravnavo pristojnim komisijam. | dissertation as part of IRD 5, the candidate shall submit a final (possibly modified) application form for their doctoral dissertation subject to be examined by relevant. |

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
|---|---|
| Znanje in razumevanje:<br>Študent_ka zna kompetentno uporabljati različne raziskovalne metode, ki so povezane z raziskavo v doktorski disertaciji. Zna poiskati relevantne vire in preveriti izvirnost in aktualnost izbrane teme.<br><br>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>Študent_ka zna:<br>– sintetizirati in aplicirati pridobljena znanja,<br>– samostojno razvijati nova znanja in reševati najzahtevnejše probleme,<br>– uporabljati standardne in moderne raziskovalne metode,<br>– uporabiti pridobljena znanja na izbranem konkretnem raziskovalnem področju (literarnih ved, jezikoslovja, didaktike jezika ali didaktike književnosti). | Knowledge and understanding:<br>A student is competent at using various research methods, related to the research part of their doctoral dissertation. He or she can find relevant sources and verify the originality and the topicality of the chosen subject.<br><br>Transferable/Key skills and other attributes:<br>The student shall demonstrate the ability to:<br>– synthesize and apply the acquired body of knowledge,<br>– independently generate new knowledge and address the most complex problems,<br>– employ both standard and contemporary research methodologies,<br>– apply the acquired knowledge within a selected research domain (literary studies, linguistics, language didactics, or literature didactics). |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|

| | |
|---|---|
| Mentor_ica nadzoruje in sproti usmerja študenta_ko pri raziskovalnem delu in pri pripravah osnutkov.<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | The mentor supervises and directs the student in research and in preparing the drafts.<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Individualno raziskovalno delo.<br><br>Opomba: Ocenjuje se z opisno lestvico: opravil_a/ni opravil_a. | 100 % | Individual research work.<br><br>Note: The course is evaluated with a grade of passed/not passed. |

**Reference nosilca / Lecturer's references:**

| |
|---|
| Reference izbranega mentorja_ice. / References of chosen mentor. |

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet:<br>Course title: | Individualno raziskovalno delo 6<br>Individual research work 6 |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije (3. stopnja) | | 3. | 6. |
| Slovene Language Studies (3rd cycle) | | 3. | 6. |

| Vrsta predmeta / Course type | |
|---|---|

| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |
|---|---|

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 10 | | | | 890 | 30 |

| Nosilec predmeta / Lecturer: | izbrani mentor_ica/chosen mentor |
|---|---|

| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | slovenščina/slovene |
|---|---|---|
| | Vaje / Tutorial: | |

| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
|---|---|
| *Individualno raziskovalno delo 6* je namenjeno izvedbi bistvenega raziskovalnega dela, ki je neposredno vezano na vsebine, ki bodo zajete v doktorski disertaciji, in pripravi znanstvenega članka. | The *Individual reserach work 6* is assigned to realization of the main scientific research that is in direct connection with the contents of doctoral dissertation – the preparation of the draft for the article to be published in the journal. |

Temeljni literatura in viri / Readings:

Michael Jay KATZ, 2007: *From research to manuscript. A guide to scientific writting*. Dordrecht: Springer.

Brigitta MALMFORS, 2004: B: *Writing and presenting scientific papers*. Nottingham: Nottingham University Press.

Petra MIHOLIČ, Dorjan MARUŠIČ, 2011: Pisanje (znanstvenih) člankov. *Bilt - Ekon Organ Inform Zdrav*; 27 (1). Dostopno na: http://evro-pf.si/media/website/2013/03/Pisanje-znanstvenih-%C4%8Dlankov1.pdf.

Milenko ROŠ, 2005: *Pišem! Priročnik za pisanje strokovnih in znanstvenih del*. Ljubljana: GV založba.

Literatura, ki bo določena individualno, upoštevajoč raziskovalni interes posameznega študenta_ke. / Literature/Readings assigned individually, taking particular student's research interest into account.

| Cilji in kompetence: | Objectives and competences: |
|---|---|
| Izvedba konkretnih raziskav.<br>Evalvacija, analiza in organizacija pridobljenih rezultatov. | To carry out and finalize the research.<br>Evaluation, analysis and organisation of the obtained results. |

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
|---|---|
| Znanje in razumevanje:<br>Študent_ka zna kompetentno uporabljati različne raziskovalne metode, ki so povezane z raziskavo v doktorski disertaciji.<br><br>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>Študent_ka zna:<br>– sintetizirati in aplicirati pridobljena znanja,<br>– samostojno razvijati nova znanja in reševati najzahtevnejše probleme,<br>– uporabljati standardne in moderne raziskovalne metode,<br>– uporabiti pridobljena znanja na izbranem konkretnem raziskovalnem področju (literarnih ved, jezikoslovja, didaktike jezika ali didaktike književnosti). | Knowledge and understanding:<br>The student shall demonstrate competence in employing a variety of research methodologies relevant to the doctoral dissertation.<br>Transferable/Key Skills and other attributes:<br>The student shall demonstrate the ability to:<br>– synthesize and apply the acquired body of knowledge,<br>– independently generate new knowledge and address the most complex problems,<br>– employ both standard and contemporary research methodologies,<br>– apply the acquired knowledge within a selected research domain (literary studies, linguistics, language didactics, or literature didactics). |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Mentor_ica nadzoruje in sproti usmerja študenta pri raziskovalnem delu.<br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | The mentor supervises and directs the student in research.<br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Individualno raziskovalno delo.<br><br>Opomba: Ocenjuje se z opisno lestvico: opravil_a/ni opravil_a. | 100 % | Individual research work.<br><br>Note: The course is evaluated with a grade of passed/not passed. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

| |
|---|
| Reference izbranega mentorja_ice. / References of chosen mentor. |

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet: | Individualno raziskovalno delo 7 |
| Course title: | Individual research work 7 |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 4. | 7. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 4. | 7. |

| Vrsta predmeta / Course type | obvezni/obligatory |
|---|---|
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 10 | | | | 890 | 30 |

| Nosilec predmeta / Lecturer: | izbrani mentor/chosen mentor |
|---|---|

| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | slovenščina/slovene |
|---|---|---|
| | Vaje / Tutorial: | |

| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |
|---|---|
| | |

| | |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
|---|---|
| *Individualno raziskovalno delo 7* je namenjeno izvedbi bistvenega raziskovalnega dela v skladu z dispozicijo doktorske disertacije ter pripravi doktorske disertacije. | Individual research work 7 is assigned to realization of the scientific research according to the contents and the structure of doctoral dissertation as well as for the preparing doctoral dissertation. |

Temeljni literatura in viri / Readings:

Vsa relevantna literatura, ki jo študent_ka uporabi pri pisanju dispozicije doktorske disertacije. Vse (praviloma) humanistične baze podatkov, po katerih študent preverja disertabilnost. /

Any relevant literature used by the student in writing his or her disposition for the doctoral dissertation. All (generally) humanistic databases which are used to prove dissertability.

| Cilji in kompetence: | Objectives and competences: |
|---|---|
| Izvedba konkretnih raziskav.<br>Priprava doktorske disertacije. | To carry out the research.<br>Preparation of the doctoral dissertation. |

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
|---|---|
| Znanje in razumevanje:<br>Študent_ka zna kompetentno uporabljati različne raziskovalne metode, ki so povezane z raziskavo v doktorski disertaciji. | Knowledge and understanding:<br>The student shall demonstrate competence in employing a variety of research methodologies relevant to the doctoral dissertation. |

| Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>Študent_ka zna:<br>– sintetizirati in aplicirati pridobljena znanja,<br>– samostojno razvijati nova znanja in reševati najzahtevnejše probleme,<br>– uporabljati standardne in moderne raziskovalne metode,<br>– uporabiti pridobljena znanja na izbranem konkretnem raziskovalnem področju (literarnih ved, jezikoslovja, didaktike jezika ali didaktike književnosti). | Transferable/Key Skills and other attributes:<br>The student shall demonstrate the ability to:<br>– synthesize and apply the acquired body of knowledge,<br>– independently generate new knowledge and address the most complex problems,<br>– employ both standard and contemporary research methodologies,<br>– apply the acquired knowledge within a selected research domain (literary studies, linguistics, language didactics, or literature didactics). |
|---|---|

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Mentor_ica nadzoruje in sproti usmerja študenta_ko pri raziskovalnem delu.<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | The mentor supervises and guides the student in his or her research work.<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Individualno raziskovalno delo.<br><br>Opomba: Ocenjuje se z opisno lestvico: opravil_a/ni opravil_a. | 100 % | Individual research work.<br><br>Note: The course is evaluated with a grade of passed/not passed. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

| Reference izbranega mentorja_ice. / References of chosen mentor. |
|---|

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

# UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

| | |
|---|---|
| Predmet: | Izdelava in zagovor doktorske disertacije |
| Course title: | Preparation and defense of the doctoral dissertation |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 4. | 8. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 4. | 8. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | obvezni/obligatory |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 30 | | | | 870 | 30 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | izbrani mentor/chosen mentor |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | slovenščina/slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

| | |
|---|---|
| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |

| | |
|---|---|
| Pred zagovorom doktorske disertacije mora:<br>– študent_ka uspešno opraviti vse obveznosti programa;<br>– biti prijava doktorske disertacije opravljena v skladu s Pravilnikom o doktorskem študiju na UM;<br>– študent_ka izpolnjevati vse pogoje za zagovor doktorske disertacije, ki so zapisani v Pravilniku o doktorskem študiju UM. | Before defending the doctoral dissertation, the following requirements have to be fulfilled:<br>– student has to finish all the obligations within the program successfully;<br>– the application of doctoral dissertation has to be prepare in accordance with the Regulations of Doctoral Studies of the UM;<br>– student has to meet all the conditions for defending the doctoral dissertation, determined by the Regulations of Doctoral Studies of the UM. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
|---|---|
| Izdelava doktorske disertacije vsebuje naslednjo okvirno vsebino:<br>– povzetek doktorske disertacije v slovenskem in angleškem jeziku ter ključne besede;<br>– kazalo vsebine, kazalo slik, kazalo tabel, kazalo prilog;<br>– vsebina doktorske disertacije (od uvodnega dela do sklepa);<br>– literatura in viri;<br>– priloge (po potrebi).<br>Pred oddajo doktorske disertacije študent_ka odda vsaj en članek, ki temelji na znanstvenih spoznanjih doktorske disertacije, znanstveni reviji, ki ustreza merilom iz 9. člena Pravilnika o doktorskem študiju za področje humanistike in družboslovja, pri čemer mora biti študent_ka prvi ali vodilni avtor članka. | The preparation of the doctoral dissertation consists of the following indicative content:<br>– summary of doctoral dissertation in Slovene and English, as well as key words;<br>– table of contents, index of pictures, tables and supplements;<br>– contents of the doctoral dissertation (from the introductory part to the conclusion);<br>– literature and sources;<br>– supplements (if necessary).<br>Prior to submitting a doctoral dissertation, the student has to send out at least one article based on scientific cognition of the doctoral dissertation, to the scientific journal that meets the criteria from Article 9 of the Regulations of Doctoral Studies of the UM for humanities and social sciences, whereby the student must be the first or leading author of the article. |

Temeljni literatura in viri / Readings:

| |
|---|
| Vsa relevantna literatura, potrebna za pripravo doktorske disertacije. /<br>All relevant literature required regarding to the theme of doctoral dissertation. |

| Cilji in kompetence: | Objectives and competences: |
| --- | --- |
| Temeljni cilj je izdelava doktorske disertacije, ki je pisni dokument, s katerim študent_ka dokaže vrhunsko sposobnost uporabe teoretičnih znanj in v praksi pridobljenih izkušenj za rešitev problema, ki si ga je izbral s prijavo teme doktorske disertacije.<br><br>V doktorski disertaciji študent_ka pokaže sposobnost izbire in uporabe metod dela na področju slovenistike, uporabe domače in tuje strokovne literature ter dodatnih virov za potrebe rešitve izbranega problema. | The basic goal is to create a doctoral dissertation, which is a written document, by means of which the student proves the superior ability to use theoretical knowledge as well as practical experience to resolve the problem, which was chosen for the topic of the doctoral dissertation.<br><br>In the doctoral dissertation, the student presents the ability to choose and apply methods of work in the field of Slovene studies, the use of domestic and foreign technical literature and additional sources for the needs of solving the selected problem. |

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
| --- | --- |
| Znanje in razumevanje:<br><br>Globlje poznavanje širšega znanstvenega področja in vrhunsko razumevanje ožjih vsebin s področja doktorske disertacije. Poudarek je na aplikaciji pridobljenih vrhunskih teoretičnih in praktičnih znanj ter obvladovanju najrazličnejših metodologij znanstvenega dela.<br><br>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br><br>Obvladanje dokumentiranja in prezentacije znanstvenih izsledkov, obvladanje reševanja znanstvenih problemov, suverenost v predstavitvah ključnih spoznanj in spretnost argumentiranja. | Knowledge and understanding:<br><br>A deeper knowledge of the wider scientific field and a superior understanding of the narrower content of the doctoral dissertation. The emphasis is on the application of superior theoretical and practical knowledge and the mastering of various methodologies of scientific work.<br><br>Transferable / Key Skills and other attributes:<br><br>Mastering of documenting and presenting scientific results, mastering of solving scientific problems, sovereignty in presentations of key findings and argumentation skills. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Samostojno delo.<br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Independent work.<br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Zagovor zaključnega dela. | 100 % | Defence of the final work. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

| |
|---|
| Reference izbranega mentorja_ice. / References of chosen mentor. |

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

# UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

| | |
|---|---|
| Predmet: | Jezik in mediji |
| Course title: | Language and Media |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | izbirni/optional |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Alenka Valh Lopert |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | slovenščina/slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

| | |
|---|---|
| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |
| Jih ni. | None. |

Vsebina:

Na predavanjih so predstavljena teoretična izhodišča:

- jezik in njegova vloga v pisnih medijih,
- govor in njegova vloga v govorjenih medijih,
- jezik/govor kot element identitete v medijih,
- knjižno in neknjižno v medijih (pogovorni jezik, narečje ..., pomen lektorja ...),
- govor na radiu (kultura govora, nacionalne, komercialne radijske postaje ...),
- govor v filmu, na TV,
- govor v gledališču,
- Zakon o medijih, Zakon o javni rabi slovenščine ...

Pri seminarjih so predstavljeni primeri analiz govora nacionalnih in komercialnih radijskih postaj, gledaliških in filmskih predstav.

Content (Syllabus outline):

Lectures focus on following theoretical topics:

- language and its role in written media,
- speech and its role in spoken media,
- language/speech as an element of identity in media,
- standard and non-standard language varieties in media (vernacular, dialect ..., the role of a language coach ...),
- speech on radio (culture of a spoken discourse, national, commercial radio stations ...),
- speech in film and on TV
- speech in theatre,
- media legislation: The Mass Media Act, Act on Public Usage of the Slovene Language ...

Seminars focus on examples of the analyses of the speech of national and commercial radio stations, theatrical and film performances.

Temeljni literatura in viri / Readings:


1. Asa Briggs, Peter Burke, 2005: *Socialna zgodovina medijev: od Gutenberga do interneta*. Ljubljana: Sophia.
2. Mihaela Koletnik, Alenka Valh Lopert, 2013: Narečje v medijih. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Slovenski jezik v stiku evropskega podonavskega in alpskega prostora*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti. str. 197–221.
3. Katarina Podbevšek (ur.), Nina Žavbi Milojević (ur.), 2013: *Govor med znanostjo in umetnostjo* (Zbirka Dialogi, letn. 14). 1. izd. Maribor: Aristej.
4. Jože Toporišič, 2000: *Slovenska slovnica*. Četrta prenovljena in razširjena izdaja. Maribor: Obzorja.
5. Alenka Valh Lopert, 2005*: Kultura govora na Radiu Maribor* (Zora, 36). Maribor: Slavistično društvo.
6. Alenka Valh Lopert, 2013*: Med knjižnim in neknjižnim na radijskih valovih v Mariboru*. Maribor: Litera.


Študijska literatura bo dodana glede na izbran medij. / A list of study literature will be addes according to the chosen medium.

Cilji in kompetence:

a) Poglobiti zavedanje o pomenu slovenskega jezika v medijih;
b) prepoznati vplive jezika medijev na spremembe v slovenščini;
c) pridobiti sposobnost prenosa teoretičnega jezikovnega znanja v analize jezika/govora različnih medijev.

Objectives and competences:

To: a) expand awareness of the importance of the Slovene language in media;
b) recognize the influence of media language on changes in the Slovene language;
c) gain the ability to transfer theoretical linguistic knowledge into language/speech analyses of various media.

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
|---|---|
| Znanje in razumevanje:<br>– Usvojitev teoretičnih načel zvrstnosti slovenskega jezika, posebej pomembna raba v medijih;<br>– uporaba teoretičnega znanja v analizi besedil;<br>– prepoznavanje in razlikovanje namena/vloge izbire zvrstnosti slovenskega jezika v pisnih/govorjenih medijih na osnovi analize besedil;<br>– primerjava zapisanih ali govorjenih besedil v različnih medijih glasoslovnih, oblikoslovnih, skladenjskih, besedijskih in stilnih jezikovnih elementov na osnovi analize besedil;<br>– ovrednotenje in ocenitev zapisanih ali govorjenih besedil v različnih medijih glasoslovnih, oblikoslovnih, skladenjskih, besedijskih in stilnih jezikovnih elementov na osnovi analize;<br>– uporaba relevantne literature za samostojne analize.<br><br>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>– Poznavanje slovenskega knjižnega jezika<br>o in razumevanje sodobne knjižne norme in predpisov;<br>– razvijanje in povezovanje sinhronih jezikovnih konceptov;<br>– sposobnost reševanja težjih jezikovnih problemov;<br>– kandidati bodo dobili praktične podlage in bodo svoje znanje neposredno uporabili pri nastajanju disertacijske naloge;<br>– neposredna uporaba pridobljenega znanja pri pisanju disertacijske naloge;<br>neposredna uporaba pridobljenega znanja pri ustnem izražanju pri zagovoru disertacijske naloge. | Knowledge and understanding:<br>– Acquisition of theoretical knowledge of varieties of the Slovene language, especially its use in media;<br>– the use of theoretical knowledge in text analysis;<br>– recognition and distinction of the purpose/role of selecting varieties of the Slovene language in written/spoken media based on text analysis;<br>– comparison of written or spoken texts in various media on the phonological, morphological, syntactic, lexical and stylistic levels of language based on text analysis;<br>– estimation and evaluation of written or spoken texts in various media on the phonological, morphological, syntactic, lexical and stylistic levels of language based on text analysis;<br>– use of relevant literature for independent analyses.<br><br>Transferable/Key Skills and other attributes:<br>– Knowing the Slovene literary language and understanding of the contemporary literary norm and rules;<br>– development and connection of synchronic language concepts;<br>– capability of solving difficult linguistic problems;<br>– candidates will gain practical basis for writing their dissertation work on media language;<br>– immediate applying of knowledge when writing their dissertation on media language;<br>– immediate applying of knowledge when orally presenting their dissertation on media language. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Predavanja,<br>Seminarji.<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Formal lectures,<br><br>seminar work.<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|

| Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt) | | Type (examination, oral, coursework, project): |
|---|---|---|
| Seminarska naloga. | 100% | Seminar paper. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

VALH LOPERT, Alenka. Germanizmi v malečniškem govoru. V: JESENŠEK, Marko (ur.). Narečno besedje slovenskega jezika : v spomin na akademikinjo Zinko Zorko. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 76-91, ilustr. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 148. ISBN 978-961-286-627-3. [COBISS.SI-ID 121944835]

VALH LOPERT, Alenka. Pravopisne zagate študentov programa Medijske komunikacije : (študija primera). V: NIKOLOVSKI, Gjoko (ur.), ULČNIK, Natalija (ur.). Slavistična prepletanja 1. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 135-154. ISBN 978-961-286-581-8. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/140/884/2197-1. [COBISS.SI-ID 129467139]

VALH LOPERT, Alenka. Jezikovne zagate slovenskih študentk in študentov : izziv za učeče se slovenščine kot drugega in tujega jezika = Linguistic dilemmas of Slovene students : a challenge for those learning Slovene as a second and foreign language. V: NIKOLOVSKI, Gjoko (ur.), ULČNIK, Natalija (ur.). Slavistična prepletanja 5. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. Str. 161-180. ISBN 978-961-286-854-3. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/871/1258/4036, DOI: 10.18690/um.ff.2.2024.9. [COBISS.SI-ID 192838915]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet: | Jezikovna kultura – med narečnim in knjižnim |
| Course title: | Language Culture – between Dialectal and Literary |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | izbirni/optional |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Melita Zemljak Jontes |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | slovenščina/slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

## Vsebina:

Naloge jezikovne kulture, razlogi za kultiviranje jezikovnega izražanja.

Splošna uveljavljenost jezikovnega sredstva (jezikovna norma, kodifikacija norme in odnos med njima). Vrste in vzroki jezikovnih sprememb ter njihovo uveljavljanje jeziku.

Zvrsti (snopi) slovenskega jezika (socialne, funkcijske, časovne, mernostne; prenosniške: razlike med slušnim in pisnim prenosnikom, tj. med govorjenim in pisnim jezikom) s poudarkom na socialni zvrstnosti.

Merila vrednotenja v jeziku (s sinhronega in diahronega vidika), jezikovna dinamika in odnos do inovacij v jeziku.

Uzaveščenost ustrezne narečne in knjižne rabe jezikovnih sredstev glede na različne sporočanjske položaje in različne stopnje ter vrste izobraževanja. Sinhrona primerjava rabe narečnega z rabo knjižnega jezika.

## Content (Syllabus outline):

Language culture tasks, reasons for cultivating language expression.

General acceptance of the language means (linguistic norm, norm codification and relationship between them). Sorts and reasons for language changes and their acceptance in language.

Sorts (snopi) of the Slovene language (social, functional, tense, transferring: differences between audio and written transferrer, ie. between spoken and written language) with the emphasis on social sort.

Criteria of language evaluating (from synchronic and diachronic aspect), language dynamic and relationship to language innovation.

Getting awareness about adequate dialect and literary usage of language means regarding to suitability for position in communication and for level and kind of education. Synchronic comparison of using dialect and literary language.

## Temeljni literatura in viri / Readings:


Monika KALIN GOLOB, 1996: *Jezikovni kotički in jezikovna kultura*. Ljubljana: Jutro.
Simona Pulko, Melita Zemljak Jontes, 2015: *Slovensko ali knjižno – kako je prav?*. Maribor: Aristej.
*Slovenski pravopis*, 2014. Ljubljana: Založba ZRC SAZU. Spletna izdaja na www.fran.si.
Jože Toporišič, 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
– –, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja.
Boris Urbančič, 1987: *O jezikovni kulturi*. Ljubljana: Delavska enotnost.
Melita Zemljak Jontes, 2014: *Jezikovna kultura v teoriji in (šolski) praksi*. Maribor: Študentska založba Litera.
Melita Zemljak Jontes, 2014: Jezikovna kultura med knjižnim in narečnim. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Slovenski jezik na stičišču več kultur* (Mednarodna knjižna zbirka Zora, ISSN 1408-7464, 102). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti. 212–219.


## Cilji in kompetence:

Študentje se poglobljeno seznanijo s slovenskim jezikom kot kulturnim dejavnikom, seznanijo se z odnosom do jezika, z jezikovno dinamiko in z normami, ki jezik določajo in ga oblikujejo.
Študentje usvojijo in nadgradijo védenje o zvrsteh slovenskega jezika, o jezikovni dinamiki in merilih vrednotenja v jeziku. Uzavestijo ustrezno narečno in knjižno rabo jezikovnih sredstev, primerno sporočanjskemu položaju in stopnji ter vrsti izobraževanja.

## Objectives and competences:

Students deepen the knowledge of the Slovene language as a cultural factor, they get familiar with the relation to language, with language dynamics and norms, which determine and form the language.
Students adopt and upgrade the knowledge of the Slovene language varieties, about language dynamics and criteria for language evaluation. They get awareness about adequate dialect and literary usage of language tools, which are suitable for position in communication and for level and type of education.

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
|---|---|
| Znanje in razumevanje:<br><br>Študentje razumejo pojem slovenskega jezika z različnih vidikov, in sicer s poudarkom na vidiku jezikovne kulture.<br>Poglobljeno poznajo različne zvrsti jezika in razlike med njimi.<br>Študentje znajo uporabiti védenje o govornem in pisnem izražanju v konkretnih sporočanjskih situacijah.<br><br>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>Sposobnost kritično ovrednotiti različna stališča dosedanjih raziskav in jih nadgraditi z novimi viri in lastnimi raziskavami. | Knowledge and understanding:<br><br>Students understand the notion of the Slovene language from different points of view, primarily from language culture aspect.<br>They are especially acquainted with different social language varieties and the differences between them.<br>Students are capable of using gained knowledge of spoken and written expressing in concrete communication situations.<br><br>Transferable/Key Skills and other attributes:<br>Students are able to critically evaluate different views of existing research and complement them with new sources and their own research. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Frontalno delo, skupinsko delo, individualno delo, seminarsko delo.<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Frontal work, group work, individual work, seminar work.<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt) | | Type (examination, oral, coursework, project): |
| Seminarska naloga. | 20 | Seminar paper. |
| Ustni izpit. | 80 | Oral exam. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

ZEMLJAK JONTES, Melita, BEDNJIČKI ROŠER, Barbara. Glasovno zavedanje : 4. gradnik. V: HARAMIJA, Dragica (ur.). Gradniki bralne pismenosti : teoretična izhodišča. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze: Pedagoška fakulteta; Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 2020, str. 109-136, ilustr. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/515/631/1148-2, doi: 10.18690/978-961-286-403-3.5. [COBISS.SI-ID 37181187]

KRAJNC IVIČ, Mira, ZEMLJAK JONTES, Melita. Pristopi k celostni obravnavi besedil = Approaches to the holistic treatment of texts. V: KRAPŠE, Tatjana (ur.), et al. Pogled na šolo 21. stoletja v duhu kompetenc in pismenosti : [znanstvena monografija]. Spletna izd. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 2022. Str. 174-204, ilustr. ISBN 978-961-03-0752-5. http://www.zrss.si/pdf/Pogled_na_solo_21_stoletja.pdf. [COBISS.SI-ID 130564867]

ZEMLJAK JONTES, Melita. Socialnozvrstna razmerja v sistemu in rabi slovenskega jezika. V: JESENŠEK, Marko (ur.). Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine. Slovar slovenskega knjižnega

jezika 16. stoletja. Veliki madžarsko-slovenski spletni slovar, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 135). Maribor: Univerzitetna založba: = University Press. 2020, str. 118-134. [COBISS.SI-ID 26949891]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

# UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

| | |
|---|---|
| Predmet: | Jezikovni korpusi |
| Course title: | Language corpora |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

Vrsta predmeta / Course type: Izbirni predmet

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

Nosilec predmeta / Lecturer: Darinka Verdonik

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | Slovenščina/Slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

| | |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
|---|---|
| Predmet s teoretskih in z aplikativnih vidikov obravnava izbrane teme, povezane z jezikovnimi korpusi in korpusno leksikografijo:<br>- korpusne raziskave leksikalnih mrež, korpusne analize kompleksnih podatkovnih zbirk,<br>- definicija korpusa, tipi korpusov, reprezentativnost in uravnoteženost, pregled obstoječih korpusov, razvojne perspektive,<br>- sestavljanje korpusov, anotacija, tagging, parsing,<br>- iskalni algoritmi, iskalne metode (stohastične metode, modelni pristopi). | The subject deals with the theoretical and applied aspects of a selected theme connected to language corpora and corporal lexicography:<br>- corporal research of lexical networks, corporal analyses of complex data collections<br>- definition of a corpora, types of corpora, representation and equilibration, survey of existing corpora, developmental perspectives,<br>- composition of corpora, annotation, tagging, parsing,<br>search algorithms, search methods (stochastic methods, modeling approach) |

Temeljni literatura in viri / Readings:

Lothar Lemnitzer, Heike Zinsmeister (2006): Korpuslinguistik. Tübingen.
Heyer, Gerhard, Uwe Quasthoff, Thomas Wittig (2006): Text Mining: Wissensrohstoff Text: Konzepte, Algorithmen, Ergebnisse. Bochum.
Tony McEnery, Andrew Wilson (2001): Corpus linguistics: an introduction. 2. ed. Edinburgh.
Spletni viri (november 2008):
http://www.athel.com/corpus.html, http://devoted.to/corpora/, http://www.ldc.upenn.edu/
http://www.corpus.bham.ac.uk/, http://www.cs.vassar.edu/CES/, http://www.tei-c.org/index.xml
http://www.ilc.cnr.it/EAGLES/home.html
http://www.essex.ac.uk/linguistics/clmt/w3c/corpus_ling/content/introduction.html
http://www.sil.org/linguistics/computing.html, http://www.linguistik.uni-erlangen.de/tree/html/corsica/zierl97/node5.html, http://www.bubenhofer.com/korpuslinguistik/kurs/

| Cilji in kompetence: | Objectives and competences: |
|---|---|
| Cilji predmeta so:<br>- seznaniti z osnovnimi značilnostmi in zakonitostmi jezikovnih korpusov in korpusne leksikografije,<br>razviti zmožnosti za korpusno pridobivanje in analizo jezikovnih podatkov. | The objectives of the subject are:<br>- to introduce the basic characteristics and principles of linguistic corpora and corporal lexicography<br>to develop the competences of corpora usage and the analysis of linguistic data. |

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
|---|---|
| Po zaključku tega predmeta bo študent:<br>- poznal zgradbene lastnosti in značilnosti jezikovnih korpusov,<br>- poznal možnosti in metode korpusnega pridobivanja jezikovnih podatkov,<br>- znal teoretska znanja uporabiti za pridobivanje jezikovnih podatkov iz izbranih nemških, slovenskih in paralelnih jezikovnih korpusov,<br>- obvladal metodologijo analize korpusno pridobljenih jezikovnih podatkov.<br><br>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>- spretnost sporazumevanja (pisno in ustno izražanje),<br>- spretnost uporabe informacijskih virov in tehnologij,<br>- spretnost reševanja problemov. | Knowledge and Understanding: The students will<br>- be acquainted with the structural characteristics and the characteristics of linguistic corpora,<br>- be acquainted with the possibilities and methods of corpora based acquisition of linguistic data,<br>- be able to use the theoretical knowledge for acquiring linguistic data from selected German, Slovene and parallel linguistic corpora,<br>- master the methodology of analyzing linguistic data acquired from corpora.<br><br>Transferable/Key Skills and other attributes:<br>- communication competences (written and oral),<br>- competences in using IT sources and technology,<br>- competence of solving problems. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| seminar<br>samostojno delo<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | coursework<br>autonomous work<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| seminarska naloga | 50 | seminar paper |
| pisni izpit | 50 | written exam |

Reference nosilca / Lecturer's references:

VERDONIK, Darinka. Primarne kategorije dialoških dejanj. Slavistična revija : časopis za jezikoslovje in literarne vede. [Tiskana izd.]. 2023, letn. 71, št. 1, str. 43-60. ISSN 0350-6894. https://srl.si/ojs/srl/article/view/4062, DOI: 10.57589/srl.v71i1.4062. [COBISS.SI-ID 151811075], [SNIP, Scopus]

VERDONIK, Darinka. Označevanje dialoških dejanj v korpusih. Slavistična revija : časopis za jezikoslovje in literarne vede, ISSN 1855-7570. [Spletna izd.], 2020, letn. 68, št. 3, str. 373-390. https://srl.si/ojs/srl/article/view/3860. [COBISS.SI-ID 37572611], [SNIP]

VERDONIK, Darinka, BIZJAK, Andreja, ŽGANK, Andrej, SEPESY MAUČEC, Mirjam, TROJAR, Mitja, ŽGANEC GROS, Jerneja, BAJEC, Marko, LEBAR BAJEC, Iztok, DOBRIŠEK, Simon. Strategies for managing time and

costs in speech corpus creation : insights from the Slovenian ARTUR corpus. *Language resources and evaluation*. [Online ed.]. Published: 30 November 2024, 26 str., ilustr. ISSN 1574-0218. https://link.springer.com/article/10.1007/s10579-024-09746-8#article-info, https://dk.um.si/IzpisGradiva.php?id=91778, DOI: 10.1007/s10579-024-09792-2. [COBISS.SI-ID 217959427]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet: | Književnost in Sveto pismo |
| Course title: | Literature and the Bible |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | Slovenska književnost | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | Slovene Literature | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | Izbirni/optional |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Blanka Bošnjak |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | Slovenščina/Slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

| | |
|---|---|
| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |

| | |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

## Vsebina:

Predmet se povezuje predvsem z naslednjimi spoznanji:
1. Najrazličnejša besedila Svetega pisma na osnovi tipičnih situacij ali nastopajočih junakov, s splošno veljavnimi simboli in v temeljnih literarnih oblikah izražajo univerzalna čustva in spoznanja, ki so neposredno razvidna iz njihove pripovedne zgradbe.
2. Svetopisemska besedila vseh vrst odražajo hkrati zgodovinske, socialne, kulturne, verske in jezikovne posebnosti preteklega časa.
3. Sveto pismo Nove in Stare zaveze se z najrazličnejšimi medbesedilnimi transferji povezuje s številnimi deli starejše in novejše slovenske književnosti.

## Content (Syllabus outline):

Subject relates primarily to the following notions:
1. Different texts from the Bible based on typical situations or heroes, with generally valid symbols and in fundamental literary forms express universal emotions and notions, evident directly from their narrative structure.
2. Biblical texts of all sorts reflect simultaneously historical, social, cultural, religious and linguistic specifics of the past.
3. The Bible of New and Old Testimony relates through various inter textual transfers to numerous works of Slovene older and newer literature.

## Temeljni literatura in viri / Readings:


Northrop Frye, 1982: *The Great Code: The Bible and Literature: An Introduction*. London: Routledge & Kegan Paul.
John Gabel, Charles B. Wheeler, 1986: *The Bible as Literature: An Introduction*. New York: Oxford University Press.
Kenneth R. R. Gros Louis (eds.) et al., 1978: *Literary Interpretation of Biblical Narratives*. Nashville: Abingdon.
David Jasper, Stephen Prickett, 1999: *The Bible and literature: a reader*. Oxford: Blackwell Publishers.
David Jasper, 1987: *The New Testament and the Literary Imagination*. London: Macmillan.
Jože Krašovec (ur.), 1998: *Interpretation of the Bible – Interpretacija Svetega pisma*. Ljubljana: SAZU, Sheffield Academic Press.
Vid Snoj, 2005: *Nova zaveza in slovenska literatura*. Ljubljana : Založba ZRC, ZRC SAZU.
*Sveto pismo Stare in Nove zaveze: Slovenski standardni prevod iz izvirnih jezikov: študijska izdaja*, 2001. Ljubljana: Svetopisemska družba Slovenije.


Literatura in viri, povezani z izbrano temo doktorske disertacije.

## Cilji in kompetence:

- Spoznavanje najrazličnejših vrst besedil Svetega pisma Nove in Stare zaveze.
- Prepoznavanje zgodovinskih, socialnih, kulturnih, verskih in jezikovnih posebnosti izbranih svetopisemskih besedil.
- Interpretacija medbesedilnih navezav izbranih besedil slovenske književnosti na Sveto pismo.

## Objectives and competences:

- Getting to know different sorts of texts from the Bible of the New and Old Testimony.
- Recognising historical, social, cultural, religious and linguistic specifics of selected texts from the Bible.
- Interpretation of inter textual relations of Slovene literature selected texts and the Bible.

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
|---|---|
| Znanje in razumevanje:<br><br>Poznavanje širšega in ožjega kulturno-zgodovinskega pomena Svetega pisma ter določene medbesedilne navezave v slovenski književnosti.<br>Sposobnost smiselne izbire in uporabe domače ter tuje strokovne literature kakor tudi virov v okviru študija obravnavanega predmeta, pri čemer se pričakuje samostojna strokovna, jezikovna in pravopisna usposobljenost.<br><br>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>Strokovno-znanstveno izražanje vsebin obravnavanega predmeta, obvladanje interpretacije določenih svetopisemskih elementov v slovenski književnosti, suverena predstavitev ključnih spoznanj in spretnost argumentiranja obravnavanega študijskega področja. | Knowledge and understanding:<br><br>Knowing broader and narrower cultural historical significance of the Bible and particular inter textual relations in Slovene literature.<br>Capability of sensible selection and use of domestic and foreign literature as well as sources within subject's study. An independent professional, language and orthographic skill are expected.<br><br>Transferable/Key Skills and other attributes:<br>Professionally scientific expression of contents, capability of interpreting particular Biblical elements in the Slovene literature, Sovereign presentation of key notions and skill of argumented treatment of the study field. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Metode:<br>• *poučevanja:* znanstvene metode: historična, primerjalna, formalnoanalitična in interpretacijska metoda.<br>• *učenja*: formalnologične metode - analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija.<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Methods:<br>• *teaching:* scientific methods: historical, comparative, formal logical and interpretative method.<br>• *learning*: formally logical method - analysis, synthesis, deduction, induction, description.<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Ustni izpit. | 100 % | Oral exam. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Krščanske hagiografske pripovedi Antona Krempla. V: JESENŠEK, Marko (ur.). Deroči vrelec Antona Krempla, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 141). Maribor: Univerzitetna založba: = University Press. 2021, str. 114-124, doi: 10.18690/978-961-286-502-3.5. [COBISS.SI-ID 75125251]

BOŠNJAK, Blanka. Pomembna kulturnopolitična gibanja v Prlekiji in izbrana starejša prleška književnost. V:

JESENŠEK, Marko (ur.). Čitalništvo in bralno društvo pri Mali Nedelji. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 186-205, ilustr. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 146. ISBN 978-961-286-578-8. DOI: 10.18690/um.ff.1.2022.10. [COBISS.SI-ID 106662659]

BOŠNJAK, Blanka. Motivacija za branje s kratko prozo. Jezik in slovstvo, ISSN 0021-6933. [Tiskana izd.], 2020, letn. 65, št. 1, str. 3-15, 99. https://www.jezikinslovstvo.com/stevilka.php?SID=166. [COBISS.SI-ID 17732099], [SNIP]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

# UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

| | |
|---|---|
| Predmet: | Književnost slovenskih avtoric 20. stoletja |
| Course title: | Slovene Female Writers Literature of the 20th century |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | Izbirni/ Optional |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Silvija Borovnik |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | Slovenščina/Slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

| | |
|---|---|
| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |

| | |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
|---|---|
| Predmet se ukvarja s sistematičnim pregledom najvidnejših literarnih del, ki so jih v 20. stol. Napisale slovenske avtorice. Navaja tudi socialne, zgodovinske in ideološke razmere, v katerih so ustvarjale. Pregled sega vse do začetkov pojavljanja književnic v slovenski literarni zgodovini, nadalje pa spremlja razvoj in značilnosti njihove proze, poezije in dramatike vse do sodobnosti. Na osnovi predavanj in analize literarnih del naj bi nastal nov pogled na mesto avtoric v slovenski literarni zgodovini. | Subject deals with systemic literary works ovierview written by the most distinquished Slovene female writers of the 20th century. It also considers, social, historical and idea circumstances under which they've written. The ovierview spans from the apperance of the female authors in Slovene literary history and follows their development and the characteristics of their prose, poetry and dramatic to contemporary time. Based on lectures and literary works analysis there should be a new light shed on position of female authors in Slovene literary history. |

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija Borovnik: Književne študije. Maribor: Založba Zora, 2012.

Silvija Borovnik: Slovenska dramatika v drugi polovici 20. stoletja. Ljubljana: Slovenska matica, 2005.

Silvija Borovnik: A feminist Glance into the Workshop of a Literary Historian. V: Juvan, Dolinar ( ur. ): Writing Literary History, 2006. Frankfurt/Main: Peter Lang. 267 278.

Silvija Borovnik ( ur. ): Kliči me po imenu. Izbor iz krajše proze slovenskih avtoric. Ljubljana: Študentska založba, 2013.

Silvija Borovnik: Večkulturnost in medkulturnost v slovenski književnosti. Maribor: Zora, 2017.

| Cilji in kompetence: | Objectives and competences: |
|---|---|
| Raziskovanje in spoznavanje literature slovenskih književnic, analiza in interpretacija literarnih del, pregled razvoja, zvrsti in žanrov, tematske in slogovne raznolikosti. | Research and acquaintance with Slovene female authors literature, literary work and analysis and interpretation, overview of sort and genres, development, thematic and stylistic variety. |

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
|---|---|
| Znanje in razumevanje:<br>Študent oz. študentka zna:<br>– umestiti slovenske književnice v slovenski literarni zgodovini,<br>– prepoznati kakovostna literarna dela, njihovo poetiko in estetiko.<br>Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>Študent oz. študentka zna:<br>– aplicirati pridobljeno znanje na področje celotne slovenske literarne zgodovine, v kateri je bilo v preteklosti žensko avtorstvo bodi spregledano ali podcenjevano,<br>– ustvariti dopolnitve in popravke slovenskega literarnega kanona. | Knowledge and understanding:<br>The student shall demonstrate the ability to:<br>– position Slovenian women writers within the context of Slovenian literary history,<br>– identify high-quality literary works and analyze their poetics and aesthetics.<br>Transferable/Key Skills and other attributes:<br>The student shall demonstrate the ability to:<br>– apply acquired knowledge to the entirety of Slovenian literary history, particularly where women's authorship has historically been overlooked or undervalued,<br>– contribute additions and revisions to the Slovenian literary canon. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Predavanja in seminar.<br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Lectures and seminar.<br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Ustni izpit. | 100% | Oral exam. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Slovenska književnost v srednjeevropskem prostoru in položaj drugega. Slavia Centralis, ISSN 1855-6302. [Tiskana izd.], 2020, letn. 13, št. 2, str. 134-148. [COBISS.SI-ID 40735747]

BOROVNIK, Silvija. Ugledati se v drugem : slovenska književnost v medkulturnem kontekstu. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. 194 str. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 147. ISBN 978-961-286-579-5. DOI: 10.18690/um.ff.2.2022. [COBISS.SI-ID 100453635]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

# UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

| | |
|---|---|
| Predmet: | Kritična diskurzivna analiza |
| Course title: | Critical Discourse Analysis |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

Nosilec predmeta / Lecturer: Branislava Vičar

| Jeziki / Languages: | |
|---|---|
| Predavanja / Lectures: | Slovenščina/Slovene |
| Vaje / Tutorial: | |

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

| | |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
|---|---|
| Predmet ponuja pregled različnih teoretičnih in metodoloških usmeritev znotraj kritične diskurzivne analize (KDA). KDA je oblika kritičnega raziskovanja, ki preiskuje načine, kako jezik in druge semiotske modalnosti (re)producirajo in ohranjajo dominanco in neenakosti v družbenih razmerjih. KDA ni zgolj kritika diskurza, temveč uporablja (normativno) kritiko diskurza kot vstopno točko za (eksplanacijsko) kritiko obstoječe družbene realnosti. Prav eksplanacijska kritika (dialektičnih) odnosov med diskurzom in drugimi družbenimi elementi predstavlja najpomembnejši prispevek KDA h kritični družbeni analizi. KDA je kot oblika kritičnega raziskovanja nujno usmerjena na aktualne družbene spremembe, tj. na dinamiko in preobrazbe kapitalizma, vključno z njegovo neoliberalno različico. V okviru tega razumevanja se KDA prvenstveno osredinja na dialektične odnose med diskurzom in drugimi družbenimi elementi kapitalističnih družb.<br><br>Predmet obravnava tako že uveljavljene pristope h KDA, kot so dialektično-relacijski (Fairclough), družbeno-kognitivni (van Dijk), diskurzivno-historični (Wodak) in družbeno-semantični (van Leeuwen), kakor tudi nove metodološke in analitične usmeritve v meddisciplinarnem kritičnem diskurzivnem raziskovanju. Zaradi vloge, ki jo imajo multimodalni diskurzi v družbenih in političnih kontekstih, se posebna pozornost namenja multimodalni kritični diskurzivni analizi.<br><br>Predmet vključuje v obravnavo velik izbor diskurzov, ki se izražajo z različnimi semiotskimi kodi ter se uresničujejo v vrsti družbenih in političnih polj delovanja, kot so diskurzi neenakosti, diskriminacije in konstruiranja drugosti, diskurzi imigracije, diskurzi vojne in terorizma, globalni ekonomski diskurzi in diskurzi finančne krize, diskurzi političnega protesta in civilne nepokorščine, diskurzi EU, diskurzi nacionalne identitete, okoljski diskurzi, speciesistični diskurz, protidiskurzi in človeško-živalski odnosi … | The course provides an overview of different theoretical and methodological orientations in<br>Critical Discourse Analysis (CDA). CDA is a form of critical research concerned with the way in which language and other semiotic modalities (re)produce and maintain dominance and inequality in social relations. CDA is not just a critique of discourse, It uses the (normative) critique of discourse as a point of entry for (explanatory) critique of the existing social reality. Critical social analysis is thus based on the explanatory critique of (dialectical) relations between discourse and other social elements. CDA as a form of critical research has necessarily its focus on ongoing social change, i.e. the dynamics and transformations of capitalism, including its neo-liberal form. Taking this into account, the primary focus of CDA are dialectical relations between discourse and other social elements of capitalist societies.<br><br>The course considers already established approaches to CDA, i.e. dialectical-relational (Fairclough), socio-cognitive (van Dijk), discorse-historical (Wodak), and socio-semantic (van Leeuwen), as well as new methodological and analytical orientations in interdisciplinary critical discourse research. Special focus is on multimodal discourses because of the increasingly important role these play in social and political contexts.<br><br>A variety of discourses articulated linguistically and visually and operating across a range of social and political fields of action are considered within the course, including discourses of inequality, discrimination and othering, discourses of immigration, discourses of war and terrorism, global economic discourses and discourses of the financial crisis, discourses of political protest and civil disorder, EU discourses, discourses of national identity, environmental discourses, speciesist discourse, counter-discourses and human-animal relations … |

## Temeljni literatura in viri / Readings:

A)

N. Fairclough, 1992: *Discourse and Social Change*. Polity Press.
N. Fairclough, 2001: *Language and Power*. Longman. (Druga izdaja.)
N. Fairclough, 2003: *Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research*. London: Routledge.
C. Hart, P. Cap (ur.), 2014: *Contemporary Critical Discourse Studies*. London in New York: Bloomsbury.
M. Reisigl, R. Wodak, 2001: *Discourse and Discrimination*. London: Routledge.
D. Machin, A. Mayr, 2012: *How to Do Critical Discourse Analysis: A Multimodal Introduction*. London: Sage.
A. Stibbe, 2014: An ecolinguistic approach to critical discourse studies. *Critical Discourse Studies* 1/11. 117–128.
T. van Leeuwen, 2008: *Discourse and Practice: New Tools for Critical Discourse Analysis*. Oxford: Oxford University Press.
R. Wodak, M. Meyer (ur.), 2009: *Methods of CDA*. London: Sage.

B)

Literatura, ki bo določena individualno, upoštevajoč raziskovalni interes študentke_a.
Literature which will be assigned considering particular student's research interests.

## Cilji in kompetence:

Študentke_i spoznajo teoretični, metodološki in konceptualni aparat KDA. Sposobne_i so splošnih primerjav med različnimi verzijami KDA. Znajo izbrati ustrezni teoretični okvir KDA za lastno analizo in ga ustrezno aplicirati. Prepoznajo načine, na katere je lahko KDA uporabljena za analizo ideoloških diskurzov, ki se izražajo, naturalizirajo in legitimirajo onstran jezikovnega, to je na multimodalnem nivoju.

Študentke_e se spodbuja k debatam o teoretičnih in metodoloških razvojih znotraj KDA.

## Objectives and competences:

Students get to know the theoretical , methodological and conceptual apparatus of CDA. They are capable of general comparisons between different versions of CDA. They are able to choose an appropriate theoretical framework within CDA for their own analysis and they are able to apply it appropriately. They are able to identify in what ways CDA can be employed to analyse the manner in which ideological discourses can be communicated, naturalised and legitimized beyond the linguistic level, i.e. on the multimodal level.

Students will be encouraged to engage with debates on thoretical and methodological developments within CDA.

## Predvideni študijski rezultati:

Študentke_i naj bi bili zmožni:

– opisati temeljne lastnosti KDA in razlikovati med različnimi teoretskimi pristopi;

– analizirati konkretne družbene pojave z vidika različnih teoretskih pristopov h KDA;

– ovrednotiti družbeno pomembnost KDA v prizadevanju za družbeno pravičnost;

– aplicirati ustrezni model KDA kot konceptualno ogrodje za lastno raziskavo in artikulirati raziskovalna vprašanja;

– predstaviti lastne poglede na temeljne koncepte KDA, kot so *drugost*, *normativnost* in *kritika*;

– vzpostaviti transdisciplinarne dialoške povezave med KDA in dinamiko sodobnih družbenih procesov.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

## Intended learning outcomes:

Students should be capable of:

- describing the central features of CDA and differentiating between various theoretical approaches;
- analyzing concrete social phenomena;
- evaluating the social significance of CDA in the quest for social justice;
- applying the appropriate model of CDA as a conceptual framework for conducting their own research in the field and articulating research questions;
- outlining their particular perspectives on such key concepts as *othering*, *normativity* and *critique*;
- constituting transdisciplinary dialogical links between CDA and dynamics of contemporary social processes.

Transferable/Key Skills and other attributes:

Students should be able to apply the acquired knowledge

| | |
|---|---|
| Študentke_i naj bi uporabili pridobljeno znanje pri nastajanju doktorske disertacije.<br>V širšem smislu naj bi razvili:<br>– spretnosti kritičnega mišljenja;<br>– intersekcijsko perspektivo;<br>– raziskovalne spretnosti. | in the writing of their dissertation.<br>On a general level, they should develop:<br>- critical thinking skills;<br>- intersectional perspective;<br>- research skills. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Kvalitativna analiza, problemsko usmerjeni pristopi, epistemološka debata.<br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Qualitative analysis, problem-oriented approaches, epistemological debate.<br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Študija primera. | 100 % | Case study. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

VIČAR, Branka. Reprezentacija živalske subjektivitete v artivističnem filmu Green. V: VIČAR, Branka (ur.). Pojmovanja živalskih smrti : antropocentrizem in (ne)možne subjektivitete. Koper: Znanstveno-raziskovalno središče, Annales ZRS, 2020. Str. 201-228, ilustr. ISBN 978-961-7058-36-9. [COBISS.SI-ID 41866243]

VIČAR, Branka. Semiotika nacionalizma in rasizma v protiimigrantskih grafitih slovenske urbane krajine = The semiotics of nationalism and racism in anti-immigration graffiti in Slovene urban landscape. V: NIKOLOVSKI, Gjoko (ur.), ULČNIK, Natalija (ur.). Slavistična prepletanja 4. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 21-38, i[COBISS.SI-ID 116421635]

VIČAR, Branka. Medkulturna komunikacija v luči kritične diskurzivne analize. V: JESENŠEK, Marko (ur.). Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine ; Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja ; Veliki madžarsko-slovenski spletni slovar. Maribor: Univerzitetna založba: = University Press,

2020. Str. 222-233. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 135. ISBN 978-961-286-365-4. [COBISS.SI-ID 27126531]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet: | Leksikologija |
| Course title: | Lexicology |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | izbirni/optional |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Irena Stramljič Breznik |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | slovenščina/slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
|---|---|
| Predmet ponuja teoretični razgled po širšem področju slovenske leksikologije, izsledki katere se smiselno povezujejo in navezujejo na dosežke širše (ne)slovanske leksikologije s posebnim poudarkom na novejšem kognitivnem pristopu pri interpretaciji pomenskih ali oblikovnih značilnosti leksike ob pomoči razpoložljivih e-virov in jezikovnih tehnologij. Žarišča opazovanja so:<br>1. Leksikalna semantika vključuje pomensko strukturo leksema, mono- in polisemijo ter njene | The course offers a theoretical overview in the broader field of Slovene lexicology, the results of which are logically connected and related to the achievements of wider (non) Slavic lexicology, with a special emphasis on a newer cognitive approach in interpreting the semantic or formative features of the lexis with the support of available e-resources and linguistic technologies.<br><br>Observation points are as follows: |

| | |
|---|---|
| mehanizme (metafora, metonimija, sinekdoha) in paradigmatske medleksemske odnose (sinonimija, antonimija, hiponimija) in organiziranost leksike v različnih tipih leksikalnih združb.<br>2. Leksikalna motivacija odpira besedotvorni vidik in prepoznavanje produktivnih in neproduktivnih tvorbenih vzorcev, nizov, obrazilne dinamike in hibridizacijskih procesov zaradi interferenčnih vplivov stičnih in nestičnih jezikov v zvrstno in funkcijsko različnih besedilih.<br>3. Leksikalna sintagmatika je vezana na kolokacijske strukture in odnos med univerbizacijo in multiverbizacijo. Pozornost je namenjena več vrstam struktur, še posebej ustaljenim, kot so: terminološke, lastnoimenske in frazeološke besedne zveze v odnosu do enobesednih leksemov.<br>4. Frazeološki vidik vključuje različne poudarke: teoretični pristopi v frazeologiji; tipologija frazeoloških enot; sintagmatika in paradigmatika frazeoloških enot: kolokabilnost, variantnost, pomenski odnosi med frazemi; kulturološki vidiki frazeologije; pragmatična frazeologija; opazovanje frazemov kot jezikovne uresničitve konceptualnih metafor ter povezava med teoretičnimi pristopi v frazeologiji in frazeografiji. | 1. Lexical semantics includes the semantic structure of the lexeme, mono- and polysemy, and its mechanisms (metaphor, metonymy, synecdoche) and paradigmatic cross-lexemic relationships (synonymy, antonymy, hyponymy) and the organization of lexics in various types of lexical groups.<br>2. Lexical motivation opens the word-forming aspect and recognition of productive and non-productive formation patterns, strings, affix dynamics, and hybridization processes due to the interference effects of contact and non-contact languages in genre and functionally different texts.<br>3. Lexical syntagmatic is connected to collocation structures and the relationship between univerbisation and multiverbisation. Attention is paid to several types of structures, especially established ones, such as: terminological, proper name and phraseological set phrase in relation to one-word lexemes.<br>4. The phraseological aspect includes various emphasis: theoretical approaches in phraseology; typology of phraseological units; syntagmatic and paradigmatic of phraseological units: collocation, variation, conceptual relations between phrases; cultural aspects of phraseology; pragmatic phraseology; the observation of phrases as a linguistic realization of conceptual metaphors and the connection between theoretical approaches in phraseology and phraseography. |

Temeljna literatura in viri / Readings:


1. TOPORIŠIČ, Jože. *Slovenska slovnica*. Maribor: Obzorja, 2000.
2. VIDOVIČ MUHA, Ada. *Slovensko leksikalno pomenoslovje. Ljubljana*: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 2013.
3. VIDOVIČ MUHA, Ada. *Slovensko skladenjsko besedotvorje*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2011.
4. JAKOP, Nataša. *Pragmatična frazeologija*. Ljubljana 2006.
5. JAKOP, Nataša, JEMEC TOMAZIN, Mateja (ur.). *Frazeološka simfonija. Sodobni pogledi na frazeologijo*. Ljubljana 2013.
6. STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. *Tvorjenke slovenskega jezika med slovarjem in besedilom*. Maribor : Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2010.

7. STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. *Besednodružinski slovar slovenskega jezika : poskusni zvezek za iztočnice na B*. Maribor: Slavistično društvo, 2004.
8. DRAGIĆEVIĆ, Rajna. *Leksikologija srpskog jezika*. Beograd, 2007.
9. ČERMAK, František. *Morfematika a slovotvorba češtiny*. Praha, 2011.
10. OLOŠTIAK, Martin, IVANOVA, Martina. *Kapitoly z lexikologie*. Prešov 2013.
11. MUELLER, Peter, et al. *Word-Formation.* Berlin/Boston: De Gruyter Mounton 2015.

**Cilji in kompetence:**

Študent spozna, razume in suvereno prepoznava:
- leksikološki ustroj jezika in medsebojno povezanost posameznih leksikalnih struktur,
- besedotvorne, frazeološke in druge kolokacijske strukture,
- uveljavljene in novejše raziskovalne pristope pri opisu posameznih struktur,
- leksikalni sestav kot odraz družbene in kulturne razvojne dinamike neke skupnosti,
- splošne težnje sodobnih jezikovnih sprememb in njihov vpliv na leksikalni sistem jezika,
- pozitivne in negativne vplive globalnega jezika na jezikovnosistemsko podobo slovenščine.

Študent je na podlagi spoznanega sposoben samostojno zastaviti in raziskati izbran leksikološki problem.

**Objectives and competences:**

The student realizes, understands, and autonomously recognises:
- the lexical structure of the language and the interconnection of individual lexical structures,
- word-forming, phraseological and other collocation structures,
- established and newer research approaches in the description of individual structures,
- lexical system as a reflection of the social and cultural developmental dynamics of a community,
- general tendencies of modern language changes and their influence on the lexical system of language,
- the positive and negative effects of the global language on the linguistic system of Slovene.

On the basis of the knowledge, the student is able to autonomously raise and investigate a selected lexical problem.

**Predvideni študijski rezultati:**

Znanje in razumevanje:
Študent oz. študentka zna:
- razlikovati med tradicionalnimi in novejšimi teoretičnimi pristopi pri raziskovanju leksike;
- opisati prepletenosti leksikalnega sistema s formalnega in pomenskega vidika (besedna zveza – frazem – tvorjenka);
- uporabiti postopke in metode leksikalne analize z uporabo razpoložljivih jezikovnih tehnologij za slovenščino;
- povezati aktualne leksikološke raziskave v drugih (ne)slovanskih jezikih uporabiti njihove rezultate za lastno raziskovalno delo.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Študent oz. študentka zna kritično ovrednotiti različna stališča dosedanjih raziskav in jih nadgraditi z novimi viri in lastnimi raziskavami.

**Intended learning outcomes:**

Knowledge and understanding:
The student shall demonstrate the ability to:
– distinguish between traditional and contemporary theoretical approaches to lexical research;
– describe the intertwining of the lexical system from a formal and semantic point of view ( set phrase–idiom–compound);
– apply procedures and methods of lexical analysis using the available language technologies for Slovene;
– integrate lexicological research in other (non) Slavic languages and use their findings in their own research work.

Transferable/Key Skills and other attributes:
Students are able to critically evaluate different views of existing research and complement them with new sources and their own research.

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| – predavanja<br>– seminarji<br>– izdelava seminarske naloge<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | – formal lectures<br><br>– seminar work<br><br>– seminar paper<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| – projekt<br>– seminarska naloga<br>– ustni izpit | 20 %<br>40 %<br>40 % | – project<br>– seminar paper<br>– oral exam |

Reference nosilca / Lecturer's references:

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Značilnosti izmedmetih priponskih nizov v Besednodružinskem slovarju slovenskega jezika za iztočnice na b. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 17, št. 1, str. 1-17. ISSN 1855-6302. https://journals.um.si/index.php/slaviacentralis/article/view/4507/3010, Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru – DKUM, DOI: 10.18690/scn.17.1.1-17.2024, DOI: 20.500.12556/DKUM-89297. [COBISS.SI-ID 200354051]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Besedotvorje : teoretično, praktično in didaktično, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 136). Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2020. 174 str., tabele. ISBN 978-961-286-380-7, doi: 10.18690/978-961-286-380-7. [COBISS.SI-ID 27202307]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena, PLEMENITAŠ, Katja. Zeleno, ki te ljubim, zeleno. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2023, letn. 16, št. 2, str. 132-141. ISSN 1855-6302. https://journals.um.si/index.php/slaviacentralis/article/view/3454, Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru – DKUM, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.18690/scn.16.2.132-141.2023, DOI: 20.500.12556/DKUM-88665. [COBISS.SI-ID 178687747]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

# UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

| | |
|---|---|
| Predmet: | Medkulturna komunikacija |
| Course title: | Intercultural Communication |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | izbirni/optional |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Vlasta Kučiš |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | slovenščina/slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

Vsebina:

- Teorija komuniciranja.
- Opredelitev medkulturnega komuniciranja in kulture.
- Medkulturno sporazumevanje v času globalizacije in kulturni transfer.
- Značilnosti slovenskega kulturnega prostora (stereotipi, klišeji in vedenjski vzorci).
- Verbalna in neverbalna komunikacija.
- Laswellov model komuniciranja.
- Hallova klasifikacija kulturnih razlik.
- Hofstedov model kulturnih dimenzij.
- Kulturne vrednote in družbene norme.
- Jezikovno prekodiranje ali kulturni prenos.

Content (Syllabus outline):

- Theory of communication.
- Definition of intercultural communication and culture.
- Intercultural communication, globalization and cultural transfer.
- The main characteristics of the Slovenian culture (stereotypes, clichés and behavioral samples).
- Verbal and nonverbal communication.
- Laswell's model of communication.
- Hall's classification of cultural diversities.
- Hofstede's model of cultural dimensions.
- Cultural values and norms.
- Communication as language or cultural transfer.

Temeljni literatura in viri / Readings:


- Fiske, J. (2005). *Uvod v komunikacijske študije*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Hall, E.T. in Hall, M.R. (1990). *Understandning Cultural Differences*. Maine: Intercultural Press.
- Hofstede, G., Hofstede, G.J. in Minkov, M. (2010). *Cultures and Organizations – Software of the Mind; Intercultural Cooperation and Its Importance for Survival*. New York: McGraw Hill.
- Jelovac, D. in Rek, M. (2010). *Komuniciranje v medkulturnem okolju*. Ljubljana: Založba Vega.
- Kučiš, V. (ur.) (2018). Transkulturalität im mehrsprachigen Dialog. Transcultural Communication in Mulitlingual Dialogue. Hamburg: Verlag Dr. Kovač.
- Lüsebrink, H. J. (2012). *Interkulturelle Kommunikation. Interaktion, Fremdwahrnehmung, Kulturtransfer.* Stuttgart: Metzler Verlag.
- Schlamberger Brezar, M., Limon, D. et al. (2015). Contrastive Analysis in Discourse Studies and Translation. Analyse Contrastive de Discours et Traduction. Kontrastive Diskursanalyse und Translation. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.


Cilji in kompetence:

Cilj predmeta je študente seznaniti s pregledom raziskav na področju medkulturne komunikacije v času globalizacije ter jih usmeriti v samostojni raziskovalni pristop.

Cilj dela pri seminarju je seznaniti študente s pomembnimi vidiki prepletenosti jezika in družbeno-kulturnega prostora, predvsem v kontekstu globalizacije, večjezičnosti in večkulturnosti. Predstaviti različne definicije kulture

Objectives and competences:

The objective of the course is to acquaint students with an overview of contemporary researches in the field of intercultural communication and globalization and to implement them to individual research work.

The aim of the seminar is to inform students about important connections between language and socio-cultural environment in the context of globalization, multilingualism and multiculturality. To explain

| | |
|---|---|
| in spoznati sodobne metode raziskovanja na področju jezika in medkulturne komunikacije. Študenti predstavijo seminarsko nalogo s področja medkulturnega ali medjezikovnega raziskovanja na osnovi znanstvene literature. | different approaches and definitions of culture in the context of contemporary research methods in language and culture. Students present their seminar paper in the field of intercultural and interlingual communication. |

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
|---|---|
| Znanje in razumevanje:<br>– prepoznati in kritično ovrednotiti temeljna teoretična izhodišča teorije komuniciranja,<br>– vrednotiti in analizirati medkulturno sporazumevanje kot način globalne komunikacije v povezavi z sodobnimi teorijami komuniciranja,<br>– razumeti povezavo med jezikom in kulturo kot temeljem medkulturnega dialoga v kontekstu evropske politike večjezičnosti in večkulturnosti,<br>– kritično analizirati in presojati pomen kulturnih in jezikovnih asimetrij v času globalizacije,<br>– načrtovati, izvesti in vrednotiti zahtevnejše raziskave s področja medkulturnosti.<br><br>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>– analitični in sintetični znanstveni pristop,<br>– poznavanje in razumevanje procesov medjezikovnega in medkulturnega posredovanja,<br>– samostojno presojanje in oblikovanje zahtevnejših znanstvenih vednosti s področja medkulturnosti. | Knowledge and understanding:<br>– to recognize and critically evaluate fundamental theoretical views of communication theory,<br>– to evaluate and analyse transcultural communication in the context of globalization as a modern way of communication in the context of contemporary communication theory,<br>– to understand the relation between language and culture as a basis of an intercultural dialog in the context of multilingual and multicultural EU policy,<br>– to critically analyze and evaluate significance of cultural and language asymmetries in a globalized world,<br>– to plan, do and evaluate a multi-levelled research in the field of intercultural communication.<br><br>Transferable/Key Skills and other attributes:<br>– the ability to analyze and synthesize the scientific work,<br>– knowledge and understanding of the research process in communication theory and intercultural communication,<br>– individual research of scientific topics and themes in the field of intercultural communication. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| – predavanja<br>– seminar<br>– samostojno delo študenta<br>– ustni nastop<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | – tutorials<br>– seminar<br>– individual students' work<br>– oral presentation<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Seminarska naloga.<br>Pisni izpit. | 40 %<br>60 % | Seminar paper.<br>Written exam. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

KUČIŠ, Vlasta, KALOH VID, Natalia. Lexical and cultural choices in Slovene translations of German and English car slogans. Babel, ISSN 0521-9744, 2021, vol. 67, iss. 1, str. 54-74, tabele, graf. prikazi, doi: 10.1075/babel.00205.kuc. [COBISS.SI-ID 60152835], [JCR, SNIP, WoS do 4. 5. 2021

KUČIŠ, Vlasta, KALOH VID, Natalia. Community interpreting for public local institutions in Maribor - implementation of a transcultural law clinic. Lex localis : revija za lokalno samoupravo, ISSN 1855-363X. [Spletna izd.], apr. 2020, vol. 18, no. 2, str. 349-369. http://pub.lex-localis.info/index.php/LexLocalis/issue/view/97, doi: 10.4335/18.2.349-369(2020).

KUČIŠ, Vlasta. Transkulturelle Rechtskliniken in Slowenien - ein innovatives translatorisch-juristisches Seminar an der Universität Maribor. V: KACJAN, Brigita (ur.), et al. Brücken überbrücken in der Fremdsprachendidaktik und Translationswissenschaft, (Schriftenreihe Studien zur Germanistik, ISSN 1610-8604, Bd 92). Hamburg: Dr. Kovač. 2020, str. 197-213.

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet: | Novejša književnost 1880–1950 |
| Course title: | Newer Literature 1880–1950 |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | Izbirni/optinal |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Jožica Čeh Steger |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | Slovenščina/Slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

| | |
|---|---|
| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |

| | |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
|---|---|
| Predmet obravnava slovensko književnost od 1880 do 1950. Slovenska moderna kot časovno zbirni pojem označuje zapleteno raznovrstnost literarnih smeri in stilov, oblikovanih iz odprtosti slovenske književnosti za sodobne evropske idejne in literarnoestetske tokove ter iz sočasne vpetosti v slovensko literarno in kulturno tradicijo. Prva svetovna vojna je povzročila velike duhovne, idejne in estetske premike v književnosti, ob poudarjenem pluralizmu literarnih smeri, avantgard in stilov so se v ekspresionizmu oblikovale razpoznavne avtorske poetike (Podbevšek, Jarc, Grum, Kosovel, Pregelj idr.). S socialnim realizmom v tridesetih letih 20. stoletja, oblikovanim iz realistično-naturalistične tradicije 19. stoletja ter socialističnih in komunističnih ideologij, je prišlo v književnosti do paradigmatskega odmika od različnih subjektivističnih literarnih smeri in stilov.<br>V seminarju bodo izbrane posamezne predmetne vsebine, tako da bodo upoštevani različni vidiki preučevanja: a) duhovnozgodovinski, filozofski, sociološki, zemljepisni, b) avtorski (kanonizirani in nekanonizirani avtorji in avtorice, c) ženske ustvarjalke in ženske pisave, č) literarnosmerni in -stilni (naturalizem, dekadenca, simbolizem, impresionizem, ekspresionizem), d) vrstno-zvrstni (lirika, dramatika, kratka proza, mladinska proza, roman, novela, črtica), e) tematski in žanrski (ljubezenska poezija, avtobiografska proza), f) jezikovnostilni (metaforika, jezikovna polifonija), g) primerjalni idr.<br><br>Predmetna področja bodo ob upoštevanju najnovejših dognanj literarne vede zastavljena problemsko ter obravnavana z relevantnega metodološkega, teoretskega in literarnozgodovinskega vidika. | Subject deals with Slovene literature from 1880 to 1950. Slovene Modern as time cumulating phenomena marks a complex variety of literary directions and styles, formed by the openness of the Slovene literature for contemporary European idea and literary aesthetic currents and at the same time by inclusion in the Slovene literary and cultural tradition. World War I. caused large spiritual, idea and aesthetic shifts in literature. Within emphasized literary directions pluralism, avant-gardes and styles, expressionism formed recognizable author poetics. (Podbevšek, Jarc, Grum, Kosovel, Pregelj etc.). With social realism in the thirties of the 20$^{th}$ century shaped from realistic – naturalistic tradition of the 19$^{th}$ century and from socialist and communist ideologies, literature faced paradigm shift from different subjectivist literary directions and styles.<br>Within seminary particular contents will be selected in a way to consider different study: a) spiritual-historic, philosophic, sociologic, geographic, b) author (canonized and not canonized authors and female authors, c) female authors and female writings, č) literary directions and stylistic (naturalism, decadence, symbolism impressionism, expressionism), d) sort-genre (lyric, dramatic, short prose, juvenile prose, novel, short story,), e) thematic and genre (love poetry, auto biographic prose), f) linguistic stylistic (metaphoric, language polyphony), g) comparative etc.<br><br>The fields within subject will be, beside considering the latest literary science findings, presented problem wise and treated from relevant methodological, theoretic and literary historic aspect. |

## Temeljni literatura in viri / Readings:


France Bernik, 2006: *Ivan Cankar*. Maribor: Litera.
Jožica Čeh, 2001: *Metaforika v Cankarjevi kratki pripovedni prozi*. Maribor: Slavistično društvo. (Zora 13).
Jožica Čeh Steger, 2010: *Ekspresionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914–1923.* Maribor: Mednarodna založba Zora.
Darko Dolinar, 2007: *Med književnostjo, narodom in zgodovino*. Celje/Ljubljana: Celjska Mohorjeva družba/ Založba ZRC, ZRC SAZU.
Marjan Dolgan, 1996: *Tri ekspresionistične podobe sveta*. Ljubljana.
Gregor Kocijan, 1996: *Kratka pripovedna proza v obdobju moderne*. Ljubljana: Znanstveni inštitut FF.
Janko Kos, 2018: *Misliti Cankarja*. Ljubljana: Beletrina.
Lado Kralj, 2006: *Primerjalni članki*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni inštitut FF.
Dušan Pirjevec, 1964: *Ivan Cankar in evropska moderna*. Ljubljana.
Denis Poniž, 2006: *Ivan Cankar: Lepa Vida: poskus interpretacije*. Ljubljana: Slovenski gledališki muzej.
Wolfdietrich Rasch, 1986: *Die literarische Decadence um 1900*. München.
Franc Zadravec, 1993: *Slovenska ekspresionistična literatura*: Murska Sobota / Ljubljana: Pomurska založba/ Znanstveni inštitut FF.
Franc Zadravec, 1999: *Slovenska književnost II*. Ljubljana: DZS.
Franc Zadravec, 2005: *Slovenski roman dvajsetega stoletja*. *Tretji analitični del in sinteze*. Murska Sobota/ Ljubljana: Založba Franc-Franc, SAZU, Znanstveni inštitut FF.
Viktor Žmegač, 1993: *Duh impresionizma i secesije*. Zagreb.


## Cilji in kompetence:

Študent pri predmetu Novejša književnost 1880–1950 spozna različna predmetna področja in možnosti preučevanja tega segmenta slovenske književnosti. Usposobi se za smiselno izbiro teme, metod in literature, za znanstveno obdelavo teme v obliki seminarske naloge, za samostojno predstavitev teme in argumentacijo tez.

## Objectives and competences:

In course of subject Newer Literature 1880–1950 student gets to know many fields and possibilities of this particular Slovene literature segment study. He/she gets capable of sensible theme, method and literature selection, for scientific treating of the theme in form of seminary paper, for independent presentation of the theme and thesis argumentation

## Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študent zna izbrati ustrezno temo, metode in literaturo, znanstveno obdelati temo v obliki seminarske naloge, samostojno zagovarjati teze in ugotovitve.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Sposobnost opredelitve teme in tez, smiselne uporabe metod in študijske literature, analitičnega in sintetičnega razmišljanja, pisnega oblikovanja in ustne predstavitve določene teme.

## Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
Student knows how to select appropriate theme, method and literature, scientifically deal with it in form of seminary paper, independently defends thesis and findings.
Transferable/Key Skills and other attributes:
Capability of determining the theme and thesis, sensible use of methods and study literature, analytical and synthetic thinking, writing and orally presenting the particular theme.

## Metode poučevanja in učenja:

## Learning and teaching methods:

| | |
|---|---|
| Seminarsko delo.<br>Individulani študij virov in literature.<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Seminar work.<br>Individual study of sources and literature.<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

**Načini ocenjevanja:**

Delež (v %) / Weight (in %)

**Assessment:**

| Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt) | | Type (examination, oral, coursework, project): |
|---|---|---|
| Ustni izpit. | 60 % | Oral exam. |
| Seminarska naloga. | 40 % | Seminar paper. |

**Reference nosilca / Lecturer's references:**

ČEH STEGER, Jožica. Metaforični koncepti ljubezni in ženske v pesniških prvencih slovenske moderne. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 15, št. 2, str. 129-142. ISSN 1855-6302. https://journals.um.si/index.php/slaviacentralis/article/view/2457, http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-PXB4X4TP. [COBISS.SI-ID 129041411], [SNIP]

ČEH STEGER, Jožica. Ana Wambrechtsamer - pisateljica in povezovalka dveh jezikov in kultur. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2020, letn. 13, št. 2, str. 149-161. ISSN 1855-6302. http://www.ff.um.si/dotAsset/83679.pdf, http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-5IR6NQID. [COBISS.SI-ID 38022147], [SNIP]

ČEH STEGER, Jožica. Levstikov Martin Krpan in njegovi nasledniki do 1930 : odnos do lastnega in tujega. Acta Histriae. [Tiskana izd.]. 2021, letn. 29, št. 2, str. 301-320, ilustr. ISSN 1318-0185. https://zdjp.si/wp-content/uploads/2021/12/AH_29-2021-2_CEH-STEGER.pdf, http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-P6ZHU52U, DOI: 10.19233/AH.2021.13. [COBISS.SI-ID 92092163], [JCR, SNIP, WoS do 15. 2. 2022

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet: | Novejša slovenska književnost po letu 1950 |
| Course title: | Newer Slovene Literature after the Year 1950 |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | Izbirni/ optinal |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Silvija Borovnik |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | Slovenščina/Slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

| | |
|---|---|
| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |

| | |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
|---|---|
| Predmet obravnava slovensko književnost po letu 1950, to je prozo, poezijo in dramatiko. Posvečali se bomo tematskim in slogovnim značilnostim tega obdobja glede na vlogo in pomen za razvoj slovenske književnosti. Upoštevali bomo literarno delo tistih avtorjev in avtoric, ki so povezani z izbrano temo doktorske disertacije.<br><br>V seminarju bodo izbrane posamezne vsebine, tako da bodo upoštevani različni vidiki: duhovnozgodovinski, filozofski, sociološki, žensko avtorstvo, primerjalni itd. Upoštevali bomo najnovejša literarnozgodovinska in literarnoteoretična dela slovenskih in tujih avtorjev in avtoric. | The subject analyses Slovenian literature ( prose, poetry, dramatics ) after the year 1950. We will focus on the thematic and stylistic characteristics of this era regarding to the role and the meaning they had fort he development of the Slovenian literature. We will take into account the literary works of those male and female authors that are connected with the selected topi cof the doctoral dissertation. In the seminar, the selected contents will acknowledge different aspects: the spiritually – historical, the philosophical, the sociological, the femal authorship, the comparative, etc. We will also acknowledge the most recent literary-historical and literary-theoretical works of Slovenian male and female scholars. |

Temeljni literatura in viri / Readings:


Jože Pogačnik ( ur. ): Slovenska književnost III. Ljubljana: DZS, 2001.

Silvija Borovnik: Pišejo ženske drugače? Ljubljana: Mihelač, 1995.

Silvija Borovnik: Slovenska dramatika v drugi polovici 20. stoletja. Ljubljana: Slovenska matica, 2005.

Silvija Borovnik: Književne študije. Maribor: Založba Zora, 2012.

Silvija Borovnik: Večkulturnost in medkulturnost v slovenski književnosti. Maribor: Založba Zora, 2017.

| Cilji in kompetence: | Objectives and competences: |
|---|---|
| Študent pri predmetu Novejša slovenska književnost po letu 1950 spozna različna predmetna področja in možnost preučevanja tega segmenta slovenske književnosti.<br>Usposobi se za smiselno izbiro teme, metod in literature za znanstveno obdelavo teme v obliki seminarske naloge, za samostojno predstavitev teme in argumentacijo tez. | In course of subject Newer Slovene Literature after the Year 1950 student gets to know many fields and posibilities of this particular Slovene literature segment study. He/ she gets capable of sensible theme, method and literature selection for scientific treating of the theme in form of seminary paper, for ondependent presentation of the theme and thesis argumentation. |

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
|---|---|
| Znanje in razumevanje:<br>Študent oz. študentka zna izbrati ustrezno temo, metode in literaturo, znanstveno obdelati temo v obliki seminarske naloge, samostojno zagovarjati teze in ugotovitve.<br>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>Študent oz. študentka zna uporabiti sodobne metode analize in interpretacije literarnih besedil ter svoje znanje prenesti tudi na znanstveno raziskovanje novejše slovenske književnosti. | Knowledge and understanding:<br>Student knows how to select appropriate theme, method and literature, scientifically deal with it in form of seminary paper, independently defends thesis and findings.<br>Transferable/Key Skills and other attributes:<br>The student shall demonstrate the ability to apply contemporary methods of literary text analysis and interpretation and to apply their knowledge to the scientific study of contemporary Slovenian literature. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Seminarsko delo.<br>Individualni študij virov in literature.<br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Seminar work.<br>Individual study of sources and literature.<br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| Ustni izpit. | 100 % | Oral exam. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija: Florjan Lipuš v slovenščini o slovenščini. V: JESENŠEK, Marko ( ur. ): Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine. Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja. Veliki madžarsko-slovenski spletni slovar. ( Mednarodna knjižna zbirka Zora 135 ) Maribor: Univerzitetna založba 2020, str. 135 – 145 ( COBISS.SI-ID 24878339 )

BOROVNIK, Silvija. Osebno in kulturno nomadstvo v izbranih delih sodobnih slovenskih prozaistk. *Slavia Centralis*. [Tiskana izd.]. 2023, letn. 16, št. 2, str. 259-278. ISSN 1855-6302. https://journals.um.si/index.php/slaviacentralis/article/view/3463, DOI: 10.18690/scn.16.2.259-278.2023, DOI: 20.500.12556/DKUM-88656. [COBISS.SI-ID 178703619]

BOROVNIK, Silvija. Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izbranih literarnih delih nekaterih priseljencev in priseljenk v Slovenijo. V: PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izobraževanju. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 25-41. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 149. ISBN 978-961-286-670-9. DOI: 10.18690/um.ff.12.2022.2. [COBISS.SI-ID 139545347]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet: | O besedilih v raznovrstnih komunikacijskih položajih |
| Course title: | About text in different communication situations |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. or 2. | 1., 2. or 3. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | Izbirni/optional |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Mira Krajnc Ivič |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | Slovenščina/Slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

Vsebina:

Predmet je namenjen pregledu, obvladovanju temeljnih raziskovalnih področji in poznavanju novejših raziskovalnih dosežkov o jeziku in njegovi rabi z besediloslovno-pragmatičnega vidika.
Sorodna področja in drugi vidiki raziskovanja besedila (etnografija sporočanja, sociolingvistika interakcije, jezikovna stilistika, ekofeminizem, kognitivno jezikoslovje, kritično jezikoslovje idr.).
Pojmovanje besedila in besedilnih vrst; jezikovno-vedenjski vzorci.
Analiza in interpretacija besedila kot predstavnika določene besedilne vrste glede na položajno-funkcijske, strukturno-vsebinske in druge jezikovne in nejezikovne danosti komunikacijskega stika. Medbesedilnost. Multimudalnost.
Razmerja jezik, družba, kultura, ideologija.
Različice jezika: sodobno pojmovanje problematike jezikovne zvrstnosti v povezavi z družbenimi področji tvorjenja besedila glede na: tematskost, medijskost (novomedijska oz. hibridna besedila).
Jezikovnosistemske značilnosti spontanih in nespontanih besedil na skladenjski in leksikalni ravni.
Specifike govorjenih besedil: zgradba pogovarjanj in smernice prevzemanja replik.
Karakteristike humornih besedil.

Content (Syllabus outline):

The subject is designed for overview, mastering of the basic research fields and knowing the newer research successes about language in its use from text linguistic-pragmatic point of view.
Similar disciplines and other points of view of text research (interactional sociolinguistics, ethnography of communication, stylistics, ecofeminism, cognitive linguistics, critical linguistics etc.)
Comprehension of text and text types; language-behavioral patterns.
Analysis and interpretation of a text as a representative of a specific text type with characteristically situational, functional, structural- content and other linguistic and non-linguistic endowments of communication contact. Intertextuality. Multimodality.
Definition of the ratio language, society, culture, ideology.
Text variety: modern comprehension of text variety theory in relation to social field of text formation according to: topic, media (modern-media or hybrid text).
Linguistic system characteristics of spontaneous and non-spontaneous texts based on syntax and lexical level.
Specifics of spoken texts: structure of conversation and guidelines of turn taking.
Characteristics of humorous texts.

Temeljni literatura in viri / Readings:


ATTARDO, Salvatore, 2001: *Humorous Texts: A Semantic and Pragmatic Analysis*. Berlin, New York: Mouton de Gruyter.

van DIJK, Teun A. 2008: *Discourse and context : a sociocognitive approach*. Cambridge, UK, New York : Cambridge University Press.

GANSEL, Christina, JÜRGENS, Frank, 2007: *Textlinguistik und Textgrammatik*. *Eine Einführung*. 2. Auflage. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht.

KRAJNC IVIČ, Mira, 2015: Kohezivno-konektorska sredstva v besedilih, nastalih v predvolilnih obdobjih. *Slavistična revija: časopis za jezikoslovje in literarne vede*. 63/3. 269–283.

SPITZMÜLLER, Jürgen, WARNKE, Ingo H., 2011: *Diskurzlinguistik*. *Eine Einführung in Theorien und methoden der transtextuellen Sprachanalyse.* Berlin/Bosten: Walter de Gruyter GmbH & Co.

ŽELE, Andreja (ur.): *Družbena funkcijskost jezika (vidiki, merila, opredelitve). Simpozij Obdobja 32*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Aktualni prispevki v *Slavistični reviji, Jeziku in slovstvu, Jezikoslovnih zapiskih* in drugih relevantnih revijah.

| Cilji in kompetence: | Objectives and competences: |
|---|---|
| Cilji predmeta so:<br>- seznaniti s teorijami besedila, besedilnih vrst,<br>- poznati značilnosti izbranih besedilnih vrst (humorna, govorjena besedila idr.)<br>- razvijati zmožnosti prepoznavanja in kritičnega analiziranja katere koli besedilne vrste,<br>- razumevanje pomena in delovanja jezikovno-vedenjskih vzorcev,<br>- samostojno interpretirati jezikovne pojave. | Objectives of course are:<br>- getting acquainted with theories of texts, text types,<br>- knowing characteristics of chosen text types (humorous, spoken texts etc.),<br>- developing capabilities of identifying and critical analysis of any text type,<br>- understanding the meaning and activity of linguistic behavioural patterns,<br>- independently interpreting linguistic occurrences. |

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
|---|---|
| Znanje in razumevanje:<br>- Sposobnost samostojnega in avtonomnega delovanja na področju besediloslovja in pragmatike.<br>- Zmožnost abstrahiranja na različnih stopnjah jezikovne pojavnosti.<br>- Sposobnost razlikovanja jezikovnih pojavov; sposobnost interpretacije variabilnih pojavnosti jezika.<br>- Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.<br>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>Sposobnost kritično ovrednotiti različna stališča dosedanjih raziskav in jih nadgraditi z novimi viri in lastnimi raziskavami. | Knowledge and understanding:<br>- Capability of independent and autonomous activities in the field of text linguistics and pragmatics.<br>- Capability of abstracting on different stages of linguistic occurrences.<br>- Capability of distinguishing linguistic occurrences;<br>- capability of interpreting variable occurrences of the language.<br>- Readiness for constant professional improvement.<br>Transferable/Key Skills and other attributes:<br>Students are able to critically evaluate different views of existing research and complement them with new sources and their own research. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Interpretacija besedil. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo.<br>Metoda viharjanja možganov, metoda diskusije.<br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Presenting the content of the course and, at the same time, encouraging students to adopt a problem solving approach and to solve specific problems text interpretation. Stimulating students' active participation, engaging them in in-depth studying of the contents, and critical assessment.<br>Methods of brainstorming and discussion.<br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| – ustni izpit | 50 | - oral exam |
| – seminarska naloga | 50 | - seminar paper |

Reference nosilca / Lecturer's references:

KRAJNC IVIČ, Mira. "Izhodišče je besedilo" – o besedilih in žanrih pri pouku slovenščine. Jezik in slovstvo. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 69, št. 3, str. 45-59, ilustr. ISSN 0021-6933. DOI:10.4312/jis.69.3.45-59. [COBISS.SI-ID 209509379]

KRAJNC IVIČ, Mira. Izbrane prvine nejezikovnega konteksta umetnostnih in polumetnostnih besedil. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2020, letn. 13, št. 2, str. 120-133, ilustr. ISSN 1855-6302. http://www.ff.um.si/dotAsset/83675.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 37904387]

KRAJNC IVIČ, Mira. Obravnava besedil: merila za razlikovanje med besedilno vrsto in besedilnim tipom. Slavistična revija: časopis za jezikoslovje in literarne vede, 2020, letn. 68, št. 1, str. 55-71. [COBISS.SI-ID 25170440]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet: | Prenosljiva znanja |
| Course title: | Transferable knowledge |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 3. | 5. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 3rd | 5th |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | Obvezni / obligatory |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija<br>Other study forms | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 10 | | | | 80 | 3 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Mentor_ica / vodja študijskega programa |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | Ni opredeljeno. |
| | Vaje / Tutorial: | Not defined. |

| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
|---|---|
| Študent_ka opravi obveznosti z udeležbo na različnih aktivnostih (aktualnih delavnicah, tečajih, seminarjih, poletnih šolah, izobraževanjih ipd.), ki jih izvaja Univerza v Mariboru ali druge priznane domače ali tuje institucije. Aktivnosti lahko zajemajo naslednja tematska področja:<br>**a) veščine in znanja na strokovno-znanstvenem področju** (npr. aktivna udeležba na tečajih, seminarjih, delavnicah ali izobraževanjih s področja strokovno- znanstvene dejavnosti, npr. uporabe novih metod in orodij, strokovnega tujega jezika | Student fulfils the obligations at the subject by active participation at different activities (e.g. workshops, courses, seminars, summer schools, training etc.) conducted by University of Maribor or other renown domestic or foreign institution. Activities can be chosen from following topics:<br>a) **skills and knowledge in the area of scientific expertise** (active participation at workshops, courses, seminars or training in the field of scientific expertise (e.g. application of novel methods and tools, professional foreign language etc.) |

| | |
|---|---|
| ipd.)<br>**b) pedagoško-didaktične dejavnosti** (npr. predavanja na tuji ali domači univerzi, mentorstva študentom, dijakom in učencem pri raziskovalnih nalogah, organizacija in izvedba strokovnih ali pedagoških delavnic, taborov, seminarjev ipd.)<br>**c) splošne veščine in znanja** (npr. aktivna udeležba na delavnicah, seminarjih, izobraževanjih, tečajih s področja komunikacije in retorike, IKT, administracije, etike, prijave in pisanja projektov, zakonodaje ipd.)<br>**č) veščine s področja prenosa znanja iz/v gospodarstvo** (npr. aktivna udeležba na delavnicah, seminarjih, izobraževanjih, tečajih iz podjetništva, o zaščiti intelektualne lastnine, inovacijah, virih financiranja, sodobnih tehnologijah, prenosu znanj v prakso, poslovnem načrtovanju, raziskavah tržišč ipd.)<br>**d) delo z viri** (npr. uporaba spletnih podatkovnih baz, programska orodja za citiranje in urejanje referenc ipd.)<br>**e) postopki objave znanstvenega prispevka** (izbira revije, postopki oddaje rokopisa, komunikacija z urednikom in recenzenti).<br><br>Posamezna aktivnost se ovrednoti z najmanj 0,5 ECTS. Aktivnosti, ki so daljše in zahtevajo več samostojnega dela študenta_ke, se lahko ovrednotijo z večjim številom ECTS, vendar posamezno ne več kot z 1 ECTS. Študent_ka mora pred udeležbo na posamezni aktivnosti mentorju_ici in vodji študijskega programa predložiti vsebino in obseg aktivnosti ter pridobiti njuno pisno soglasje. Ovrednotenje posamezne aktivnosti z ECTS opravita mentor_ica in vodja študijskega programa. | b) **pedagogical and didactical activities** (e.g. lectures at domestic or foreign university, mentorship for students and pupils at research projects, organisation and implementation of professional or pedagogical workshops, summer camps, seminars etc.)<br>c) **general skills and knowledge** (active participation at workshops, courses, seminars or training in the field of communication and rhetoric, ICT, ethics, project applications and administration, regulations and legislations etc.)<br>d) **skills of knowledge transfer into/from economy** (active participation at workshops, courses, seminars or training on the protection of intellectual property, business, innovation, funding sources, modern technologies, transfer of knowledge into practice, business planning, market research etc.)<br>e) **handling references** (online databases, software tools for citation and managing references)<br>f) **procedures for publication of scientific paper** (journal selection, manuscript submission procedures, communication with editors and reviewers).<br><br>Each activity is assessed with at least 0,5 ECTS. Activity that demands more individual work from students can be assessed with larger value of ECTS but not more than with 1 ECTS. Before attending the activity student has to inform the mentor and the leader of the study programme about the activity and the program of work and get their written consensus. The mentor and the leader of the study programme decide on the appropriateness of the selection and upon approval it will assess the activity with ECTS. |

**Temeljni literatura in viri / Readings:**

| |
|---|
| Ni predpisana. / Not defined. |

| **Cilji in kompetence:** | **Objectives and competences:** |
|---|---|
| Cilj predmeta je študente_ke usposobiti aktivno uporabljati prenosljiva znanja in jih opremiti s kompetencami za sledenje razvojnih trendov stroke ter razširiti njihova metodološka znanja za reševanje in implementacijo zahtevnih tehničnih, tehnoloških, organizacijskih in razvojnih nalog ter projektov. Tukaj gre večinoma za znanja, veščine in | The aim of this course is to train students for actively use transferable skills and to equip them with the competencies for tracking the development trends of the profession and to expand their methodological knowledge for solving and implementation of complex technical, technological, organizational and developmental tasks and projects. |

| | |
|---|---|
| kompetence, ki jih ni moč usvojiti pri klasičnem izobraževanju znotraj uveljavljenega kurikuluma strokovnega področja, za katerega se kandidat_ka izobražuje, saj so vezane na aktualne razmere in trende, ki se hitro spreminjajo. | These are mostly knowledge, skills and competences within the established area of expertise that cannot be gained during the standard curriculum, since they are tied to the current situation and trends, which are rapidly changing. |

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
|---|---|
| Znanje in razumevanje:<br><br>Študent_ka usvoji izbrana (odvisno od izbire aktivnosti) prenosljiva znanja in veščine na področjih: a) uporabe in aplikacije novih eksperimentalnih, teoretičnih in računalniških metod in orodij, strokovnega tujega jezika idr., b) pedagoško-didaktične dejavnosti, mentorstva, organizacije, c) predstavitve in objave rezultatov raziskav v obliki znanstvenih objav, č) dela s programskimi orodji za urejanje bibliografij in referenc ter citiranje, d) komunikacije, IKT, administracije projektov, etike, zakonodaje, intelektualne lastnine, inovacij, virov financiranja, sodobnih tehnologij idr., e) prenosa znanj v prakso, poslovnega načrtovanja, raziskav tržišč ipd.<br><br>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>Pridobljeno znanje (ne)posredno uporabi pri nastajanju disertacijske naloge. | Knowledge and understanding:<br><br>Student gains selected (depending on the choice of activity) transferable knowledge and skills in the areas of: a) the use and application of novel experimental, theoretical and computational methods and tools, professional foreign language, b) didactic activities, mentoring, organization, c) presentation and publishing of research results in the form of scientific papers, d) using software for editing and managing bibliographies, citations and references etc., e) communication, ICT, project administration, ethics, legislation etc.; intellectual property, innovation, financial resources, modern technologies, f) transfer of knowledge into practice, business planning, market research, etc.<br><br>Transferable/Key Skills and other attributes:<br>(In)direct use of gained knowledge when writing the dissertation. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Samostojno delo študenta_ke in druge oblike študija, ki lahko zajemajo tudi aktivno udeležbo na konferencah, seminarjih, delavnicah, poletnih šolah, tečajih ipd., samostojno izvedbo mentorstev, organizacijske aktivnosti, predavanja, predstavitve ipd.<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Individual student work and other forms of work, which may include active participation at conferences, seminars, workshops, summer schools, courses, etc.<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Portfolio.<br><br>Opomba: Ocenjuje se z opisno lestvico: opravil_a/ni opravil_a. | 100 % | Portfolio.<br><br>Note: The course is evaluated with a grade of passed/not passed. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

| |
|---|
| Reference mentorice_ja oz. vodje študijskega programa. |

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

# UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

| | |
|---|---|
| Predmet: | Prevajanje slovenske literature v tuje jezike |
| Course title: | Translation of Slovene Literature into Foreign Languages |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | Izbirni/Elective |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Natalia Kaloh Vid |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | Slovenščina/Slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

| | |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
|---|---|
| Teorije književnega prevajanja. | Literary translation theories. |
| Sistematični pregled najvidnejših slovenskih literarnih del, prevedenih v tuje jezike (v angleščino, nemščino, ruščino in druge slovanske jezike). | A systematic overview of the most important Slovenian literary works translated into foreign languages (English, German, Russian and other Slavic languages). |
| Zgodovinske, ideološke in marketinške razmere v času nastanka prevodov. | Historical, ideological and marketing conditions at the time of translation. |
| Razlogi za nastanek prevodov. | Reasons for translation. |
| Dinamika prevajanja slovenskih literarnih del kot pomembnega faktorja pri spoznavanju, razčlenjevanju, kritični analizi ter oblikovanju domačega in tujih literarnih sistemov. | The dynamics of translating Slovenian literary works as an important factor in recognizing, critically analyzing and forming domestic, as well as foreign, literary systems. |
| Vloga prevedene književnosti kot enega izmed temeljev za promocijo nacionalne književnosti in njena uveljavljenost v tujejezičnih kulturah | The role of translated literature as one of the foundations for the promotion of national literature and its implementation in foreign language cultures. |

Temeljni literatura in viri / Readings:


- Debeljak, Aleš (1994) *Twilight of the idols: recollections of a lost Yugoslavia*. Fredonia, New York: White Pine Press
- Grosman, M. et al. (1997). *Književni prevod.* Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete
- Landers, C.E. (2001). *Literary Translation: A Practical Guide*. Clevedon, Buffalo, Sydney: Multilingual Matters.
- Lefevere, A. (2002). *Translating Literature: Practice and Theory in a Comparative Literature Context*. *Third Printing.* New York: The Modern Language Association of America.
- Koritnik, Andrej in Štendler, Mojca, et.al. (2004) Slovenia: Contemporary Slovenian Literature in Translation. Ljubljana: Ministry of Culture
- Potpara, Lili (prev.) (2002) Slovenia: Contemporary Slovenian Literature in Translation. Študentska založba
- Scammel, Mihael (1991) "Slovenia and Its Poet". *New York Review of Books*, Oct. 24, 1991.
- Žbogar, Alenka (ur.) (2014) Recepcija slovenske književnosti: The Reception of Slovene Literature.

Obdobja 33

| Cilji in kompetence: | Objectives and competences: |
|---|---|
| Cilj predmeta je študente seznaniti s pregledom starejših in sodobnih raziskav in jih usmeriti v samostojno raziskovanje. Razvijajo se naslednje kompetence:<br>• Raziskovanje in spoznavanje prevedene slovenske literature (tudi z vidika zgodovinske dinamike, ideoloških, socialnih in marketinških okoliščin).<br>• Sposobnost pregleda in sistematične analize statističnih podatkov.<br>• Razumevanje razvoja prevodov posameznih zvrsti in žanrov.<br>• Prepoznavanje tematske in slogovne raznolikosti prevodov.<br>• Sposobnost analize recepcije prevedene književnosti. | The objective of the course is to acquaint students with an overview of older and contemporary research studies and to direct them to independent research. The following competencies are developed:<br>• Researching and getting to know translated Slovenian literature (including from the perspectives of historical dynamics, ideological, social and marketing circumstances).<br>• Ability to review and systematically analyze statistical data.<br>• Understanding the development of translations of individual genres.<br>• Identifying the thematic and stylistic diversity of translations.<br>• Ability to analyze the reception of translated literature. |
| **Predvideni študijski rezultati:** | **Intended learning outcomes:** |
| Znanje in razumevanje:<br>– Prepoznati in kritično ovrednotit temeljna teoretična izhodišča teorije književnega prevajanja;<br>– razumeti književno prevajanje kot komunikacijski proces ter kot enega pomembnejših dejavnikov za promocijo nacionalne književnosti v tujini;<br>– razumeti pomen, položaj in recepcijo slovenske prevedene književnosti v tujih kulturah;<br>– proučiti odziv na prevode slovenske književnosti;<br>– ovrednotiti kritiško pisanje o prevodih; razumeti položaj prevodne slovenske književnosti v tujejezičnem založništvu;<br>– razumeti problematiko zastarelih prevodov. | Knowledge and understanding:<br>• recognize and critically evaluate the fundamental theoretical starting points of literary translation theory;<br>•understand literary translation as a communication process and as one of the most important factors for the promotion of national literature abroad;<br>• understand the importance, position and reception of Slovenian translated literature in foreign cultures;<br>• study the response to translations of Slovene literature;<br>• evaluate critical writing about translations to understand the position of translated Slovenian literature in foreign language publishing systems; |

| | |
|---|---|
| Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi<br><br>– sposobnost samostojnega pridobivanja in organiziranja znanj in vedenj;<br>– sposobnost analize, sinteze, predvidevanja rešitev in posledic;<br>– sposobnost razumevanja zgodovinsko utemeljene kompleksnosti posameznih pojavov. | • understand the problem of outdated translations.<br><br>Transferable / Key Skills and other attributes<br>• the ability to independently acquire and organize knowledge and behavior;<br>• the ability to analyze, synthesize, anticipate solutions and consequences;<br>• the ability to understand the historically based complexity of individual phenomena. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Predavanja in seminarji.<br>Metoda dela z besedilom.<br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Tutorials and seminars<br>Methodological work with texts<br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Seminarska naloga<br>Pisni izpit | 50 %<br>50 % | Seminar paper<br>Written exam |

Reference nosilca / Lecturer's references:

KALOH VID, Natalia. Notes in English retranslations of Mikhail Bulgakov's The Master and Margarita : function, meaning, and significance. Babel. 2023, vol. 69, iss. 6, str. 797-821. ISSN 0521-9744. DOI: 10.1075/babel.00310.vid. [COBISS.SI-ID 181687043]

KALOH VID, Natalia, ŽAGAR-ŠOŠTARIĆ, Petra. Russian translations of parodies of didactic verses in Alice's adventures in Wonderland : what got lost in the rabbit hole?. International research in children's literature. 2023, vol. 16, no. 1, str. 44-58. ISSN 1755-6198. https://www.euppublishing.com/doi/abs/10.3366/ircl.2023.0487, DOI: 10.3366/ircl.2023.0487. [COBISS.SI-ID 139174403], [SNIP, WoS, Scopus]

KALOH VID, Natalia. Prefaces in Soviet translations of Robert Burns's poetry as ideological tools. Target. 2022, vol. 34, no. 2, str. 251-277. ISSN 1569-9986. https://benjamins.com/online/target/articles/target.20082.kal, DOI: 10.1075/target.20082.kal. [COBISS.SI-ID 127398915], [JCR, SNIP, WoS, Scopus]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet: | Primerjalna literarna zgodovina |
| Course title: | Comparative literary history |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| Vrsta predmeta / Course type | Izbirni/Optional |
|---|---|
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| Nosilec predmeta / Lecturer: | Varja Balžalorsky Antić |
|---|---|

| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | slovenščina/Slovene |
|---|---|---|
| | Vaje / Tutorial: | |

| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |
|---|---|

| | |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

Vsebina:

Primerjalna literarna zgodovina se ukvarja z raziskovanjem odnosov med literaturami različnih dežel, zanimajo pa jo tudi odnosi med literaturo in drugimi področji kulture, znanosti in mišljenja. Študent_ka se seznani z zgodovino primerjalne književnosti (zlasti na Slovenskem), z njenim trenutnim stanjem in perspektivami. Spozna raziskovalna področja primerjalne književnosti in njene metode, pri čemer je poseben poudarek na odnosih med slovensko književnostjo in drugimi nacionalnimi književnostmi. Predmet predstavlja stanje raziskav in opozarja na teme, ki bi bile lahko zanimive za obravnavo.

Content (Syllabus outline):

Comparative literary history is deals with the relationship between the literatures of different countries, and is also interested in the relationship between literature and other areas of culture, science and thought. The student is introduced to the history of comparative literature, its current state and perspectives. The student learns about the fields of research in comparative literature and its methods, with particular emphasis on the relations between Slovenian literature and other national literatures. The course presents the state of the art and highlights topics that might be of interest for investigation.

Temeljni literatura in viri / Readings:

A)


Anna Balakian, 1990: Literary Theory and Comparative Literature. Toward a Theory of Comparative Literature. Ur. Mario J. Valdés. Bern: Peter Lang.

Franca Buttolo, 1983: Vodnikov in Rilkejev simbolizem. Primerjalna književnost 6/1.

Varja Balžalorsky Antić, 2017: Les Fleurs du mal en Slovénie: petit panorama de traductions et d'influences. Revue de littérature comparée 91/1.

Jonathan Culler, 2001: Comparing Poetry. Comparative Literature 53/3.

David Damrosch, 2006: Rebirth of a Discipline: The Global Origins of Comparative Studies. Comparative Critical Studies 3/1–2. 99–112.

Mara De Gennaro, 2020: Modernism after postcolonialism: toward a nonterritorial comparative literature. Baltimore, Maryland : Johns Hopkins University Press.

Darko Dolinar in Marko Juvan (ur.), 2008: Primerjalna književnost v 20. stoletju: ob stoletnici rojstva Antona Ocvirka. Ljubljana: ZRC SAZU.

Janko Kos, 1979: Teorija in praksa slovenske primerjalne književnosti. Anthropos 1/2.

Janko Kos, 2001: Primerjalna zgodovina slovenske literature. Ljubljana: MK.

Janko Kos, 2004: Primerjalna metoda v literarnozgodovinski vedi. Primerjalna književnost 27/1.

Anton Ocvirk, 1975: Teorija primerjalne literarne zgodovine. Ljubljana: Partizanska knjiga.

Dušan Pirjevec, 1964: Ivan Cankar in evropska literatura. Ljubljana: CZ.

Katja Mihurko Poniž, 2017: Literarna ustvarjalka v očeh druge_ga: študije o recepciji, literarnih stikih in biografskem diskurzu. Nova Gorica: Univerza v Novi Gorici.

Tone Smolej (ur.), 2005: Podoba tujega v slovenski književnosti. Podoba Slovenije in Slovencev v tuji književnosti: imagološko berilo. Ljubljana: FF.

Gayatari Spivak, 2003: Death of a Discipline. New York: Columbia University Press.

Tomo Virk, 2007: Primerjalna književnost na prelomu tisočletja. Ljubljana: ZRC SAZU.

Peter V. Zima, 1992: Komparatistik. Tübingen: Francke Verlag.

Mario J. Valdés (ur.), 1990: Toward a Theory of Comparative Literature. Bern: Peter Lang.

B)

Literatura, ki bo določena individualno, upoštevajoč raziskovalni interes posamezne_ga študentke_a.

| Cilji in kompetence: | Objectives and competences: |
|---|---|
| Študent_ka pozna zgodovino, raziskovalna področja in metode primerjalne literarne zgodovine. | The student is familiar with the history, research fields and methods of comparative literary history. |

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
|---|---|
| Znanje in razumevanje:<br>Študent_ka analizira in interpretira odnose med slovensko književnostjo in eno ali več izbranimi tujimi književnostmi.<br><br>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>Na podlagi usvojenih metod, ki jih uporablja sodobna primerjalna literarna zgodovina, je študent_ka usposobljen_a za nadaljnje znanstveno raziskovanje književnosti in kulture skozi prizmo primerjalnega pristopa. | Knowledge and Understanding:<br>The student analyses and interprets the relationship between Slovenian literature and one or more selected foreign literatures.<br>Transferable/Key Skills and other attributes:<br>On the basis of the methods used in contemporary comparative literary history, the student is qualified for further scientific research of literature and culture through the prism of a comparative approach. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|

| | |
|---|---|
| Predavanja in samostojno delo študentke_a.<br>Metoda študije primera.<br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Lectures and independent student's work.<br>Case study method.<br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Seminarska naloga.<br>Opomba: najmanj 40.000 znakov. | 100 % | Seminar paper.<br>Note: min. 40000 signs. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. The lyric subject : a reconceptualization. Berlin: Peter Lang, 2022. 305 str. Literary and cultural theory, 59. ISBN 978-3-631-83363-6. ISSN 1434-0313. DOI: 10.3726/b19374. [COBISS.SI-ID 99723011]

BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. Maj '68 in vznik écriture féminine : francoski center in slovenska periferija. V: JUVAN, Marko (ur.). Med majem '68 in novembrom '89 : transformacije sveta, literature in teorije. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, 2021. Str. 317-336. Studia litteraria, 28. ISBN 978-961-05-0557-0. ISSN 1855-895X. [COBISS.SI-ID 94663939]

BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. Ženska poezija in strategije zunanje dialoškosti : dramski dialog in pesem s persono. V: BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja (ur.). Razprave o sodobni slovenski literaturi. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, 2021. Str. 165-187. Studia litteraria, 27. ISBN 978-961-05-0542-6. ISSN 1855-895X. [COBISS.SI-ID 71720963]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

# UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

| | |
|---|---|
| Predmet: | Primerjalno slovansko jezikoslovje |
| Course title: | Comparative Slavic Linguistics |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije (3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies (3rd cycle) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | izbirni/optional |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Matej Šekli |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | slovenščina/slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

| | |
|---|---|
| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |

| | |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
|---|---|
| Predmet se vsebinsko navezuje na predmete s področja zgodovinskega jezikoslovja in jih vsebinsko poglablja, in sicer so obravnavana nekatera izbrana poglavja s področja primerjalnega slovanskega jezikoslovja, praslovanski jezikovni sistem je obravnavan tako s stališča svoje geneze kot tipologije:<br><br>– glasoslovje: praslovanski glasovni sistem (zakon odprtega zloga, zakon zlogovne harmonije), glasovni sistemi posameznih slovanskih jezikov;<br><br>– naglasoslovje: praslovanski naglasni sistem (naglasno mesto, zložniška kolikost, tonemi, pregibalni in besedotvorni naglasni tipi), naglasni sistemi posameznih slovanskih jezikov;<br><br>– oblikoslovje: oblikovni sistem (glagol, samostalnik in pridevnik, zaimek), oblikoglasne premene v pregibalnih vzorcih;<br><br>– besedotvorje: praslovanski besedotvorni sistem (vrste tvorjenk, vrste besedotvornih morfemov, besedotvorni pomeni; glagol, samostalnik, pridevnik, zaimek, prislov, členek, veznik), oblikoglasne premene v besedotvornih vzorcih;<br><br>– skladnja: praslovanski skladenjski sistem (stavek, polstavek, pastavek; besedna zveza: glagolska vezljivost, teorija sklona; stavčni členi; udeleženske vloge; zloženi stavek: priredje, podredje; besedni red);<br><br>– besedoslovje s pomenoslovjem: slovarski pomen, slovnični pomen; leksikalizacija, gramatikalizacija; praslovansko besedje glede na izvor (podedovano iz praindoevropščine, praslovansko, prevzeto besedje). | The course is closely tied to the subjects content-related to historical linguistics, but focuses on achieving in the student a deepened understanding of the subject matter. It deals with the following specialized topics whereby the Proto-Slavic linguistics system is discussed from genealogical and typological persepctives:<br><br>- Phonology: Proto-Slavic phonological system (law of open syllables, law of syllabic harnomy), phonological systems of the individual Slavic languages;<br><br>- Accentology: Proto-Slavic accentual system (accent placement, syllabic quantity, tonemes, accentual patterns in relation to morphology and word formation), accentual systems of the individual Slavic languages;<br><br>- Morphology: Proto-Slavic morphology (verbs, nouns, adjectives, pronouns), paradigmatic morphonology;<br><br>- Word Formation: Proto-Slavic word formation (verbs, types of derivatives, types of word-formational affixes, derived semantics; nouns, adjectives, pronouns, adverbs, particles, conjunctions), derivative morphonology;<br><br>- Syntax: Proto-Slavic syntax (non-finite clauses, finate clauses, other types of clauses; clause phrases: verbal valency, case theory; syntactis roles; semantic roles; complex sentences: parataxis, hypotaxis; word order;<br><br>- lexicology with semantics: lexical meaning, grammatical mening; lexicalization, grammaticalization; origin of Proto-Slavic vocabulary (Proto-Indo-European inherited, Proto-Slavic, borrowed). |

Temeljni literatura in viri / Readings:

Rajko Nahtigal: *Slovanski jeziki*. Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1952.

*Obščeslavkanskij lingvističeskij atlas* 1–. Meždunarodnyj komitet slavistov, Komissija Obščeslavjanskogo lingvističeskogo atlasa. Moskva 1988–.

Vanda Babič: *Učbenik stare cerkvene slovanščine*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2014.

Matej Šekli: *Primerjalno glasoslovje slovanskih jezikov 1: Od praindoevropščine do praslovanščine*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2014 (2016).

Matej Šekli: *Tipologija lingvogenez slovanskih jezikov*, (Zbirka Linguistica et philologica, 37). 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, 2018. 505 str., tabele, zvd. ISBN 978-961-05-0137-4. [COBISS.SI-ID 297218816]

Matej Šekli (ur.): *Med Slovani / Among the Slavs*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2017.

Matej Šekli: Besedotvorni pomeni samostalniških izpeljank v praslovanščini. *Philological Studies*. Skopje, 2012/1. 115–132.

Matej Šekli: Analoški procesi nastajanja drugotnih vzorcev zlaganja v pozni praslovanščini. *Slavistična revija* 61/2. Ljubljana, 2013. 343–360.

Matej Šekli: Pomeni glagolskih predpon v slovenščini. *Philological studies*, ISSN 1857-6060. [Online ed.], 2016, zv. 1, str. 273–287.

Cilji in kompetence:

Poglobiti védenje o praslovanskih glasovnih in naglasnih, pregibalnih, besedotvornih in oblikoglasnih, skladenjskih in besedijskih prvinah ter usmeritev pri njihovem spreminjanju v posamezne slovanske jezike; védenje o genezi in tipologiji jezikovnih pojavov v praslovanščini in posameznih slovanskih jezikih.

Objectives and competences:

To enhance the student's knowledge of Proto-Slavic accentology, morphology, word formation, morphonology, syntax, and lexicology, as well as highlight the further development of the elements on each linguistic plane in the individual Slavic languages. Genealogical and typological overview of given phenomena in Proto-Slavic and the individual Slavic languages.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje razvoja jezikovne strukture slovenščine in drugih slovanskih jezikov v slovanskem kontekstu. Aplikacija pridobljenega znanja pri preučevanju slovenščine in drugih slovanskih jezikov.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Sposobnost kritično ovrednotiti različna stališča dosedanjih raziskav in jih nadgraditi z novimi viri in lastnimi raziskavami.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding of the linguistic structure of Slovene and the other Slavic languages in the wider Slavic linguistic context. Application of the newly gained knowledge to the study of Slovene and other Slavic languages.

Transferable/Key Skills and other attributes:
Students are able to critically evaluate different views of existing research and complement them with new sources and their own research.

| | |
|---|---|
| | |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Predavanja in seminar z diskusijo in domačimi nalogami.<br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Lectures, seminar, discussion, coursework.<br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Pisni izpit,<br>ustni izpit,<br>sprotne naloge. | <br>50 %<br>30 %<br>20 % | Written exam,<br><br>oral exam,<br>coursework. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

ŠEKLI, Matej. Izvor pripon -ar, -lj-ar in -n-ar v slovenščini. Jezikoslovni zapiski : zbornik Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša. [Tiskana izd.]. 2023, 29, [št.] 2, str. 149-162. ISSN 0354-0448. https://ojs.zrc-sazu.si/jz/article/view/12167, DOI: 10.3986/JZ.29.2.05. [COBISS.SI-ID 177022211]

ŠEKLI, Matej. Relativna in absolutna kronologija (bavarsko) staro- in -srednjevisokonemških izposojenk v slovenščini. Jezikoslovni zapiski : zbornik Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša, ISSN 0354-0448. [Tiskana izd.], 2020, letn. 26, št. 1, str. 7-25. https://ojs.zrc-sazu.si/jz/article/view/8557/7842, doi: 10.3986/Jz.26.1.1. [COBISS.SI-ID 71726690], [SNIP]

ŠEKLI, Matej. Zakaj je jezik Brižinskih spomenikov zgodnja slovenščina?. Jezik in slovstvo. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 69, št. 1/2, str. 67-88. ISSN 0021-6933. https://journals.uni-lj.si/jezikinslovstvo/article/view/18090, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.4312/jis.69.1-2.67-88. [COBISS.SI-ID 192576259]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

# UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

| | |
|---|---|
| Predmet: | Razvoj slovenske leksike |
| Course title: | Development of Slovene Lexis |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

Vrsta predmeta / Course type: izbirni/optional

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

Nosilec predmeta / Lecturer: Natalija Ulčnik

| Jeziki / Languages: | |
|---|---|
| Predavanja / Lectures: | slovenščina/slovene |
| Vaje / Tutorial: | |

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

| | |
|---|---|
| Ni posebnih zahtev. | No special prerequisites. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
|---|---|
| – Opredelitev leksikoloških pojmov.<br>– Razvojni vidiki knjižne leksike slovenskega jezika v posameznih obdobjih.<br>– Lastnosti leksike v starejših besedilih slovenskega knjižnega jezika.<br>– Slovenska leksika v zgodovinskih slovarjih slovenskega jezika.<br>– Proces slavizacije in arhaizacije na leksikalni ravni.<br>– Leksikalni purizem skozi čas.<br>– Seminar: Leksikalna analiza izbranih starejših slovenskih besedil iz obdobja od 16. do 20. stoletja. | – Definition of the lexicological terms.<br>– Developmental aspects of the Slovenian literary language lexis in different periods.<br>– The characteristics of the lexis in older texts of the Slovenian literary language.<br>– Slovene lexis in the historical dictionaries of the Slovene language.<br>– Process of the lexical slavization and archaization.<br>– Lexical purism through the time.<br>– Seminar: Lexical analysis of selected older Slovene texts from the 16th to the 20th centuries. |

Temeljni literatura in viri / Readings:


Aleksandr D. Duličenko, 2007: Slovanska in slovenska interlingvistika ter problematika lingvokonstruiranja v zgodovini slovenskega knjižnega jezika. *Razvoj slovenskega strokovnega jezika*. Obdobja 24. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 13–27.

*Fran: Slovarji Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU* (zlasti zgodovinski in etimološki slovarji). Dostop: https://fran.si/.

Kozma Ahačič idr., 2011: *Besedje slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Metka Furlan, 2013: *Novi etimološki slovar slovenskega jezika, poskusni zvezek*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Monika Kalin Golob, 2001: *Jezikovne reže*. Ljubljana: Pravna praksa, GV Revije.

*Od Megiserja do elektronske izdaje Pleteršnikovega slovarja*. Ur. Marko Jesenšek. Zora 56. Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, 2008.

Majda Merše, 2009: *Slovenski knjižni jezik 16. stoletja*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Katja Škrubej, 2007: Diahrona pomenska stabilnost nekaterih najstarejših slovenskih pravnih izrazov in performativ. *Razvoj slovenskega strokovnega jezika*. Obdobja 24. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 247–261.

Natalija Ulčnik, 2013: Vzhodnoslovensko-osrednjeslovenska in slovensko-slovanska jezikovna stičnost. *Slovenski jezik v stiku evropskega podonavskega in alpskega prostora*. Ur. Marko Jesenšek. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti. 81–128.

| Cilji in kompetence: | Objectives and competences: |
| --- | --- |
| Spoznavanje in razumevanje razvoja slovenske leksike, jezikovnih sprememb na leksikalni ravni in vzrokov zanje.<br>Preverjanje nabora besed in besednih zvez v zgodovinskih slovarjih in razumevanje okoliščin, ki vplivajo na zamenjavo leksike in na njeno pomensko (ne)stabilnost.<br>Poznavanje leksikalnih arhaizmov, procesa slavizacije in arhaizacije.<br>Razumevanje purističnih teženj v slovenskem prostoru. | Learning and understanding the development of Slovene lexis, lexical language changes and reasons for them.<br>Checking the words and phrases in the historical dictionaries and understanding the circumstances that influence on the replacement of the lexicon and its semantic stability or unstability.<br>Knowledge of lexical archaisms, the process of slavization and arhaisation.<br>Understanding the purist tendencies in Slovenia. |

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
| --- | --- |
| Znanje in razumevanje:<br>Poznavanje dejavnikov, ki vplivajo na spremembe leksike.<br>Sposobnost kritičnega pristopa k izboru leksike.<br>Sposobnost primerjave leksikalne rabe v posameznih obdobjih slovenskega knjižnega jezika.<br>Sposobnost argumentirati svoja stališča v zvezi z obravnavanimi temami.<br>Sposobnost analitičnega pristopa k starejšim slovenskim besedilom.<br>Sposobnost vrednotenja leksikalnih procesov.<br><br>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>Študenti so sposobni samostojno slediti aktualnim leksikalnim raziskavam. Spodobni so zaznavati leksikalno problematiko in se do nje kritično opredeljevati. Pridobljeno znanje znajo neposredno uporabiti pri nastajanju disertacijske naloge. | Knowledge and understanding:<br>Knowledge of the factors that influence on the lexical changes.<br>Students are capable of critical approach to the topic of the lexical choices.<br>Students are able to compare lexical usage in different periods of the Slovenian literary language.<br>Students are capable of arguing for their opinions in relation to the discussed topics.<br>Students are able to analyze older Slovene texts.<br>Students are able to evaluate lexical processes.<br><br>Transferable/Key Skills and other attributes:<br>Students are capable of independent tracking of contemporary lexical research. They are capable of tracking lexical problems and critical approach to the discussed topic. Direct use of gained knowledge when writing the dissertation. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Predavanja, seminar, individualno delo, analiza.<br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Lectures, seminar, individual work, analyse.<br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Seminarska naloga. | 50 % | Seminar paper. |
| Ustni izpit. | 50 % | Oral exam. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

ULČNIK, Natalija. Antonimna razmerja v frazeologiji. Slavistična revija : časopis za jezikoslovje in literarne vede, ISSN 0350-6894. [Tiskana izd.], 2020, letn. 68, št. 2, str. 283-297. https://srl.si/ojs/srl/article/view/3844. [COBISS.SI-ID 22935811], [SNIP]

ULČNIK, Natalija. Nacionalne oznake v uvajalnih sredstvih pregovorov. V: JESENŠEK, Marko (ur.). Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine. Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja. Veliki madžarsko-slovenski spletni slovar, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 135). Maribor: Univerzitetna založba: = University Press. 2020, str. 55-76. [COBISS.SI-ID 26888963],

ULČNIK, Natalija. Ekspresivno izražanje v zgodovinopisju Antona Krempla. V: JESENŠEK, Marko (ur.). Deroči vrelec Antona Krempla, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 141). Maribor: Univerzitetna založba: = University Press. 2021, str. 85-101. [COBISS.SI-ID 72237059]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

# UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

| | |
|---|---|
| Predmet: | Slavistične teme |
| Course title: | Slavic Themes |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | Izbirni predmet |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Gjoko Nikolovski |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | Slovenščina/Slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

| | |
|---|---|
| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |

| | |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

Vsebina:

Predmet, struktura in naloge slavistike; slovanska filologija; Slovani, lingvistični aspekt Slovanov (slovanski jeziki, slovanske pisave); najpomembnejši predstavniki slavistike in slovanske filologije. etnogeneza Slovanov; slovanski etnonimi, stara cerkvena slovanščina; razvoj slovanske pismenosti; oblikovanje in razvoj slovanskih knjižnih jezikov; južnoslovanski jeziki; zahodnoslovanski jeziki in vzhodnoslovanski jeziki; prevajalske vezi med slovanskimi jeziki; slovenščina in slovanski jeziki kot drugi in tuji jeziki; jezikovna politika in načtovanje ter slovanski jeziki. V okviru predmeta je predvidena obravnava izbranega področja raziskovanja skozi prizmo slavistike.

Content (Syllabus outline):

The subject, structure and tasks of the Slavists; Slavic philology; Slavs, the linguistic aspect of the Slavs (Slavic languages, Slavic scriptures); the most important representatives of Slavic and Slavic philology, ethnogenesis of the Slavs; Slavic ethnons, Old Church Slavonic; the development of Slavic literacy; development of Slavic literary languages; South Slavic languages; Western Slavic languages and Eastern Slavic languages; translation links between Slavic languages; Slovene and Other Slavic languages as second and foreign languages; language policy and planning and slavic lanuages. The subject of the course is to consider the selected field of research through the prism of Slavic studies.

Temeljni literatura in viri / Readings:


Vanda BABIČ, 2003: Učbenik stare cerkvene slovanščine. Ljubljana.

Bernard COMRIE, Greville G. CORBETT 2002: The Slavonic Languages. London, New York.

Rajko NAHTIGAL, 1949: Uvod u slovansko filologijo, Ljubljana.

Rajko NAHTIGAL, 1952: Slovanski jeziki. Ljubljana.

Gjoko NIKOLOVSKI, 2016: Jezikovna osnova stare cerkvene slovanščine : doktorska disertacija. Maribor. https://dk.um.si/IzpisGradiva.php?id=64522

Anita PETI-STANTIĆ, 2008: Jezik naš i/ili njihov — Vježbe iz poredbene povijesti južnoslavenskih standardizacijskih procesa, Zagreb.

Предраг ПИПЕР, 2008: Увод у славистику 1. Београд.

Alexander M. SCHENKER, 1995: The Dawn of Slavic, An Introduction to Slavic Philology. New Haven, London.

Hanna POPWSKA-TABORSKA, 2005: Zgodnja zgodovina Slovanov v luči njihovega jezika. Ljubljana.

Cilji in kompetence:

Predmetnospecifične kompetence s področja slavistike, slovanske filologije, slovanskih jezikov (južnoslovanskih, zahodnoslovanskih in vzhodnoslovanskih), paleoslavistike. Razumevanje razmerja med slovanskimi narodi, jeziki in kulturami.
Cilj predmeta je usposobiti študente za primerjavo izbranega področja raziskovanja s področja slovenskega jezika z raziskavami v drugih slovanskih jezikih in generalno v slavistiki.

Objectives and competences:

Subject-specific competences in the field of Slavic studies, Slavic philology, Slavic languages (South Slavic, West Slavic and Eastern Slavic), Paleoslavistics. Understanding the relationship between Slavic nations, languages and cultures.

The aim of this course is to enable students to compare the selected field of research in the field of Slovene with research in other Slavic languages and generally in Slavic languages.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- poznavanje in razumevanje temeljnih slavističnih pojmov in aktualnih tem s področja slavistike;

- poznavanje in razumevanje razmerja med slovanskimi narodi, jeziki in kulturami;

- sposobnost za razumevanje in primerjavo jezikovnih procesov v slovanskih jezikih;

- sposobnost za kritično uporabo strokovno in znanstveno literaturo s področja slavistike.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- sposobnost objektivno ovrednotiti dosedanje neslovenske slavistične raziskave v primerjavi s slovenskimi slavističnimi raziskavami in jih nadgraditi z lastnimi v okviru doktorske disertacije;
- sposobnost neposredno uporabiti pridobljeno znanje pri nastajanju disertacije.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

- knowledge and understanding of basic Slavic concepts and current topics from the field of Slavicism;

- knowledge and understanding of the relationship between Slavic nations, languages and cultures;

- ability to understand and compare language processes in Slavic lnguages;

- ability to critically use professional and scientific literature in the field of Slavic studies.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- ability to objectively evaluate previous non-Slovenian Slavic research in comparison with Slovenian Slavic research and build upon it in the context of the doctoral dissertation;
- ability to apply the knowledge acquired in the course directly to the dissertation.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

| | |
|---|---|
| Predavanja, seminar, individualno delo, analiza.<br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Lectures, seminar, individual work, analyse.<br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Seminarska naloga. | 50 % | Seminar paper. |
| Ustni izpit. | 50 % | Oral exam. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

NIKOLOVSKI, Gjoko. Makedonske "muke" pri učenju slovenščine kot drugega in tujega jezika. Jezik in slovstvo. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 67, št. 4, str. 41-56, tabeli. ISSN 0021-6933. https://journals.uni-lj.si/jezikinslovstvo/article/view/12335, http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-0O78L224, DOI: 10.4312/jis.67.4.41-56. [COBISS.SI-ID 141079811], [SNIP]

NIKOLOVSKI, Gjoko, MIRČEVSKA-BOŠEVA, Biljana. Konceptualizacija na ljubovta vo ruskiot, makedonskiot i vo slovenečkiot jazik. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 15, št. 1, str. 172-189. ISSN 1855-6302. https://journals.um.si/index.php/slaviacentralis/article/view/1848/1587, http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-JMLNC0KC. [COBISS.SI-ID 106373891], [SNIP]

NIKOLOVSKI, Gjoko. Slovenski in makedonski jezik v leksikografski perspektivi = Slovene and Macedonian languages in a lexicographic perspective. V: NIKOLOVSKI, Gjoko (ur.), ULČNIK, Natalija (ur.). Slavistična prepletanja 3. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 191-207, ilustr., graf. prikazi. ISBN 978-961-286-610-5. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/668, DOI: 10.18690/um.ff.6.2022.11. [COBISS.SI-ID 116211459] kategorija: 3B (Z, A1/2); tip dela je verificiral OSICH

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet: | Slovenska jezikovna politika |
| Course title: | Slovene Language Policy |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | Izbirni predmet |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike<br>študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Marko Jesenšek |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki /<br>Languages: | Predavanja / Lectures: | Slovenščina/Slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
| --- | --- |
| Zgodovina slovenske jezikovne politike in načrtovanja.<br>Sodobna slovenska jezikovna politika in načrtovanje.<br>Evropska jezikovna politika in načrtovanje.<br>Jezikovnopolitične vizije.<br>Izzivi slovenskega jezika kot enega izmed uradnih jezikov Evropske zveze.<br>Jezikovne zmožnosti vseh govorcev.<br>Skrb za ustrezno javno rabo in status slovenščine.<br>Jezikovno izobraževanje v RS, zamejstvu in izseljenstvu.<br>Slovenščina kot drugi ali tuji jezik.<br>Jeziki manjšin in tuji jeziki.<br>Vloga šole in izobraževanja pri jezikovnem načrtovanju.<br>Slovenščina v visokem šolstvu in znanosti.<br>Kakovostna jezikovna opremljenost govorcev.<br>Jezikovne tehnologije in jezikovna premljenost.<br>Digitalizacija<br>Jezikovnopolitične in jezikovnonačrtovalske vloge prevodnih besedil.<br>Večjezičnost in večkulturnost.<br>Jezikovni status.<br>Znanstvenoraziskovalno spremljanje jezikovnega življenja in<br>koncept nacionalnega programa za jezikovno politiko.<br>Zakonodajni in pravno veljavni dokumenti, ki določajo in usmerjajo jezikovne rabe in prakse jezikovnih uporabnikov v RS in uporabnikov slovenskega jezika zunaj nje.<br>Identifikacija potreb jezikovnih uporabnikov v RS in jezikovnih uporabnikov slovenskega jezika zunaj nje. | History of Slovene Language Policy and Planning.<br>Contemporary Slovenian language policy and planning.<br>European language policy and planning.<br>Language policy vision.<br>Challenges of the Slovene language as one of the official languages of the European Union.<br>Language ability of all speakers.<br>Concern for proper public use and status of Slovene.<br>Language education in the Republic of Slovenia, neighborhood and emigration.<br>Slovenian as a second or foreign language.<br>Languages of minorities and foreign languages.<br>The role of school and education in language planning.<br>Slovenian in higher education and science.<br>High quality language speakers.<br>Language technologies and linguistic overwhelming.<br>Digitization<br>Linguistic and linguistic designs of translation texts.<br>Multilingualism and multiculturalism.<br>Language status.<br>Scientific research monitoring of language life and the concept of a national language policy program.<br>Legislative and legally valid documents that determine and direct the linguistic use and practices of language users in the Republic of Slovenia and users of the Slovenian language outside it.<br>Identification of the needs of linguistic users in the Republic of Slovenia and linguistic users of the Slovenian language outside of it. |

Temeljni literatura in viri / Readings:

Marko Jesenšek, 2016: Slovenski jezik v visokem šolstvu, literaturi in kulturi. Zora 117. Maribor: Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta.
Marko Jesenšek, 2009: Slovenski jezik in Evropska zveza. Slavia Centralis, letn. 2, št. 2, 7–23.
Jezikovna politika Republike Slovenije in potrebe uporabnikov. https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/jezikovna-politika-republike-slovenije-in-potrebe-uporabnikov#v.
Monika Kalin Golob, Marko Stabej in drugi: 2014: Jezikovna politika in jeziki visokega šolstva v Sloveniji, (Knjižna zbirka Stičišča). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, Založba FDV, 2014.
Breda Pogorelec (ur.), 1984: Slovenščina v javnosti. Zbornik, 1984. Ljubljana: RK SZDL.
Slavia Centralis., 2/2018. http://slaviacentralis.uni-mb.si/arhiv/2018-2/
Zakon o javni rabi slovenskega jezika (ZJRS). (Ur.l. RS, št. 86/2004)
Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko.
Janko Moder (ur.) 1984: Jezikovno razsodišče. Založništvo tržaškega tiska Trst.
Jože Toporišič, 1991: Družbenost slovenskega jezika. Državna založba Slovenije

| Cilji in kompetence: | Objectives and competences: |
|---|---|
| Oblikovanje samostojnih govorcev z razvito jezikovno zmožnostjo v slovenščini in drugih jezikih ter z visoko stopnjo pripravljenosti sprejemanja jezikovne in kulturne drugačnosti ter različnosti.<br>– Razumeti in dejavno sooblikovati jezikovnopolitično vizijo slovenskega jezika.<br>– Zagotavljati rabo in nadaljnji razvoj slovenskega jezika na vseh področjih javnega življenja.<br>– Razumevanje NPJN in skrb za razvoj premišljene in dejavne jezikovne politike RS.<br>– Razumeti zgodovinski razvoj jezikovne politike in načrtovanja v Sloveniji.<br>– Razumeti aktualno dogajanje na področju slovenskega jezika in jezikovne politike.<br>– Razumeti in pravilno razlagati družbenost slovenskega jezika.<br>– Spremljanje jezikovnih razmer v družbi in odzivanje na vlogo ter pomen slovenskega jezika v javnem življenju.<br>– Oblikovanje dejavne jezikovne politike, ki zagotavlja ustrezen status slovenščine.<br>– Skrb za zagotovitev pravnih podlag za rabo slovenskega jezika.<br>– Znanstvenoraziskovalno spremljanje jezikovnega življenja, širjenje jezikovne zmožnosti.<br>– Skrb za jezikovno kulturo.<br>– Podpiranje vseživljenjskega učenja jezikov kot odzivanje na gospodarske, družbene in kulturne spremembe v Evropi. | Formation of an independent speakers with highly developed language capability in Slovene and other languages. High level of the acceptance for linguistic and cultural differences and variety.<br>– To understand and actively participate in establishing linguistic policy vision of the Slovene language.<br>– To ensure the usage and further development of the Slovene language in all spheres of public life.<br>– Understanding the NPJN and concern for development of reflected and active language policy of the RS.<br>– Understanding historical development of language policy and planning in Slovenia.<br>– Understanding actual events in field of the Slovene language and language policy.<br>– Understanding and correctly interpreting the sociability of the Slovene language.<br>– Observation of the linguistic circumstances within the society and responding to the role and significance of the Slovene language in public life.<br>– Formation of the active language policy which ensures adequate status of the Slovene language.<br>– Concern for the establishment of the legal basis for Slovene language usage.<br>– Scientific observation of linguistic vividness, expansion of linguistic abilities.<br>Concern for language culture.<br>– Support of the language lifelong learning as an response to economic, social and cultural changes in Europe. |

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
| --- | --- |
| Znanje in razumevanje:<br>– študent pozna in razlaga Zakon o slovenskem jeziku;<br>– študent pozna in se kritično opredeli do aktualne slovenske jezikovne politike ter do Resolucije;<br>– študent pozna jezikovno politiko in strategijo jezikovnega načrtovanja v Sloveniji (primerjalno z Evropsko zvezo) in se zaveda, da se v slovenskem prostoru oblikuje samostojno;<br>– študent razume, da smo v Evropsko zvezo vstopili kot država z lastnim jezikom za vsa področja javnega življenja – slovenski jezik ima svojo normo, korpus in druge podlage in lastno slogovno izoblikovanost;<br>– študent razume odnos med Evropsko zvezo in Slovenijo, tj. zakonitost, da bomo slovensko jezikovno samobitnost razvijali tudi v novih razmerah glede na to, da Evropska zveza sprejema idejo večjezikovnosti, spoštovanja in razvijanja jezikovne raznolikosti, posebnosti v izbiri jezika in njegove rabe;<br>– razloži razliko med jezikovno politiko, ki temelji na restrikciji, in jezikovno politiko, ki izhaja iz ozaveščanja in spodbujanja;<br>– samostojno uporabalja jezikovno zakonodajo v vsakdanji jezikovni praksi;<br>– refleksija lastnega razumevanja jezikovnega zakona, njegovo kritično vrednotenje, (ne)skladnost med teoretičnimi načeli in praktično rabo.<br><br>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>1. študent zbere, interpretira in analizira podatke o nacionalnem programu jezikovne politike; refleksija na jezikovni zakon;<br>2. analizira in razlaga projekte raziskovanja slovenskega knjižnega jezika, predvsem raziskovanja sociokulturnih razsežnosti rabe slovenskega jezika v vsem strnjenem prostoru slovenskega jezika;<br>3. dela v skupinah pri poglabljanju vedenja o pravilih tvorbe besedil, posebno pri jezikovni rabi v medijih (pisnih, govornih), kar vpliva na splošno govorno kulturo javnega sporazumevanja;<br>4. razlaga in razume uspešne govorne uprizoritve umetnostih besedil v slovenskem jeziku | Knowledge and Understanding:<br>– student is familiar and able to explain the Law on Slovene Language;<br>– student if familiar and able to take a critical stance regarding actual Slovene language policy and the Resolution;<br>– student is familiar with the language policy and strategy of language planning in Slovenia (comparing to European Union) and is aware that in Slovene space it is planned independently;<br>– Student comprehends that Slovenia joined the European Union as a country with the language of its own that covers all of the spheres of public life – Slovene language has its norm, corpus and other fundaments, and own stylistic structure;<br>– Student understands the relation between European Union and Slovenia i.e. the regulation that Slovene linguistic identity will be developing even in new circumstances regarding the EU commitment to accept the idea of multilingualism, respect and development of language varieties, especially in choosing language and its use;<br>– Explains the difference between language policy based on restriction and language policy from awareness and stimulation;<br>– Independently uses the language legislation in everyday language practice;<br>-reflection of own understanding of language law , its critical assessment, (non) conformity between theoretical principles and practical usage.<br><br>Transferable/Key Skills and other attributes:<br>1. student collects, interprets and analyises data on national program for language policy; reflection o n language law;<br>2. analyises programs and projects concerning research of the Slovene literary language, above all on research of socially-cultural dimensions of the Slovene language usage in entire dense space of the Slovene language;<br>3. group work concerning the expansion of knowledge on the rules of textual formation, especially with the linguistic usage in the media (written, oral). All of this |

| | |
|---|---|
| (izvirna slovenska dramatika in prevajanje dramskih del), kritična analiza gledališke produkcije ter pisanje člankov na to temo;<br>5. uporablja in dopolnjuje domačo in tujo literaturo ter spoznanja Evropskega leta jezikov, ki je osvetlilo vrednost jezikovne raznovrstnosti. | influences general culture of speech in the public communication;<br>4. interprets on successful speech performances of the artistic texts in the Slovene language (original Slovene drama and the translation dramatic pieces), critical analysis of theatre production and writing article on the topic concerned;<br>5. uses skillfully national and foreign literature and conclusions of the European Year of Languages which highlighted a significance of linguistic. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Predavanja in seminar, individualni študij in skupinsko delo (individualne naloge in vodeni individualni študij), analiza in primerjava besedil, reševanje problemov, pozitivne in negativne rešitve, pisanje besedil.<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Lectures and seminar, individual study and group work (individual assignments and guided study), analysis and comparison of texts, solving problems, positive and negative solutions, writing texts.<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Projekt.<br>Poročilo.<br>Pisni izpit. | <br>30 %<br>20 %<br>50 % | Project.<br>Report.<br>Written exam. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

JESENŠEK, Marko. Poglavja iz razvoja slovenskega jezika. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2021. 348 str., ilustr. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 145. ISBN 978-961-286-548-1. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/634, DOI: 10.18690/978-961-286-548-1. [COBISS.SI-ID 87515139]

JESENŠEK, Marko. The Slovenian language, literature and teaching of Slovenian language research project. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2020, letn. 13, št. 2, str. 7-30. ISSN 1855-6302. http://www.ff.um.si/dotAsset/83663.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 37829379]

JESENŠEK, Marko. Dajnkov pokrajinski knjižnojezikovni in črkopisni načrt ter poskus prevajanja Svetega pisma. V: JESENŠEK, Marko (ur.). Dajnkova monografija. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2024. Str. 117-155, ilustr. Razprave, 30. ISBN 978-961-268-100-5. [COBISS.SI-ID 205600003]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet: | Slovenska književnost 20. stoletja v evropskem kontekstu |
| Course title: | Slovene Literature of the 20th century in the European Context |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije (3. stop.) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies (3rd Degree) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | Izbirni/optional |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Alenka Jensterle-Doležal |
| Jeziki / Languages: Predavanja / Lectures: | Slovenščina/Slovene |
| Vaje / Tutorial: | |

| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisits: |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
|---|---|
| Raziskovanje slovenske književnosti v 20. stoletju v srednjeevropskem kontekstu. Primerjalni vidiki raziskovanja: slovenski in češki primer. Recepcija slovenske književnosti v srednji Evropi: primer recepcije slovenske književnosti na Češkem. Komparativne študije. Možne teme: primerjanje slovenske in češke književnosti: primerjava tekstov dveh avtorjev(Ivan Cankar in Karel Čapek, Slavko Grum in Franz Kafka ...)<br>Literarnoteoretične raziskave v srednjeevropskem prostoru: problem moderne v slovenski in češki književnosti, fenomen avantgard: slovenski in češki primer. | The research of the Slovene literature in Central Europe context. The Comparative aspects of the research: Slovene and Czech case. The reception of Slovene literature in Central Europe context: the case of Slovene literature in Czech culture. Comparative studies of two literatures: the comparison of the texts (Ivan Cankar and Karel Čapek, Slavko Grum and Franz Kafka ...). Theoretical problems in the comparative view: the problem of »Modern« in Slovene and Czech literature, the phenomena of avant-garde: Slovene and Czech case. |

Temeljni literatura in viri / Readings:

Different studies and monografies
Umberto Eco, 2005: *On literature*. London: Secker and Warburg.
H. Porter Abbott, 2002: *The Cambridge introduction to Narrative*. Cambridge: Cambridga University Press.
Paul Ricoeur, 2001: *Zgodovina in pripoved*. Ljubljana: Društvo Apokalipsa.
Jože Pogačnik, 1999: *Slovenska književnost I*. Ljubljana: DZS.
Franc Zadravec, 2000: *Slovenska književnost II*. Ljubljana: DZS.
Jože Pogačnik, Silvija Borovnik, Darko Dolinar, Denis Poniž, Igor Saksida, Majda Stanovnik, Miran Štuhec, Franc Zadravec, Tine Logar (ur.) in Tanja Viher (ur.), 2001: *Slovenska književnost III*. Ljubljana: DZS.
Jonathan Culler, 1983: *On Deconstruction. Theory and Criticism after Structuralism*. Cornell: Cornell Paperbacks.

Cilji in kompetence:

Ozaveščanje tematske usmerjenosti diplomskega projekta, različne faze raziskovanja, oblikovanje doktorske naloge

Objectives and competences:

The understanding of theories, the research on doctoral thesis, the different stages of research

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Pridobitev metodologije pri pisanju doktorskega dela.
Znanstveni pristop k gradivu.
Znanstveno pisanje

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Glavne določnice znanstvenega raziskovanja v slovenističnih študijah in primerjalnih raziskavah

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
The understanding of the methodology of the research
The understanding of specific fields of academic research.
The knowledge of scientific writing

Transferable/Key Skills and other attributes:
Academic skill in Slovene studies and comparative literature

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, samostojno raziskovanje.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Learning and teaching methods:

Lectures, individual work.

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| ustni izpit | 60 | oral exam |
| pisni izpit | 40 | written exam |

Reference nosilca / Lecturer's references:

JENSTERLE-DOLEŽAL, Alenka. Mezikulturní dialog : slovinské stopy v českém prostředí. Vyd. 1. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2022. 175 str. Varia, sv. 90. ISBN 978-80-7671-083-2. [COBISS.SI-ID 132572931]

JENSTERLE-DOLEŽAL, Alenka. Becoming a (Slovenian) poet at the turn of the nineteenth century : male censorship of Vida Jeraj's poetry. Primerjalna književnost. [Tiskana izd.]. maj 2023, letn. 46, št. 1, str. 61-77. ISSN 0351-1189. https://ojs-gr.zrc-sazu.si/primerjalna_knjizevnost/article/view/8288/7739, DOI: 10.3986/pkn.v46.i1.04. [COBISS.SI-ID 155630339]

JENSTERLE-DOLEŽAL, Alenka. Kralj v kraljestvu zla : lik Kreonta v dramah Dominika Smoleta in Milana Uhdeta. Primerjalna književnost. [Tiskana izd.]. maj 2021, letn. 44, št. 1, str. 27-43. ISSN 0351-1189. DOI: 10.3986/pkn.v44.i1.02. [COBISS.SI-ID 67528195]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

# UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

| | |
|---|---|
| Predmet: | Slovenska mladinska književnost |
| Course title: | Slovenian Children's Literature |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1., 2. ali 3. | 1. ali 2. |
| Slovenian Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1., 2. ali 3. | 1. ali 2. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | izbirni/optional |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>Work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Dragica Haramija |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | Slovenščina/Slovenian |
| | Vaje / Tutorial: | |

| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

Vsebina:

Pri doktorskem študiju predmeta Slovenska mladinska književnost se obravnavata otroška (namenjena otrokom do 9. leta starosti) in mladinska (namenjena bralcem do 15. leta starosti) književnost, pa tudi naslovniško odprta literarna dela, primerna za mlade odrasle (oz. srednješolsko populacijo). Možni so trije pristopi:

a) Literarnozgodovinski razvoj slovenske mladinske književnosti: analiza literarnih del v okviru posameznega literarnozgodovinskega obdobja.
b) Literarnoteoretični pristop, študij književnih zvrsti, vrst in žanrov v mladinski književnosti.
c) Tematologija v mladinski književnosti: tema smrti, tema strahu, tema psihične ali fizične zlorabe, tema odvisnosti, tema odraščanja, tema navezanosti, tema animalistike, tema igre ipd.

Značilnosti mladinske poezije. Razvoj ljudske mladinske poezije. Razvoj slovenske mladinske avtorske poezije od Frana Levstika do danes (Štampe Žmavc, Lainšček, Möderndorfer …). Poglobljena predstavitev najpomembnejših avtorjev sodobne slovenske mladinske poezije, ki je začela izhajati po letu 1950.

Značilnosti ljudske in avtorske mladinske proze. Kratkoprozna besedila, s poudarkom na pravljici, pripovedki in kratki zgodbi. Vzorci folklorne pravljice, pomembni klasiki in vzorci klasične pravljice (Levstik, Kette, Brenk), prehod v sodobno pravljico in sodobna pravljica (Peroci, Makarovič, Štampe Žmavc, Prap, P. Suhodolčan). Pripovedka: ljudska, avtorska (Kelemina, Tomažič, Muck). Kratka zgodba (zgodovinska (Šarotar), spominska (Partljič), doživljajska (Pregl), detektivska (Gluvić), socialno-psihološka (Moškrič), nonsensna (Prap, Svetina), ljubezenska B. Novak). Srednje dolga besedila: fantastična pripoved (Pečjak, V. Zupan, Makarovič), realistična pripoved (športna: P. Suhodolčan; detektivska: Dolinar; taborniška: B. Novak; pustolovska: Sivec), socialno-psihološka (Vidmar, Muck). Mladinski roman: fantastični in znanstveno-fantastični mladinski roman (D. Zupan, Žorž), realistični mladinski roman: ljubezenski (B. Novak), avanturistični (Dolenc), socialno-psihološki (Vidmar).

Značilnosti slovenske mladinske dramatike: literatnozgodovinski razvoj mladinske gledališke igre od Josipa Stritarja do danes (Košuta, Dekleva, Štampe

Content (Syllabus outline):

The PhD studies of Slovenian juvenile prose focus on children's (up to 9 years of age) and juvenile (for readers up to 15 years of age) literature but also on cross-over literature appropriate for young adults (readers in secondary school). There are three possible approaches:

a) The development of Slovenian children's literature from the point of view of literary history: an analysis of literary works within a certain period.
b) An approach from the point of view of literary theory, the study of the most common types, forms and genres of children's literature.
c) Thematology in children's literature: the themes of death and fear, the theme of psychological and physical abuse, the theme of addiction, the theme of growing up, the theme of being attached to someone, the theme of animalistics, the theme of play etc.

Features of children's poetry. Development of children's folk poetry. Development of Slovenian children's poetry from Fran Levstik until today (Štampe Žmavc, Lainšček, Möderndorfer etc.).
In-depth presentation of the most visible authors of modern Slovenian children's poetry published after 1950.

Features of children's folk and authored prose. Short prose works with emphasis on fairy tale, tale, and short story. Fairy tale: types of folklore fairy tales, important classics and examples of classic fairy tales (Levstik, Kette, Brenk), the transition to modern fairy tales and modern fairy tale (Peroci, Makarovič, Štampe Žmavc, Prap, P. Suhodolčan). Tale: popular, from a single author (Kelemina, Tomažič, Muck). Short story (historical (Šarotar), reminiscing (Partljič), tale of experience (Pregl), detective story (Gluvić), socio-psychological (Moškrič) nonsense story (Prap, Svetina), love story (B. Novak). Fantasy tale (Pečjak, V. Zupan, Makarovič), realistic stories (sports: Suhadolčan; detective: Dolinar; scouts: B. Novak; adventure: Sivec), socio-psychological (Vidmar, Muck). Juvenile novels: fantasy and science fiction juvenile novels (D. Zupan, Žorž), realistic juvenile novel (genres): love (B. Novak), adventure (Dolenc), socio-psychological (Vidmar).

Features of Slovenian juvenile drama:
literary and historical development of juvenile theatrical play from Josip Stritar until today (Košuta, Dekleva, Štampe Žmavc). Classification based on medium (radio

| | |
|---|---|
| Žmavc). Delitev glede na medij (radijska igra, gledališka igra, lutkovna igra, film). | play, theatrical play, puppet play, film). |

## Temeljni literatura in viri / Readings:

A) - Dragica HARAMIJA, 2012*: Nagrajene pisave :opusi po letu 1991 nagrajenih slovenskih mladinskih pripovednikov*. Murska Sobota: Franc-Franc.
- Dragica HARAMIJA, Janja , BATIČ, 2013. *Poetika slikanice*. Murska Sobota: Franc-Franc.
- Marjana KOBE,2004: *Vedež in začetki posvetnega mladinskega slovstva na Slovenskem*. Maribor: Mariborska knjižnica, Revija Otrok in knjiga.
- Igor SAKSIDA, 1998: *Slovenska mladinska dramatika*. Maribor: Obzorja.
- Igor SAKSIDA, 2005: *Bralni izzivi mladinske književnosti*. Založba Izolit, Domžale.
- Aktualni članki, povezani s študentovo izbrano temo doktorske disertacije.

B) Leposlovno gradivo iz slovenske mladinske književnosti bo prilagojeno izbrani temi doktorske disertacije.

## Cilji in kompetence:

Cilj tega predmeta je poglobljeno spoznati literarnozgodovinski razvoj slovenske mladinske književnosti, pri čemer bodo upoštevani literarnozgodovinski princip, vrstno-žanrski princip in tematologija mladinskega slovstva. Študent spozna sodobna teoretična izhodišča v preučevanju mladinske književnosti, ki jih zna smiselno uporabiti pri branju mladinske literature in pri samostojni poglobljeni interpretaciji.

## Objectives and competences:

The aim of this subject is to provide more in-depth knowledge of the literary-historical development of Slovenian juvenile prose, types and genres in juvenile prose and the most frequent topics appearing in juvenile literature. The student becomes acquainted with modern theory for studying juvenile prose and can then make meaningful use of it when reading juvenile literature and independently carrying out in-depth interpretations.

## Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predavanja bo študent sposoben:
- izkazati poglobljeno znanje in razumevanje mladinske književnosti z literarnozgodovinskega, literarnoteoretičnega in tematološkega vidika,
- poglobljeno interpretirati književna besedila,
- razumeti strukture besedil.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Spretnosti: pisno izražanje pri seminarski nalogi, ustno izražanje na izpitu.
Reševanje problemov: sposobnost reševanja književnih problemov v različnih kontekstih.

## Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

After these lectures, the student will be capable of:
- showing a deeper knowledge and greater understanding of children's literature from the points of view of literary history, literary theory and thematology,
- interpreting literary texts in greater depth,
- understanding the genre structures of the texts.

Transferable/key skills and other attributes:
Skills: written expression in seminar paper, oral expression in the examination.
Problem solving: the ability to solve literary problems in different contexts.

## Metode poučevanja in učenja:

Predavanje (verbalno-tekstualne metode, razlaganje, pojasnjevanje, diskusija).

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

## Learning and teaching methods:

Lectures (verbal-textual methods, explaining, interpreting, discussion).

The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| seminarska naloga<br>ustni izpit. | 30 %<br>70 % | seminar paper<br>oral exam |

Reference nosilca / Lecturer's references:

HARAMIJA, Dragica, IVANUŠ-GRMEK, Milena. Gradniki bralne pismenosti. V: HARAMIJA, Dragica (ur.). Gradniki bralne pismenosti : teoretična izhodišča. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze: Pedagoška fakulteta; Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 2020, str. 7-28, ilustr. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/515/631/1148-2, doi: 10.18690/978-961-286-403-3.1. [COBISS.SI-ID 36638211]

HARAMIJA, Dragica. Medkulturnost v otroški in mladinski prozi. V: JESENŠEK, Marko (ur.). Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine. Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja. Veliki madžarsko-slovenski spletni slovar, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 135). Maribor: Univerzitetna založba: = University Press. 2020, str. 186-203. [COBISS.SI-ID 28345603]

HARAMIJA, Dragica. Medbesedilne reference in literarni kanon v otroški in mladinski književnosti. *Slavia Centralis*. [Tiskana izd.]. 2023, letn. 16, št. 2, str. 207-220, tabela. ISSN 1855-6302. https://journals.um.si/index.php/slaviacentralis/article/view/3460, DOI: 10.18690/scn.16.2.207-220-2023, DOI: 20.500.12556/DKUM-88143. [COBISS.SI-ID 178650883]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet: | Slovenska skladnja |
| Course title: | Slovenian Syntax |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | izbirni/optional |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Andreja Žele |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | slovenščina/slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

| | |
|---|---|
| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |

| | |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
|---|---|
| Slušatelji spoznajo skladenjske zmožnosti v slovenskem jeziku. Seznanijo se s temeljnimi skladenjskimi enotami in njihovo rabo.<br><br>Vzporedno usvojijo potrebno jezikoslovno izrazje in opredelitve v zvezi s skladenjskimi pojavi. | Students learn about the syntactic abilities in the Slovenian language. Get acquainted with basic syntactic units and their use.<br><br>Parallel to acquire the necessary linguistic terminology and definitions relating to syntactic phenomena. |

Temeljni literatura in viri / Readings:

Obvezna/Obligatory:

TOPORIŠIČ, Jože. *Slovenska slovnica*. 4., prenovljena in razširjena izd. Maribor: Obzorja, 2004. 923 str., ilustr. ISBN 961-230-171-9. [COBISS.SI-ID 53483521]
TOPORIŠIČ, Jože. *Nova slovenska skladnja*. Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1982. 488 str. [COBISS.SI-ID 13361921]
ŽELE, Andreja. *Pomensko-skladenjske lastnosti slovenskega glagola*, (Zbirka Linguistica et philologica, 27). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2012. 366 str. ISBN 978-961-254-367-9. [COBISS.SI-ID 261510144]

Priporočena/Recommended:

ŽELE, Andreja. *Vezljivostni slovar slovenskih glagolov*, (Zbirka Slovarji). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2008. 529 str. ISBN 978-961-254-068-5. [COBISS.SI-ID 239637248]
ŽELE, Andreja. Reševanje nekaterih skladenjskih vprašanj v slovenščini glede na razpoložljive teorije in metode. V: DERGANC, Aleksandra (ur.). *Zbornik referatov za štirinajsti mednarodni slavistični kongres, Ohrid, 10.-17. september 2008 = Papers for the 14th International Congress of Slavists, Ohrid, September 10.-17, 2008*, (Slavistična revija, ISSN 0350-6894, letn. 56, št. 2). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije. 2008, str. [161]-176. [COBISS.SI-ID 37259618]

| Cilji in kompetence: | Objectives and competences: |
|---|---|
| – Prepoznavanje različnih skladenjskih pojavov in znati opredeliti te pojave.<br><br>– Suvereno uporabljanje slovenske skladnje in zlasti poznavanje njenih pretvorbenih in diateznih možnosti.<br><br>– Razumevanje skladenjskih možnosti v jeziku tudi kot pomembnih stilotvornih sredstev. | – Identifying various syntactic phenomena and be able to identify these phenomena.<br><br>–Sovereign application of slovenian syntax and in particular knowledge of its conversion and diathesis options.<br><br>– Understanding the syntactic opportunities also as important style forms in the language. |

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
|---|---|
| Znanje in razumevanje:<br><br>– sposobnost povezovanja dveh temeljnih tvornih prvin jezikovnega sistema – morfologije in skladnje – v smislu vzročno-posledičnega razmerja med njima in s tem sposobnost dojemanja jezika (jezikovnega sistema) kot celote.<br><br>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>Sposobnost kritično ovrednotiti različna stališča dosedanjih raziskav in jih nadgraditi z novimi viri in lastnimi raziskavami. | Knowledge and understanding:<br><br>– Ability to bind two basic constructive elements of the language system - morphology and syntax and ability to see the language (the language system) as a whole.<br><br>Transferable/Key Skills and other attributes:<br>Students are able to critically evaluate different views of existing research and complement them with new sources and their own research. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| – Predavanja.<br><br>– Seminarske naloge.<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | – Lectures.<br><br>– Seminar papers.<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Seminarska naloga.<br><br>Ustni izpit. | 50 %<br><br>50 % | Seminar paper.<br>Oral exam. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

UHLIK, Mladen, ŽELE, Andreja. Vzrok v slovenščini : predlogi in predložne zveze. Slavistična revija : časopis za jezikoslovje in literarne vede, ISSN 0350-6894. [Tiskana izd.], jan.-mar. 2020, letn. 68, št. 1, str. 21-39. https://srl.si/ojs/srl/article/view/2020-1-1-2. [COBISS.SI-ID 71261282], [SNIP, Scopus do 22. 9. 2020]

ŽELE, Andreja. ŽELE, Andreja. Izražanje povratnosti v slovenščini. V: KRAJNC IVIČ, Mira (ur.), ŽELE, Andreja (ur.). Pogled v jezik in iz jezika : Adi Vidovič Muha ob jubileju, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 133). Maribor: Univerzitetna založba: = University Press. 2020, str. 148-162. [COBISS.SI-ID 71435618]

ŽELE, Andreja. Naklon kot morfoskladenjska kategorija v slovenščini. Jezik in slovstvo. [Tiskana izd.]. 2023, letn. 68, št. 1, str. 35-51. ISSN 0021-6933. https://journals.uni-lj.si/jezikinslovstvo/article/view/13248, DOI: 10.4312/jis.68.1.35-51. [COBISS.SI-ID 151441923]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet: | Starejša književnost do 1800 |
| Course title: | Older Literature until 1800 |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | Slovenska književnost | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | Slovene Literature | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | Izbirni/optinal |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Blanka Bošnjak |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | Slovenščina/Slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

| | |
|---|---|
| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |

| | |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

## Vsebina:

- Problematizacija literarnih plasti v starejši slovenski rokopisni in književni ustvarjalnosti ter pojmov predliterarnosti in literarnosti.
- Posebna vloga književnosti v kulturno-zgodovinskem kontekstu na slovenskem etničnem ozemlju, ki je bila v starejših obdobjih v funkciji cerkvenih, ideoloških, socialnih in nacionalnih potreb.
- Pregled stilotvornih procesov, ki so posledica razvoja besedne umetnosti v povezavi s kulturno-zgodovinskim dogajanjem na slovenskem etničnem ozemlju do 1800.

## Content (Syllabus outline):

- Problematisation of the layers in the older Slovene manuscript and literary creativity and of terms pre literal and literal.
- Special role of literature in cultural historic context in Slovene ethnic territory which in older periods was in function of church, idea, social and national needs.
- Review of processes which are the result of literary art development in connection to cultural historic events in Slovene ethnic territory until 1800.

## Temeljni literatura in viri / Readings:


Kozma Ahačič, 2007: *Zgodovina misli o jeziku in književnosti na Slovenskem: protestantizem*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
Igor Grdina, 2003: *Poti v zgodovino.* Ljubljana: Založba ZRC.
Harm Klueting, 2005: Aufklärung, katholische. Helmut Reinalter (Hg.): *Lexikon zum Aufgeklärten Absolutismus in Europa*. Herrscher—Denker—Sachbegriffe. Wien-Köln.Weimar: Böhlau Verlag.
Jože Koruza, 1991: *Slovstvene študije*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. Znanstveni inštitut.
Martin Luther, 1995: *Hishna postilla D. Martina Lutheria, zhes te nedelske inu teh imenitishih prasnikou Evangelie, skusi cejlu lejtu, s'vsem flissom tolmazhena, skusi Primosha Truberia Krainza rainziga*. Faksimile. - Ljubljana: DZS.
Matija Ogrin, 2011: Neznani rokopisi slovenskega slovstva 17. in 18. stoletja. *Slavistična revija* 59/4. 385—399.
Jože Pogačnik, 1990: *Starejše slovensko slovstvo*. Ljubljana.
Jože Pogačnik, 1995: *Slovensko slovstvo v obdobju razsvetljenstva*. Ljubljana: DZS.
Primož Simoniti, 1979: *Humanizem na Slovenskem in slovenski humanisti do srede XVI. stoletja*. Ljubljana: Slovenska matica.


Literatura in viri, povezani z izbrano temo doktorske disertacije.

## Cilji in kompetence:

- Razumevanje procesov v starejši slovenski rokopisni in književni ustvarjalnosti ter pojmov predliterarnosti in literarnosti.
- Poznavanje posebne vloge književnosti v kulturno-zgodovinskem kontekstu na slovenskem etničnem ozemlju.
- Poznavanje in razumevanje stilotvornih procesov kot posledice razvoja besedne umetnosti v povezavi s kulturno-zgodovinskim dogajanjem na slovenskem etničnem ozemlju do 1800.

## Objectives and competences:

- Understanding the processes in the older Slovene manuscript and literary creativity and pre literary and literary notions.
- Knowing special role of literature in cultural historic context in Slovene ethnic territory.
- Knowing and understanding style forming processes as consequences of literary art development in connection with cultural historic happening in Slovene ethnic territory until 1800.

## Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Poznavanje širšega in ožjega kulturno-zgodovinskega ter slovstvenega območja starejše književnosti kakor tudi razumevanje stilotvornih procesov, ki izhajajo iz zgodovinskega konteksta nastanka in razvoja starejše književnosti na slovenskem etničnem ozemlju.
Sposobnost smiselne izbire in uporabe domače ter tuje strokovne literature in virov v okviru študija starejše slovenske književnosti, pri čemer se pričakuje samostojna strokovna, jezikovna in pravopisna usposobljenost.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Strokovno-znanstveno izražanje vsebin starejše književnosti, obvladanje reševanja problemov v kontekstu starejše književnosti, suverena predstavitev ključnih spoznanj in spretnost argumentiranja obravnavanega študijskega področja.

## Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Acquaintance with broader and narrower historic and linguistic field of the older literature as well as understanding style forming processes which stem from context of historic appearing and development of older literature in Slovene territory.
Capability of sensible choice and use of domestic and foreign professional literature and sources within the older literature study. Students are expected to be independently qualified in professional, language and orthographic fields.

Transferable/Key Skills and other attributes:

Professionally scientific expressing of the older literature contents, the ability to solve problems of older literature context, sovereign presentation of the key findings and skill of argumented treatment of the study field.

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Metode:<br>- *poučevanja:* znanstvene metode: historična, primerjalna, formalnoanalitična in interpretacijska metoda.<br>- *učenja*: formalnologične metode - analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija.<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Methods:<br>- *Teaching:* scientific methods: historical, comparative, formal analytical and interpretative method.<br>- *learning*: formal logical methods - analysis, synthesis, deduction, induction, description.<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Ustni izpit. | 100 % | Oral exam. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Trubarjeva pridižna besedila v kontekstu protestantizma. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine. Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja. Veliki madžarsko-slovenski spletni slovar*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 135). Maribor: Univerzitetna založba: = University Press. 2020, str. 171-185. [COBISS.SI-ID 27057667]

BOŠNJAK, Blanka. Slovenski periodični tisk in izbrane strokovne knjige do 1820. *Jezik in slovstvo*, 2020, letn. 65, št. 3/4, str. 201-213, 356. [COBISS.SI-ID 49028355], [SNIP]
kategorija: 1A3 (Z, A', A1/2); uvrstitev: Scopus (h), Scopus (d).

BOŠNJAK, Blanka. Nova krajnska in Breznikova stoletna pratika. Slavia Centralis, ISSN 1855-6302. [Tiskana izd.], 2020, letn. 13, št. 2, str. 162-171. http://www.ff.um.si/dotAsset/83681.pdf. [COBISS.SI-ID 38987011]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet: | Starejša književnost 1800–1880 |
| Course title: | Old Literature 1800–1880 |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| Vrsta predmeta / Course type | Izbirni/Optional |
|---|---|
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| Nosilec predmeta / Lecturer: | Miran Štuhec |
|---|---|

| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | Slovenščina/Slovene |
|---|---|---|
| | Vaje / Tutorial: | |

| Prerequisites: | |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

Vsebina:

Dinamika slovenske književnosti 1800–1880 kaže pestro podobo. Gre namreč za izjemen vzpon te književnosti in njen ploden literarni ter duhovni stik z dogajanjem po Evropi pa tudi za porive v smer didaktičnosti. Tako stanje izpričujejo že sami literarni programi oz. književne ideje, ki so v tem času nastale. Oboje je zgodovinsko utemeljeno – vpetost slovenske književnosti v evropski prostor ter hkratna idejna in formalnostilna posebnost kažeta na njeno vitalnost in notranjo sposobnost, didaktična usmerjenost pa izraža njeno odgovornost in prizadevnost vključiti se v takrat zelo aktualna splošna prizadevanja konstituirati Slovence kot narod. Bistvena za študij je izbira poglavij, in sicer tako, da le-ta tvorijo problemsko zaključeno področje, da so dovolj reprezentativna tako na metodološki kot na literano-zgodovinski ravni ter po svojih formalnostilnih določnicah kažejo razmerje do širšega evropskega prostora. Poudarki predmeta bodo na Prešernovi sintezi klasike in romantike, na uveljavitvi akcentuacijskega verznega sistema, na primerjalni analizi evropskih romantičnih pesnitev ter na konstituiranju pripovedništva, pomenu kratke proze in na analizi različnih programskih načel.

Content (Syllabus outline):

Dynamics of the slovene literature 1800–1880 presents a vivid image. It shows an extraordinary ascent and fruitful literary and spiritual contact with happening in Europe and strivings in direction of didactics. This state proves the literary programs themselves, ie. literary ideas which have appeared during that period. Both is historically based – the Slovene literature's integration in European space and simultaneous idea and formal particularity point out its vitality and inner capability, didactic orientation expresses its responsibility and attempts to involve itself into at that time very actual general strivings to constitute Slovenes as a nation. Essential for study is the chapters' selection in a way that they form problem rounded field, that they are sufficiently representative on levels of methodology and literary history and by its formal determinants present relation to broader European space. Subject will emphasize Prešeren's synthesis of classic and Romantic, putting into force the accentuation verse system, comparative analysis of European romantic poems and constituting of narration, significance of short prose and analyzing various program principles.

Temeljni literatura in viri / Readings:


France Bernik, 1979: *Simon Jenko.* Ljubljana: Partizanska knjiga.
France Bernik, 2004: *Simon Jenko*. Monografija. Maribor: Litera.
Marjan Dolgan, 1990: *Slovenski literarni programi in manifesti*. Ljubljana: MK.
Jože Faganel, Darko Dolinar (ur.), 2002: *France Prešeren – kultura – Evropa*. Ljubljana: ZRC SAZU.
Miran Hladnik, 1990: *Slovenska kmečka povest*. Ljubljana: Prešernova družba.
Miran Hladnik (ur.), 2006: *Preseganje meje*. Ljubljana: SDS.
Mako Juvan (ur.), 2002: *Romantična pesnitev*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti FF.
Matjaž Kmecl, 1981: *Rojstvo slovenskega romana*. Ljubljana: MK.
Gregor Kocijan, 1983: *Kratka pripovedna proza od Trdine do Kersnika*. Ljubljana: DZS.
Gregor Kocjan, 1995: *Zapiski o starejši slovenski povesti*. Ljubljana: Mihelač.
Jože Koruza, 1997: *Slovenska dramatika od začetkov do sodobnosti*. Ljubljana: Mihelač.
Janko Kos, 1970: *Prešeren in evropska romantika*. Ljubljana: DZS.
Janko Kos, 2002: *Prešeren in krščanstvo*. Ljubljana: SM.
Boris Paternu, 1962: *Estetske osnove Levstikove literarne kritike*. Ljubljana: Slovenska matica.
Boris Paternu, 1976, 1977: *France Prešeren in njegovo pesniško delo I in II*. Ljubljana: MK.
Boris Paternu, 1989: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti*. Ljubljana: MK.
Boris Paternu, 1993: *Razpotja slovenske proze*. Novo mesto: Dolenjska založba.
Boris Paternu (ur.), 1997: *Sonet in sonetni venec.* Ljubljana: FF, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, Seminar slovenskega jezika, literature in kulture.
Boris Paternu, 2001: *Književne študije*. Ljubljana: Gyrus.

Jože Pogačnik, 1963: *Stritarjev literarni nazor*. Ljubljana: Slovenska matica.
Jože Pogačnik, 1998: *Slovenska književnost 1*. Ljubljana: DZS.

Cilji in kompetence:

Cilje tega predmeta se da strniti v dve poglavitni skupini, in sicer: a) književna dela odsevajo značilne idejne in estetske potenciale, ki jih je slovenski človek sprejemal, zavračal, razvijal ali izoblikoval sam; b) književnoznanstvena preučevanja oblikujejo vidike, s katerimi bo, ob ustrezni literarnoumetniški senzibilnosti, študent spoznal genezo in formacijo književnega korpusa, nastalega med Slovenci.

Objectives and competences:

This subject's objectives can be condensed into two groups: a) literary works reflect specific idea and aesthetic potentials, accepted, rejected or developed by Slovene himself; b) literary scientific studies form aspects by which student, if adequately sensible, recognize the genesis and formation of the literary corpus created in Slovenia.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študent zna prepoznati, analizirati in interpretirati značilne teme in literarne postopke v sodobni evropski književnosti; razume povezanost literature s širšimi kulturnimi in družbenimi pojavi.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Predmet je zamišljen kot samostojen in celovit uvid v problematiko. Glede na to se pričakuje, da bodo študenti spoznanja prenašali na druga literarno-zgodovinska področja. Eden od namenov je tudi razumevanje literarnih, kulturnih in duhovnih stikov, ki smo jih Slovenci imeli v srednjeevropskem prostoru

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Student can recognize, analyze and interpret themes characteristic for literary procedures in contemporary European literature, he/she understands connection of literature with broader cultural and social phenomena.

Transferable/Key Skills and other attributes:
Subject is conceived as an independent and wholesome insight into the problematic. Regarding that students are expected to transfer their knowledge to other literary historic fields. One among intentions is to acquire understanding of literary, cultural and spiritual contacts that Slovenes have had in Middle European space.

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Predavanja vključujejo spodbujanje študentov k problemskemu pristopu in k reševanju načrtovanih specifičnih problemov.<br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Lectures include student stimulation to problem approach and solving pre planned specific problems.<br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Pisni izpit.<br>Seminarska naloga. | 60<br>40 | Written exam.<br>Seminar paper. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

ŠTUHEC, Miran. Izbrana esejistika Matjaža Kmecla. *Jezik in slovstvo*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 69, št. 1/2, str. 23-30. ISSN 0021-6933. https://journals.uni-lj.si/jezikinslovstvo/article/view/18216, DOI: 10.4312/jis.69.1-2.23-30. [COBISS.SI-ID 192502531]

ŠTUHEC, Miran. Dialoški preskoki književnosti, interpretacija in doživetje, kontekstualizacija ter medmedialni prehodi : 9. gradnik : kritično branje. V: HARAMIJA, Dragica (ur.). Gradniki bralne pismenosti : teoretična izhodišča. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze: Pedagoška fakulteta; Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2020. Str. 259-272. ISBN 978-961-286-403-3. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/515/631/1148-2, DOI: 10.18690/978-961-286-403-3.11. [COBISS.SI-ID 36641795]

ŠTUHEC, Miran. Kulturnopolitične in jezikovnopolitične razmere na Slovenskem ob koncu prve svetovne vojne. *Studia Historica Slovenica : časopis za humanistične in družboslovne študije*. [Tiskana izd.]. 2020, letn. 20, št. 1, str. 205-225, ilustr. ISSN 1580-8122. http://shs.zgodovinsko-drustvo-kovacic.si/revija/shs2020-1, DOI: 10.32874/SHS.2020-06. [COBISS.SI-ID 45297155]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet: | Zgodovina slovenskega jezika |
| Course title: | History of the Slovene language |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. ali 2. | 1., 2. ali 3. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | Izbirni predmet |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | 5 | | | | 165 | 6 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Marko Jesenšek |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | Slovenščina/Slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

| Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: | Prerequisites: |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
| --- | --- |
| Od pra- in starocerkvenoslovanskega jezikoslovja do Brižinskih spomenikov in oblikovanja slovenskega jezika.<br>Slovenski pisni A in B ($B_1$, $B_2$, $B_3$) – od narečja do knjižnega jezika.<br>Nastanek in razvoj osrednjeslovenskega kranjskega knjižnega jezika od Trubarja do sredine 19. stoletja.<br>Nastanek in razvoj vzhodnoslovenskega prekmurskega knjižnega jezika od Števana Küzmiča do priključitve Prekmurja slovenskemu matičnemu ozemlju po koncu 1. svetovne vojne.<br>Pokrajinske različice slovenskega knjižnega jezika in oblikovanje enotne slovenske knjižne norme sredi 19. stoletja.<br>Vokalizem, konzonantizem in morfologija osrednje- in vzhodnoslovenskga knjižnega jezika.<br>Besedoslovje in stilistika v razvoju slovenskega jezika; narečno in knjižno besedje slovenskega jezika.<br>Razvoj slovaropisja, slovničarstva in pravopisja na Slovenskem.<br>Analiza cerkvenih in posvetnih besedil slovenskega knjižnega jezika in ugotavljanje zakonitosti v razvoju slovenskega jezika do sredine 19. stoletja.<br>Poenotenje slovenskega knjižnega jezika sredi 19. stoletja in razvoj novoslovenščine.<br>Ugotavljanje soodnosov med funkcijskimi zvrstmi slovenskega jezika od 16. do 20. stoletja. | From Proto-Slavic and Old Church Slavonic to Freising manuscripts and the creation of the Slovene language.<br>Slovene written A and B (B1, B2, B3) - from dialect to literary language.<br>The origin and development of the Central Slovene Carniola literary language from Trubar until the middle of the 19th century.<br>The formation and development of the East Slavic Prekmurje literary language from Števan Küzmič to the connection of Prekmurje to the Slovene home territory after the end of the First World War.<br>Provincial versions of the Slovenian literary language and the creation of a single Slovenian literary standard in the middle of the 19th century.<br>Vocalism, consonantism and morphology of the central and eastern Slavic literary language.<br>Words and stylistics in the development of the Slovene language; dictionaries and literary terms of the Slovene language.<br>Development of slovaropis, grammar and orthography in Slovenia.<br>An analysis of the church and secular texts of the Slovenian literary language and the establishment of legality in the development of the Slovene language by the middle of the 19th century.<br>Unification of the Slovene literary language in the middle of the 19th century and the development of novelty.<br>Finding relationships between functional types of the Slovene language from the 16th to the 20th centuries. |

Temeljni literatura in viri / Readings:


Kozma Ahačič, 2014: *The history of linguistic thought and language use in 16th century Slovenia*, (Thought, society, culture, vol. 1). Frankfurt am Main [etc.]: P. Lang,

Marko Jesenšek, 2013: *Poglavja iz zgodovine prekmurskega knjižnega jezika*. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. Marko Jesenšek, 2015: *Poglavja iz zgodovine vzhodnoštajerskega jezika*. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta.

Marko Jesenšek, 2018: *Prekmurski jezik med knjižno normo in narečjem*. Maribor: Univerzitetna založba.

Majda Merše, 2013: *Slovenski knjižni jezik 16. stoletja: razprave o jezikovnem sistemu, besedju in prevodni problematiki*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Irena Orel, 2010: Normativnost osrednjega slovenskega knjižnega jezika od 16. do 19. stoletja. *Slavistična revija,* jan.-mar. 2010, letn. 58, št. 1, str. 29–43.

Martina Orožen, 1996: Poglavja iz zgodovine slovenskega knjižnega jezika : (od Brižinskih spomenikov do Kopitarja). Ljubljana : Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti.

Martina Orožen, 2010: *Kulturološki pogled na razvoj slovenskega knjižnega jezika : od sistema k besedilu*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 74). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in

| |
|---|
| književnosti. |

| Cilji in kompetence: | Objectives and competences: |
|---|---|
| Poznavanje in razumevanje slovenske jezikovne identitete.<br>Od kdaj in kako obstaja slovenski jezik; zasledovanje njegovega časovnega razvoja iz praslvanščine, alpske in panonske slovanščine v današnjo slovenščino.<br>Kdaj, kje in kako se je začel slovenski jezik oblikovati.<br>Razumevanje smiselnosti razvojno-zgodovinskega spoznavanja o slovenskem jezikovnem in narodnostnem samozavedanju.<br>Poznavanje razvoja slovenskega jezika. Spoznavanje diahronih razsežnosti jezikovnih pojavov.<br>Poznavanje zakonitosti pri razvoju slovenskega konzonantizma in morfologije v knjižnih in pokrajinskih različicah slovenkega jezika.<br>Prepoznavanje medjezikovnih (narečnih in tujejezičnih) stikov v slovenskem jezikovnem prostoru.<br>Spoznavanje zgodovinskega razvoja kot pogoj za razumevanje sistemskih zakonitosti knjižnega jezika. | Knowing and understanding Slovene language identity.<br>Since when and how does Slovene language exist, tracing the timeline of its evolution from Alp and Panonian in today's Slovene language.<br>When, where and how did Slovene language start evolving.<br>Understanding of the sense of evolutionary-historical knowledge about Slovene language and national self-awareness.<br>Getting acquainted with the evolution of Slovene language.<br>Getting to know the diachronic dimensions of language phenomena.<br>Knowing the law in the evolution of Slovene consonantism and morphology in literary and dialectal versions of Slovene language.<br>Identification of inter-language (dialectic and foreign language) contacts in Slovene language space.<br>Identification of historical evolution as a prerequisite for understanding the system lawfulness of the literary language. |

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
|---|---|
| Znanje in razumevanje:<br>Študent obvlada zakonitosti slovenskega jezikovnega razvoja, zato bodo nova spoznanja nadgradila vedenje o zgodovinskem razvoju slovenskega jezika zaradi zgodovinskih, geografskih, sociooloških in drugih vzrokov in bo razumevanje razvojnih zakonitosti globlje uzavestilo slovenski jezik med knjižno in narečno normo, med slovenskim alpskim in panonskim jezikovnim prostorom, med knjižnima (osrednje- in vzhodnoslovenski knjižni jezik) in pokrajinskimi različicami.<br>Študenti utemeljujejo ter razlagajo diahrono podobo jezika ter znajo ovrednotiti pozitivne in negativne tendence v razvoju slovenskega jezika in jih prenesti v sodobno jezikovno teorijo in prakso. | Knowledge and Understanding:<br>The student has mastered the lawfulness of Slovene linguistic development that is why newly gained knowledge about historical evolution of Slovene language because of historical, geographical, sociological and other causes will be upgraded. The understanding of evolutionary lawfulness will deeper root Slovene language between the literary and dialectic norm, between the Alp and Panonian language space, between literary (central and east Slovene literary language) and dialectic versions.<br>The students base and explain the diahrony of the language and know how to evaluate the positive and negative tendencies in the evolution of Slovene language and transfer them into contemporary language theory and practice. |

| Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: | Transferable/Key Skills and other attributes: |
|---|---|
| Poznavanje razvoja slovenskega knjižnega jezika omogoča razumevanje sodobne knjižne norme in predpisov.<br>Razvijanje diahronega pogleda na slovenski jezik; povezovanje diahronih in sinhronih jezikovnih konceptov<br>Neposredna uporaba pridobljenega znanje pri pisanju disertacijske naloge. | Knowing the evolution of Slovene literary language makes the understanding of the contemporary literary norm and rules possible.<br>Development of diachronic outlook on Slovene language, connection of diachrone and synchrone language concepts.<br>Direct use of gained knowledge when writing the dissertation. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Predavanja,<br>Individualno delo in skupinsko (individualne naloge in vodeni individualni študij), analiza in primerjava besedil, soočanje s problemi, pozitivne in negativne rešitve, vodeno domače delo.<br>Delo s starimi besedili (tiski in rokopisi).<br>Delo z narečnimi besedili.<br>Terensko delo.<br>Metoda dela z besedilom, metoda dela z avdio- in videoposnetki, skupinsko in individualno delo.<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Lectures<br>Individual and group work (individual tasks and lead individual study), analysis and comparison of texts, facing problems, positive and negative solutions, guided homework.<br>Work with old texts (printed and manuscripts).<br>Work with dialectic texts.<br>Field work.<br>Method of work with text, audio and visual recordings, group and individual work.<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Seminarska naloga | 40 | Seminar paper |
| Sprotne naloge | 40 | Coursework |
| Projekt | 20 | Project |

Reference nosilca / Lecturer's references:

JESENŠEK, Marko. Rokopis učitelja Bertalana Koczuvana iz leta 1879/80 Domovina,ország (država), pravice i dúžnosti purgarov. 1879/80. Koczuván Bertalan, učitelj. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2023, letn. 16, št. 2, str. 36-65, ilustr. ISSN 1855-6302. https://journals.um.si/index.php/slaviacentralis/article/view/3450, Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru – DKUM, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.18690/scn.16.2.36-65.2023, DOI: 20.500.12556/DKUM-88671. [COBISS.SI-ID 177444355]

Marko. Murkova pisma Jagiću (1887-1923). V: JESENŠEK, Marko (ur.), STANONIK, Marija (ur.). Matija Murko - slovanski filolog v najširšem pomenu besede, (Razprave, ISSN 0560-2920, 24). Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti. 2020, str. 276-298. [COBISS.SI-ID 24573187]

JESENŠEK, Marko. Iz življenja in dela Martine Orožen : ob visokem življenjskem jubileju - 90. rojstni dan, 12. oktobra 2021. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2021, letn. 14, št. 2, str. 11-50. ISSN 1855-6302. Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 80016387]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

# UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

| | |
|---|---|
| Predmet: | Znanstvenoraziskovalne metode 1 |
| Course title: | Scientific Research Methods 1 |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. | 1. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. | 1. |

| | |
|---|---|
| Vrsta predmeta / Course type | obvezni/obligatory |
| Univerzitetna koda predmeta / University course code: | |

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | | | | | 80 | 3 |

| | |
|---|---|
| Nosilec predmeta / Lecturer: | Bojan Borstner |

| | | |
|---|---|---|
| Jeziki / Languages: | Predavanja / Lectures: | slovenščina/slovene |
| | Vaje / Tutorial: | |

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

| | |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

Vsebina:

- Dialektičnost znanstvene razprave. Osrednja vloga argument(acije), tj. razumskega prepričevanja v znanosti.
- Ključna vloga sposobnosti prepoznavanja, rekonstrukcije in ocenjevanja argumentov pri uporabi virov in izdelavi raziskovalnega argumenta.
- Prepoznavanje, diagramiranje, dopolnjevanje in rekonstrukcija argumentov.
- Ocenjevanje argumentov - resničnost premis in logična moč argumenta. Deduktivni in induktivni argumenti.
- Vrste veljavnih/deduktivnih oblik sklepanja.
- Statistični in humovski induktivni argumenti.
- Formalne in neformalne zmote v sklepanju.
- Splošne sodbe in načini njihovega preverjanja. Empirične in pojmovne splošne sodbe. Splošna/univerzalna načela in zakoni.
- Definicije, namen definiranja, vrste definicij in pravila definiranja. Klasifikacija oz. razvrščanje stvari v razrede ali kategorije. Namen in pravila klasificiranja.
- Znanstvene razlage. Pojem, vrste in merila za njihovo ocenjevanje.

Content (Syllabus outline):

- A dialectical nature of a scientific discourse. A central role of argumentation, i.e. persuasion by means of reasons, or evidence, in science.
- The importance of the capacity to identify, reconstruct and assess evidence/arguments advanced in support of controversial scientific hypotheses, explanations, theories and research projects.
- Identification, diagramming, reconstruction and completion of arguments.
- The argument evaluation – the truth of the premises and the logical strength. Inductive and deductive arguments.
- Types of valid/deductive inferences.
- Formal and informal fallacies.
- General propositions and how to assess their truth. Empirical vs. conceptual truths. General/universal laws and principles.
- Definitions, their purpose, types and the rules. Classification, its purpose and the rules.
- Scientific explanations. The concept, types, and criteria for their assessment.

Temeljni literatura in viri / Readings:


Šuster, D. (2015). Moč argumenta. Maribor: Aristej in Filozofska fakulteta.

Bregant, J., Vezjak, B, (2007). Zmote in napake v argumentaciji. Maribor: Subkulturni azil.

Klampfer, F., Bregant, J., Gartner, S. (2008). Telovadnica za možgane. Maribor: Svarog.

Copi, I. M., Cohen, C. (1994). Introduction to Logic. New York: Macmillan Publishing Company.

Nolt, J., Rohatyn, D. (1988). Theory and Problems of Logic. New York: McGraw-Hill.

Thomson, A. (2003). Critical Reasoning: A Practical Introduction. London: Routledge.

| Cilji in kompetence: | Objectives and competences: |
|---|---|
| Cilj tega predmeta je vzgojiti kritične, samostojno misleče posameznike, sposobne<br>– zastavljati plodna raziskovalna vprašanja o poljubni temi,<br>– v njej odkrivati teoretične in praktične raziskovalne probleme,<br>– jih jasno in natančno formulirati,<br>– zbrati in oceniti za njihovo rešitev relevantne informacije,<br>– pri njihovem tolmačenju ustvarjalno uporabiti abstraktne ideje in teorije,<br>– z zadostno, zdravo, reprezentativno, relevantno, itd. evidenco podpreti predlagane odgovore, sklepe in rešitve,<br>– jih oceniti s pomočjo metodološko ustreznih meril in standardov,<br>– se domisliti alternativnih rešitev, razlag in teorij,<br>– po potrebi pretresti njihove podmene, implikacije in praktične posledice,<br>– učinkovito in razumljivo s svojimi mislimi in spoznanji v obliki različnih vrst poročil seznaniti druge. | The aim of the course is to educate critical, autonomous individuals, capable of<br>– asking fruitful research questions on any topic,<br>– identifying theoretical and practical research problems,<br>– formulating them clearly and precisely,<br>– collecting and assessing data, relevant to their solution,<br>– creatively employing abstract ideas and theories in the process of their interpretation,<br>– supporting their answers, conclusions and solutions with sufficient, sound, relevant, representative, and so on evidence,<br>– assessing them by methodologically sound criteria and standards,<br>– thinking of alternative solutions, explanations and theories,<br>– questioning their assumptions, implications and/or practical consequences,<br>– informing others about their ideas and findings efficiently and comprehensibly. |
| **Predvideni študijski rezultati:** | **Intended learning outcomes:** |
| Znanje in razumevanje:<br>– Poznavanje bioloških, psiholoških (kognitivnih in afektivnih) in družbenih dejavnikov, ki omogočajo, občasno pa tudi izkrivljajo spoznavni proces.<br>– Obvladovanje osnovnih načel neformalne logike in poznavanje najbolj tipičnih napak v procesu zbiranja podatkov in izpeljevanja sklepov.<br><br>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>– zmožnost abstrahiranja, razčlembe in sestavljanja zdravih argumentov,<br>– sposobnost prepoznanja in odpravljanja logičnih napak, nejasnosti v formulacijah, površnosti v izražanju in sklepanju, retoričnih trikov, metodoloških pomanjkljivosti, navideznih samoumevnosti in prikritih podmen,<br>– razvijanje komunikacijskih veščin skozi razpravo in pisanje poročila o projektu, | Knowledge and Understanding:<br>– Knowledge of biological, psychological (cognitive and affective) and social basis of, but also damaging influences on, the process of cognition.<br>– A mastery of the basic principles of informal logic and the ability to identify, and avoid, most typical mistakes made in the process of collecting the data and/or drawing conclusions from them.<br>Transferable/Key Skills and other attributes:<br>– a capacity for abstracting, analyzing and constructing sound arguments,<br>– an ability to identify and avoid logical fallacies, vague formulations, sloppy expressions and reasoning, rethorical tricks, methodological errors, apparent truths and their hidden assumptions,<br>– communication skills, developed through a discussion and the writing of a research proposal and report, |

| | |
|---|---|
| – razvijanje in uporaba domišljije v obliki miselnih eksperimentov,<br>– privzgajanje intelektualne poštenosti skozi nepristransko ovrednotenje konfliktnih pojmovanj, pogledov in stališč. | – the use of the imagination in the form of thought experiments,<br>– learning the intellectual honesty through an impartial assessment of conflicting ideas, views and conceptions. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Predavanja:<br>– kritična analiza znanstvenih, strokovnih in poljudnih besedil z vidika njihove argumentativne strukture,<br>– ocenjevanje v njih predstavljenih stališč z vidika zamolčanih predpostavk in logičnih posledic.<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Lectures:<br>– a critical analysis of scientific and popular texts from their logical and argumentative structure's point of view,<br>– evaluating their positions in the light of missing premises and logical implications.<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| – Sprotne naloge.<br>– Pisni izpit. | 25 %<br>75 % | – Coursework.<br>– Written exam. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

BORSTNER, Bojan, ŠETAR, Niko. Providing knowledge and virtue to others : the third responsibility. V: CEKIĆ, Nenad (ur.). Virtues and vices % between ethics and epistemology : edited volume, (Edition Humans and society in times of crisis). Belgrade: Faculty of Philosophy. 2023, str. 33-52. https://nauka.f.bg.ac.rs/wp-content/uploads/2023/05/2023-05-16_646392bfeb265_vrlineimane-izmedjuetikeiepistemologije4.pdf. [COBISS.SI-ID 160078083]

BORSTNER, Bojan, ŠETAR, Niko. Ali nas umetna inteligenca lahko premaga : od algoritma do singularnosti po poteh etičnega vrednotenja. V: BREGANT, Janez (ur.), ABERŠEK, Boris (ur.), BORSTNER, Bojan (ur.). Sodobne perspektive družbe : umetna inteligenca na stičišču znanosti. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba. 2022, str. 101-119, doi: 10.18690/um.ff.11.2022.5. [COBISS.SI-ID 141749763]

BORSTNER, Bojan, ŠETAR, Niko. Non-stupidity condition and pragmatics in artificial intelligence. Croatian journal of philosophy. 2022, vol. 22, no. 64, str. 101-121. ISSN 1333-1108. DOI: 10.52685/cjp.22.64.6. [COBISS.SI-ID 113827843]

*Obvezni predmet Znanstvenoraziskovalne metode:

Študent izbere enega izmed predmetov Znanstvenoraziskovalne metode 1, Znanstvenoraziskovalne metode 2 ali Znanstvenoraziskovalne metode 3, in sicer na podlagi izbranega področja študija in metod raziskovanja, ki bodo vključene v empirični del doktorske disertacije.

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

# UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

| | |
|---|---|
| Predmet: | Znanstvenoraziskovalne metode 2 |
| Course title: | Scientific research methods 2 |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. | 1. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. | 1. |

Vrsta predmeta / Course type: obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | | | | | 80 | 3 |

Nosilec predmeta / Lecturer: Miran Lavrič

| Jeziki / Languages: | |
|---|---|
| Predavanja / Lectures: | slovenščina/slovene |
| Vaje / Tutorial: | |

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

- Osnovna logika raziskovanja v družboslovju in humanistilki;
- Metode zbiranja podatkov: opazovanje, anketa in intervju, eksperiment, analiza vsebine, sekundarna analiza;
- Opisne metode statistične analize (osnovni statistični pojmi, osnovni tipi spremenljivk, srednje vrednosti, mere razpršenosti),
- Ocenjevanje parametrov (vzorci, cenilka, intervali zaupanja za ocenjevanje parametrov);
- Preizkušanje domnev (parametrični preizkusi, neparametrični preizkusi);
- Bivariatne analize (mere povezanosti za različne tipe spremenljivk),
- Osnove dela s programom Excel in SPSS/PSPP (Osnovni matematični izračuni, frekvenčne porazdelitve, opisne statistike, oblikovanje novih spremenljivk, bivariatne analize)
- Pisanje raziskovalnih poročil, strokovnih in znanstvenih člankov. Raba znanstvenega aparata.

- Basic logic of the research in social sciences and humanities
- Data collection methods: observation, survey, experiment, content analysis, secondary data analysis;
- Descriptive statistics (basic notions, types of variables and methods of their presentation, mean values, measures of diffusion)
- Understanding parameters (sampling, confidence intervals for parameters);
- Testing the assumptions (parametric tests, nonparametric tests);
- Bivariate analysis (measures of correlation for different types of variables)
- Basic principles of work with MS Excel and SPSS/PSPP (basic calculations, frequency distributions, descriptive statistics, formation of new variables, bivariate analyses,)
- Writing research reports, technical and scientific papers. Use of scientific sources.

## Temeljni literatura in viri / Readings:


1. Bryman, A. (*2008*): *Social Research Methods*. *Oxford*: *Oxford University Press*
2. Bajt, A. (2002): Statistika za družboslovce. GV založba, Ljubljana
3. Field, A. (2005): Discovering Statistics Using SPSS. Sage, London
4. Lavrič, M. (2018). Študijsko gradivo za predmeta Sociološka metodologija in Metodologija I. Filozofska fakulteta: Maribor.


Dodatno literaturo bo nosilec določal sprotno v vsakoletnem učnem programu.

## Cilji in kompetence:

Cilj tega predmeta je:

- študente usposobiti za samostojno odkrivanje raziskovalnih problemov, njihovo vsebinsko in metodološko opredeljevanje (raziskovalne hipoteze, raziskovalne metode, raziskovalni vzorci, postopki zbiranja podatkov, postopki obdelave podatkov),
- študente usposobiti za izbiranje in uporabljanje ustreznih postopkov kvantitativne in kvalitativne obdelave podatkov ter interpretiranje (deskriptivno, eksplikativno) izidov analize z vidika njihove

## Objectives and competences:

The objective of this course is:

- to enable the students for autonomous finding of research problems and defining their content and methodology (research hypotheses, methods, samples, ways of collection and analysing the data),
- to enable the students for selecting and using appropriate ways of qualitative and quantitative analysing and interpretation (descriptive, explicative) of what the results imply in theory and practice,

| | |
|---|---|
| statistične in praktične pomembnosti,<br>– študente usposobiti za avtonomno sodelovanje in izvajanje vsebinsko – metodološko kompleksnejših empiričnih kvalitativnih in kvantitativnih raziskav,<br>– študente usposobiti za samostojno pisanje raziskovalnih poročil, strokovnih in znanstvenih člankov. | – to enable the students for carrying out, in a team or individually, complex empirical qualitative and quantitative research regarding content and methodology,<br>– to enable the students for autonomous writing research reports |

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
|---|---|
| Znanje in razumevanje:<br>Po zaključku tega predmeta bo študent:<br>– razumel temeljne karakteristike raziskovanja v družboslovju in humanistiki,<br>– znal izvajati najpomembnejše statistične analize,<br>– znal uporabljati programskegi paket SPSS in program MS Excel.<br><br>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>Uporaba programov SPSS in Excel, sposobnost statističnih analiz, sposobnost argumentirati svoja stališča v zvezi z obravnavanimi temami. | Knowledge and understanding:<br>On completion of this course the student will be able to:<br>– understand general characteristics of research in social sciences and humanities,<br>– conduct most important statistical analyses<br>– use the SPSS and MS Excel software<br><br>Transferable/Key Skills and other attributes:<br>The ability to work with SPSS and MS Excel, the ability to conduct basic statistical analyses, the ability of arguing for their opinions in relation to the discussed topics. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| – predavanja,<br>– laboratorijske vaje,<br>– individualna diskusija<br><br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | – lectures,<br>– labor work,<br>– individual discussion<br><br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|
| Projekt. | 100 % | Project. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

LAVRIČ, Miran, RUTAR, Tibor. Vrednote, zanimanja in stališča mladih. V: LAVRIČ, Miran (ur.), et al. Mladina

2020 : položaj mladih v Sloveniji. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba; Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 2021, str. 347-391, graf. prikazi. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/575, doi: 10.18690/978-961-286-475-0. [COBISS.SI-ID 66370307]

LAVRIČ, Miran, BIEBER, Florian. Shifts in support for authoritarianism and democracy in the Western Balkans. Problems of post-communism, ISSN 1075-8216, 2020, str. 1-10, ilustr. https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10758216.2020.1757468?scroll=top&needAccess=true, doi: 10.1080/10758216.2020.1757468. [COBISS.SI-ID 19901187]

LAVRIČ, Miran, NATERER, Andrej. The power of authoritative parenting : a cross-national study of effects of exposure to different parenting styles on life satisfaction. Children and youth services review, ISSN 0190-7409, Sep. 2020, vol. 116, 105274, ilustr. https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S019074092030918X?dgcid=author, doi: 10.1016/j.childyouth.2020.105274. [COBISS.SI-ID 23865347]

*Obvezni predmet Znanstvenoraziskovalne metode:

Študent izbere enega izmed predmetov Znanstvenoraziskovalne metode 1, Znanstvenoraziskovalne metode 2 ali Znanstvenoraziskovalne metode 3, in sicer na podlagi izbranega področja študija in metod raziskovanja, ki bodo vključene v empirični del doktorske disertacije.

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

| UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS | |
|---|---|
| Predmet:<br>Course title: | Znanstvenoraziskovalne metode 3<br>Scientific research methods 3 |

| Študijski program in stopnja<br>Study programme and level | Študijska smer<br>Study field | Letnik<br>Academic year | Semester<br>Semester |
|---|---|---|---|
| Slovenistične študije<br>(3. stopnja) | | 1. | 1. |
| Slovene Language Studies<br>(3rd cycle) | | 1. | 1. |

Vrsta predmeta / Course type: Obvezni/Obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

| Predavanja<br>Lectures | Seminar<br>Seminar | Vaje<br>Tutorial | Klinične vaje<br>work | Druge oblike študija | Samost. delo<br>Individ. work | ECTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | | | | | 80 | 3 |

Nosilec predmeta / Lecturer: Jernej Habjan

| Jeziki / Languages: | |
|---|---|
| Predavanja / Lectures: | Slovenščina/Slovene |
| Vaje / Tutorial: | |

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

| | |
|---|---|
| Jih ni. | None. |

| Vsebina: | Content (Syllabus outline): |
|---|---|
| Študent poglobi svoje znanje o glavnih smereh in metodah proučevanja književnosti, ki jih lahko grobo razdelimo na tekstualistične (v 20. stoletju ruski formalizem, nova kritika, strukturalizem, dekonstrukcija) in historistične (duhovna zgodovina, novi historizem). Čeprav sta po obdobju medsebojnega izključevanja oba pristopa dosegla stopnjo, ko se povezujeta (poststrukturalizem), je bližnjo preteklost literarne vede bolj zaznamoval obrat k družbi kot obrat k jeziku. V ospredje so stopili socialno-politični vidiki teksta (moč, razred, zgodovina, rasa, spol ipd.). V okviru seminarja študenti spoznavajo tudi novejše literarnoteoretične smeri in metode, ki se ne ukvarjajo samo ali v prvi vrsti z literarnim delom, ampak tudi z avtorjem in/ali bralcem. | Student broadens his/her knowledge about major directions and methods of studying literature, which can be roughly divided to textual (in 20th century Russian formalism, new critique, structuralism, deconstruction) and historical (spiritual history, new historicism). Even though after the period of mutual exclusion both approaches reached the level on which they connect (post structuralism), the near past of literary science is marked more by shift toward society as toward the language. Social political aspects of text came forward (power, class, history, race, gender etc.). Within seminary students get to know newer literary theoretic directions and methods which deal not only or primarily with text but also with author and/or reader. |

Temeljni literatura in viri / Readings:

A)


Bourdieu, Pierre, Roger Chartier in Carlo Ginzburg, 2011: *Sociologija, zgodovina, književnost*. Prev. Varja Balžalorsky, Ignac Fock in Tomaž Jurca. Ljubljana: Studia humanitatis.

Marjorie Perloff, 2009: *Wittgensteinova lestev: pesniški jezik in čudnost vsakdanjega*. Prev. Andrej E. Skubic. Ljubljana: LUD Literatura.

Toril Moi, 1999: *Politika spola/teksta*. Prev. Katarina Jerin. Ljubljana: LUD Literatura.

Daniel Hartley, 2018: *Politika stila*. Prev. Jan Kostanjevec. Ljubljana: Sophia.

Gilles Deleuze, 2010: *Kritika in klinika*. Prev. Suzana Koncut. Ljubljana: Beletrina.

Theodor Adorno, 1999: *Beležke o literaturi*. Prev. Mojca Kranjc idr. Ljubljana: Cankarjeva založba.

Olga Tokarczuk, 2022: *Pozorni pripovedovalec*. Prev. Jana Unuk. Ljubljana: LUD Literatura.

Jurij M. Lotman, 2006: *Znotraj mislečih svetov: človek – tekst – semiosfera – zgodovina*. Prev. Urša Zabukovec. Ljubljana: Studia humanitatis.


B)

Literatura, ki bo določena individualno, upoštevajoč raziskovalni interes posameznega študenta.

| Cilji in kompetence: | Objectives and competences: |
|---|---|
| Študent pripravi seminarsko nalogo, v kateri predstavi, uporabi in kritično ovrednoti izbrano literarno metodo. | Student prepares seminary paper in which he/she presents, uses and critically evaluates chosen literary method. |

| Predvideni študijski rezultati: | Intended learning outcomes: |
|---|---|
| Znanje in razumevanje:<br>Študent poglobi svoje znanje o metodološkem pluralizmu sodobne literarne vede. Pozna različne metode in smeri literarnega raziskovanja.<br><br>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:<br>Študent zna uporabljati različne metode literarnega raziskovanja. | Knowledge and Understanding:<br>Student gains in depth knowledge about contemporary literary science methodological pluralism. He/she knows different literary research methods and directions.<br>Transferable/Key Skills and other attributes:<br>Student is capable of using different literary research methods. |

| Metode poučevanja in učenja: | Learning and teaching methods: |
|---|---|
| Predavanja in samostojno delo študenta.<br>Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. | Lectures and independent student's work.<br>The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process. |

| Načini ocenjevanja: | Delež (v %) / Weight (in %) | Assessment: |
|---|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| Seminarska naloga<br>Opomba: najmanj 25.000 znakov. | 100 % | Seminar paper<br>Note: min. 25 000 signs. |

Reference nosilca / Lecturer's references:

HABJAN, Jernej. Ordinary literature philosophy: Lacanian literary performatives between Austin and Rancière. London [etc.]: Bloomsbury Academic, 2020. 183 str. [COBISS.SI-ID 45749805]

HABJAN, Jernej. Alpinistična avtobiografija v enem grafu : primer Zaplotnik. *Primerjalna književnost*. [Tiskana izd.]. maj 2022, letn. 45, št. 1, str. 65-78, ilustr. ISSN 0351-1189. https://ojs-gr.zrc-sazu.si/primerjalna_knjizevnost/article/view/8214, DOI: 10.3986/pkn.v45.i1.04. [COBISS.SI-ID 109739523]
HABJAN, Jernej. Free Indirect Jane Eyre: Brontë's Peculiar Use of Free Indirect Speech, and German and Slovenian Attempts to Resolve It. V: HABJAN, Jernej, et al. Prismatic Jane Eyre: Close-Reading a World Novel Across Languages. Cambridge, UK: Open Book Publishers, cop. 2023. Str. 703-720. [COBISS.SI-ID 176974595]

*Obvezni predmet Znanstvenoraziskovalne metode:

Študent izbere enega izmed predmetov Znanstvenoraziskovalne metode 1, Znanstvenoraziskovalne metode 2 ali Znanstvenoraziskovalne metode 3, in sicer na podlagi izbranega področja študija in metod raziskovanja, ki bodo vključene v empirični del doktorske disertacije.